

**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ
និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច**

របាយការណ៍កម្មសិក្សាបញ្ចប់ការសិក្សា

**ការគ្រប់គ្រងឥណទានទូទៅ
របស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីថាម**

កម្មសិក្សាពី ថ្ងៃទី០១ ខែ មេសា ២០១៧ ដល់ ថ្ងៃទី ៣១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៧

ឈ្មោះស្ថាប័ន ធនាគារ ខេមបូឌីថាម សាខាសន្ទរមុខ

តាក់តែងឡើងដោយ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

និស្សិតឈ្មោះ ឈាន បេស្កា និង

លោក ព្រំ សុគុណ

ចាន់ ស្រីជ័យ

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ

ឆ្នាំចូលរៀន

២០១៣

ជំនាន់ទី ១០

ឆ្នាំសរសេររបាយការណ៍ ២០១៧

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាងខ្ញុំឈ្មោះ **ឈាង ចេស្ដា** និង **ចាន់ ស្រីជ័ម** ជានិស្សិតជំនាន់ទី ១០ ជំនាញ ធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ សិក្សា ២០១៣-២០១៧ ។

ខ្ញុំសូមគោរពប្រណិបត្តិយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ និងកត្តញ្ញតាធម៌ដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះ លោកឪពុក អ្នកម្តាយ ដែលលោកទាំងពីរ បានផ្តល់កំណើតដល់រូបកូន និងខិតខំប្រឹងប្រែងតស៊ូ ចិញ្ចឹមបីបាច់ ថែរក្សា ព្រមទាំងផ្តល់ជំនួយប្រៀនប្រដៅដល់កូនដោយក្តីស្រឡាញ់មេត្តាព្រមទាំងផ្តល់កម្លាំងចិត្ត និងការផ្គត់ផ្គង់ការសិក្សាចាប់ពីថ្នាក់តូចរហូតដល់បានបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រដែលជាគោលបំណងរបស់កូនជាស្ថាពរ។ គុណបំណាច់ដ៏ធំធេងនេះធ្វើឲ្យរូបកូនមិនអាចបំភ្លេចបានឡើយ ហើយកូនសូមបូងសូងដល់វត្ថុស័ក្តិសិទ្ធិទាំងឡាយក្នុងលោកតាមថែរក្សា និងប្រសិទ្ធិពរជ័យសិរីបរជ្ជនដល់លោកទាំងពីរឲ្យ ជួបតែសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន មានកម្លាំងមាំមួន និងឈ្នះរាល់ឧបសគ្គដើម្បីជាម្តប់ដល់កូនចៅជានិរន្តរៀងទៅ ។

ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ លោកសាកលវិទ្យាធិការរង ប្រធានការិយាល័យស្រាវជ្រាវ លោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងការផ្ទេរចំណេះដឹង រួមទាំងបទពិសោធន៍ល្អៗ ដល់យើងទាំងអស់គ្នា ។

លោកសាស្ត្រាចារ្យ **ព្រំ សុគុណ** ដែលបានជួយណែនាំ និងផ្តល់នៅយោបល់ល្អៗ ព្រមទាំងជួយណែនាំរូបខ្ញុំទាំងពីរនាក់ ឲ្យមកដល់ចំណុចជោគជ័យនៃការរៀបចំរបាយការណ៍កម្មសិក្សានេះឡើង ។

សូមថ្លែងអំណរអរគុណចំពោះ លោកអគ្គនាយកនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ អម្រឹត ដែលបានអនុញ្ញាតឲ្យរូបខ្ញុំទាំងពីរនាក់បានចុះកម្មសិក្សាស្រាវជ្រាវ ។

សូមអរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះលោកប្រធាន **ដួង សុខ** និងអនុប្រធាន សាខាបាទី ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងការជួយបង្ហាត់បង្ហាញ និងការផ្តល់នូវភាពងាយស្រួលក្នុងការចុះកម្មសិក្សានេះ ។

មិត្តភក្តិទាំងអស់គ្នា ដែលបានគាំទ្រ លើកទឹកចិត្ត ផ្តល់កម្លាំងចិត្ត និងផ្តល់គំនិតល្អៗដល់រូបយើងខ្ញុំ ។

ជាទីបញ្ចប់យើងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធិពរជ័យ ដល់លោកឪពុក អ្នកម្តាយ លោកសាកលវិទ្យាធិការ
លោកសាស្ត្រាចារ្យ លោកប្រធាន និងបុគ្គលិកទាំងអស់ នៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ អម្រឹត ព្រម
ទាំងមិត្តភក្តិអស់គ្នា សូមជូនពរឲ្យមានសុខភាពល្អ និងទទួលបានជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ច ។

លេខកថា

វិស័យធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ នៅប្រទេសកម្ពុជាមានការរីកចម្រើន ដុះដាលគួរឲ្យកត់សំគាល់ និងដើរតួនាទី យ៉ាងសំខាន់នៅក្នុង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ព្រមទាំងបាន ចូលរួមចំណែក ក្នុងការកាត់បន្ថយ ភាពក្រីក្របានមួយចំណែកផងដែរ។ ធនាគារ ខេម ខាប់ភីថល ជាធនាគារ ដែលចាប់បើកប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មបានយ៉ាងល្អ បើធៀបទៅនឹងធនាគារផ្សេង ហើយនៅបច្ចុប្បន្ននេះ ធនាគារផ្តល់នូវសេវាកម្ម និងផលិតផលជាច្រើន ដល់អតិថិជនដូច ជាសេវាកម្មឥណទាន។ ម៉្យាងទៀតឥណទាន ជាប្រភពមួយក្នុង ចំណោមសេវាកម្ម និងផលិតផល ទាំងនោះដែលជាចំណូល យ៉ាងសំខាន់ ចំពោះស្ថាប័ន វាទាមទារឲ្យមានការគ្រប់គ្រងឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព បើមិនដូច្នោះទេ វានឹងនាំឲ្យមានបញ្ហាដល់ស្ថាប័ន និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះគឺផ្តោតសំខាន់ទៅលើការគ្រប់គ្រងឥណទានទូទៅរបស់ ធនាគារ ខាម ខាប់ភីថល សាខា សន្ធរមុខ ដែលនឹងធ្វើការបកស្រាយលំអិតអំពី ការគ្រប់គ្រងឥណទាន មុនពេលបញ្ចេញទុន ពេលបញ្ចេញទុន ក្រោយពេលបញ្ចេញទុន ផ្សេងៗទៀត។ ទោះបី ជាការរៀបចំរបាយការណ៍មួយនេះមានលក្ខណៈយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងយ៉ាងណាក្តី ក៏នៅតែអាចមានចំណុចខ្វះខាត ដោយប្រការណាមួយ ដោយចេតនា។ យើងខ្ញុំសូមអភ័យទោស ទុកជាមុននូវរាល់កំហុសខុសឆ្គង ទាំងពាក្យពេជ្រអក្ខរាវិរុទ្ធ និងខ្លឹមសារ ហើយយើងខ្ញុំរងចាំទទួល នូវមតិវិះគន់ ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីឲ្យរបាយការណ៍កម្មសិក្សានេះ កាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង ។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា របាយការណ៍បញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះ នឹងអាចក្លាយជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវ ដែលអាចអោយយើងស្វែងយល់កាន់តែច្បាស់ ពីដំណើរការផ្តល់ឥណទាន និងដើម្បីជាប្រភពព័ត៌មាន ឬក៏ជាទិន្នន័យ ដែលអាចឲ្យនិស្សិតជំនាន់ក្រោយយកទៅធ្វើការ ប្រើប្រាស់ និងអ្នកដែលពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងវិស័យនេះ ធ្វើការស្វែងយល់ ឲ្យកាន់តែច្បាស់លាស់ជាងនេះ។

មាតិកា

បញ្ជីអក្សរកាត់.....viii
បញ្ជីតារាង.....ix
បញ្ជីរូបភាពx
បញ្ជីដ្យាក្រាមxi
បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ.....xii

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ..... ១
២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ..... ២
៣. កម្មវត្ថុនៃការស្រាវជ្រាវ ២
៤. ទំហំ និង ដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ..... ២
៥. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ..... ៣
៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ..... ៣
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ..... ៣

ជំពូកទី ១

រំលឹកទ្រឹស្តី

១.១ ប្រវត្តិនៃការកកើតធនាគារ.....៥
១.២ និយមន័យរបស់ធនាគារ និងធនាគារពាណិជ្ជ..... ៥
១.២.១ និយមន័យធនាគារ ៥
១.២.២ និយមន័យធនាគារពាណិជ្ជ ៦
១.៣ មុខងាររបស់ធនាគារពាណិជ្ជ..... ៦
១.៣.១ អន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុ..... ៦
១.៣.២ បង្កើតមធ្យោបាយទូទាត់ ៧
១.៣.៣ អន្តរការីទូទាត់ ផ្ទេរប្រាក់ និងប្តូរប្រាក់..... ៧
១.៤ លក្ខណៈទូទៅនៃឥណទាន ៧

១.៤.១ និយមន័យឥណទាន	៧
១.៤.២ ប្រភេទនៃឥណទាន	៨
១.៤.២.១ ឥណទានសាធារណៈ និង ឥណទានឯកជន	៨
១.៥ ដំណើរការនៃការផ្តល់ឥណទាន.....	១០
១.៥.១ ការផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីឥណទាន	១០
១.៥.២ ការពិនិត្យ ស្នើសុំដំបូង.	១១
១.៥.៣ ការពិនិត្យស្នើសុំអង្កេតឥណទាន	១១
១.៥.៤ ការសម្រេចចិត្តឥណទាន.....	១២
១.៥.៥ ការត្រួតពិនិត្យគណនី.....	១២
១.៥.៦ ការប្រមូលលុយ.....	១៣
១.៦ ការវាយតម្លៃឥណទាន.....	១៣
១.៦.១ ការវាយតម្លៃតាម៦C's	១៣
១.៦.២ ការវិនិច្ឆ័យតាម៤R's	១៤
១.៧ វិធីសាស្ត្រក្នុងការសងបំណុល.....	១៤
១.៧.១ ប្រាក់កម្ចីអប្បហារ	១៥
១.៧.២.ប្រាក់កម្ចីសងត្រឹមការប្រាក់.....	១៦
១.៧.៣.ប្រាក់កម្ចីសងរំលោះ.....	១៦
១.៨ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និងសំវិធានធន.....	១៨
១.៩.ហានិភ័យឥណទាន	២០
១.៩.១.មូលហេតុបណ្តាលឲ្យមានហានិភ័យឥណទាន.....	២០
១.៩.១.១.មូលហេតុបណ្តាលមកពីអតិថិជន	២០
១.៩.១.២.មូលហេតុបណ្តាលមកពីធនាគារ.....	២០
១.៩.១.៣.មូលហេតុបណ្តាលមកពីសង្គម និងគ្រោះធម្មជាតិ	២០
១.៩.២.ការកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទាន	២០
១.១០.គុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃការប្រើប្រាស់ឥណទាន	២១

១.១០.១.គុណសម្បត្តិ	២១
១.១០.១.១.សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់	២១
១.១០.១.២.សម្រាប់អាជីវកម្ម.....	២២
១.១០.១.៣.សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច	២៣
១.១០.២.គុណវិបត្តិ.....	២៣
១.១០.២.១.សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់	២៣
១.១០.២.២.សម្រាប់អាជីវកម្ម.....	២៣

ជំពូកទី ២

ស្ថានភាពទូទៅរបស់ធនាគារ ឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក

២.១. ប្រវត្តិរបស់ធនាគារឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក.....	២៥
២.២. ទីតាំងភូមិសាស្ត្ររបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ាសាខាសន្ទរម៉ុក	២៥
២.៣. ទស្សនៈវិស័យ បេសកកម្ម គោលដៅ និងវប្បធម៌ការងារ.....	២៥
២.៣.១. ទស្សនៈវិស័យ.....	២៥
២.៣.២. បេសកកម្ម.....	២៥
២.៣.៣. គោលដៅ	២៥
២.៣.៤. វប្បធម៌ការងារ.....	២៦
២.៤. រចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំងរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក	២៦
២.៥. ផលិតផល និងសេវាកម្មរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក	២៦
២.៥.១. ឥណទានទូទៅ.....	២៧
២.៥.២. ឥណទានសម្រាប់គេហដ្ឋាន.....	២៨
២.៥.៣. ឥណទានសម្រាប់រថយន្ត.....	៣០

ជំពូកទី ៣

ការគ្រប់គ្រងឥណទានទូទៅ

របស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា

៣.១. គោលបំណងនៃផលិតផលឥណទានទូទៅ.....	៣២
៣.២. ទីផ្សារគោលដៅ	៣២

៣.៣. អតិថិជនគោលដៅ.....	៣៣
៣.៤. លក្ខណៈទូទៅនៃឥណទានទូទៅ.....	៣៣
៣.៤.១. និយមន័យ.....	៣៣
៣.៤.២. តម្រូវការពីអតិថិជន (Basic Requirement of Borrowers).....	៣៤
៣.៤.៣. ប្រភេទប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ (Type of Property Certificate).....	៣៤
៣.៤.៤. តម្រូវឯកសារសម្រាប់អនុម័តឥណទាន (Document Requirement).....	៣៤
៣.៤.៤.១. តម្រូវការឯកសារសម្រាប់និយោជិក (Employee).....	៣៥
៣.៤.៤.២. តម្រូវឯកសារសម្រាប់អ្នកធ្វើអាជីវកម្ម (Businessman).....	៣៥
៣.៤.៥. សេចក្តីពិស្តារឥណទាន.....	៣៥
៣.៤.៥.១. ចំនួនឥណទានអតិបរមា.....	៣៥
៣.៤.៥.២. រយៈពេល.....	៣៥
៣.៤.៥.៣. ផលធៀបឥណទាន.....	៣៥
៣.៥. ដំណើរការនៃការផ្តល់ឥណទានទូទៅ (Flow of Process).....	៣៦
៣.៥.១. ការដាក់ពាក្យស្នើរសុំ (Loan Application).....	៣៦
៣.៥.២. ការចុះពិនិត្យដល់ផ្ទះអតិថិជន និងការវាយតម្លៃឥណទាន.....	៣៦
៣.៥.៣. ការណាត់ប្រធានមន្ត្រីទំនាក់ទំនង.....	៣៧
៣.៥.៤. ការចុះវាយតម្លៃទ្រព្យដាក់ធានា.....	៣៧
៣.៥.៤.១. ការវាយតម្លៃខាងក្នុង (Internal Appraiser).....	៣៧
៣.៥.៤.២. ការវាយតម្លៃខាងក្រៅ (External Appraiser).....	៣៨
៣.៥.៥. ការផ្ទៀងផ្ទាត់ព័ត៌មានដែលទទួលបាន.....	៣៨
៣.៥.៦. ការរៀបចំឯកសារឥណទាន (Loan Memo Preparation).....	៣៨
៣.៥.៧. ការអនុម័តឥណទាន.....	៣៩
៣.៥.៨. ការរៀបចំកិច្ចសន្យា និងហ៊ីប៉ូតែត.....	៤០
៣.៥.៩. ការបញ្ចេញឥណទាន.....	៤០
៣.៦. ការទទួលខុសត្រូវ.....	៤១
៣.៦.១. សមាសភាពគណៈកម្មាធិការឥណទាន (Credit Committee Member).....	៤១

៣.៦.២. សិទ្ធិអនុម័តឥណទាន (Approval Authority).....	៤១
៣.៧. ការវិភាគតាម៥C's និង៤R's	៤១
៣.៧.១. ការវិភាគតាម៥C's	៤១
៣.៧.២. ការវិភាគតាម 4R's	៤៤
៣.៨. គោលការណ៍នៃការសងឥណទាន.....	៤៤
៣.៨.១. របៀបសងប្រាក់.....	៤៤
៣.៨.២. ការសងត្រលប់មកវិញនៃឥណទាន	៤៥
៣.៨.៣. ការធ្វើតារាងវិភាគសងប្រាក់ឡើងវិញ.....	៤៥
៣.៨.៤. ការផ្តល់ឥណទានបន្ថែម.....	៤៥
៣.៩. ការតាមតាង ការត្រួតពិនិត្យ និងការប្រមូលឥណទាន	៤៦
៣.៩.១. ដំណើរការត្រួតពិនិត្យ	៤៦
៣.៩.២. ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យឥណទាន.....	៤៧
៣.៩.៣. ការត្រួតពិនិត្យឥណទាន	៤៧
៣.៩.៣.១. ការត្រួតពិនិត្យប្រចាំថ្ងៃ	៤៧
៣.៩.៣.២. ធ្វើរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ឥណទាន (Call Memo).....	៤៧
៣.៩.៤. ការប្រមូលឥណទាន	៤៨
៣.១០. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន សំវិធានធន និងការលុបចេញពីបញ្ជី	៤៩
៣.១០.១. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន.....	៤៩
៣.១០.២. ឥណទានរៀបចំឡើងវិញ.....	៥០
៣.១០.៣. ការធ្វើសំវិធានធន	៥១
៣.១០.៤. ការលុបចេញពីបញ្ជី (Write-off)	៥១
៣.១១. មូលហេតុដែលធ្វើឲ្យមានការយឺតយ៉ាវ.....	៥៣
៣.១១.១. អតិថិជន (Client).....	៥៣
៣.១១.១.១. អាជីវកម្មក្លែងប្លែង (Business Bankrupt)	៥៣
៣.១១.១.២. ការខ្ចីឥណទានយកទៅចែកគ្នា រឺខ្ចីឲ្យអ្នកដទៃ (Loan Sharing).....	៥៣
៣.១១.១.៣. អ្នកខ្ចីមិនមែនជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ	៥៣

៣.១១.១.៤. មានបំណុលច្រើននៅគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗ	៥៣
៣.១១.១.៥. ការសន្យាសងតែមិនសង (No commitment to repay the loan).....	៥៣
៣.១១.១.៦. ផ្សេងៗ (Other	៥៤
៣.១១.២. បុគ្គលិកខាងក្នុង (Staff)	៥៤
៣.១១.២.១. ការទទួលយកអតិថិជនតាមរយៈអ្នកគូកដេរ (Loan marketing by broker)....	៥៤
៣.១១.២.២. ភ្នាក់ងារឥណទានមិនយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការតាមដានការសងប្រាក់	៥៤
៣.១១.២.៣. បទពិសោធន៍ និងការងារ (Job knowledge and Experience)	៥៤
៣.១១.២.៤. មិនមានវិធានការអ្វីទាំងអស់ចំពោះអតិថិជនយឺតយ៉ាវ	៥៤
៣.១២. វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយឥណទានដែលមានបញ្ហា	៥៥
៣.១២.១. វិធានការមុនការដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការ	៥៥
៣.១២.១.១. លិខិតជូនដំណឹងលើកទី១ (First Reminding Letter).....	៥៥
៣.១២.១.២. លិខិតជូនដំណឹងលើកទី២ (Second Reminding Letter)	៥៥
៣.១២.១.២. លិខិតជូនដំណឹងលើកទី២ (Second Reminding Letter)	៥៥
៣.១២.១.៤. បណ្តឹងទៅអង្គការមូលដ្ឋាន (Lawsuit to the authority)	៥៥
៣.១២.១.៥. លិខិតជូនដំណឹងដោយមេធាវី (Lawyer Notice Letter)	៥៦
៣.១២.១.៦. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន (Proposal of NPL Classification)	៥៦
៣.១២.១.៧. របាយការណ៍ពីការិយាល័យឥណទាន (Credit Bureau Report).....	៥៦
៣.១២.១.៧. របាយការណ៍ពីការិយាល័យឥណទាន (Credit Bureau Report).....	៥៦
៣.១២.១.៨. ការបញ្ចប់លើកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំ	៥៦
៣.១២.១.១០. ការវាយតម្លៃឡើងវិញនៃទ្រព្យធានា.....	៥៧
៣.១២.១.១១. ការស៊ើបអង្កេតឥណទាន (Loan investigation).....	៥៧
៣.១២.១.១២. សំណើសុំដោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់	៥៧
៣.១២.២. លំដាប់លំដោយនៃការចុះដោះស្រាយបំណុល	៥៧
៣.១២.២.១. ការដោះស្រាយក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ.....	៥៧
៣.១២.២.២. ការដោះស្រាយតាមប្រព័ន្ធតុលាការ	៥៨

៣.១២.៣. ដំណោះស្រាយឥណទានខកខានសង.....	៥៩
៣.១២.៣.១. ការខកខានសង.....	៥៩
៣.១២.៣.២. ការពិន័យ.....	៦០
៣.១២.៣.៣. ការលុបចោលប្រាក់ពិន័យ	៦០
៣.១២.៤. ការវាស់ហានិភ័យឥណទាន	៦១
៣.១២.៤.១. អត្រាហានិភ័យឥណទាន	៦១
៣.១២.៤.២. អត្រានៃការសងមកវិញ.....	៦១
៣.១៣. លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៦១
៣.១៣.១. សមតុល្យឥណទានដែលបានបញ្ចេញពីឆ្នាំ ២០១៥ ដល់ ២០១៦	៦២
៣.១៣.២. សមតុល្យឥណទានដែលខកខានសងមិនបានសងពីឆ្នាំ ២០១៤ ដល់ ២០១៦....	៦៣
៣.១៤.១. ចំណុចខ្លាំង	៦៤
៣.១៤.២. ចំណុចខ្សោយ.....	៦៤

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	៦៥
២ អនុសាសន៍.....	៦៥

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

បញ្ជីអក្សរកាត់

CCP	Cam Capital Specialized Bank
BRB	Basic requirement of borrowers
TPC	Type of property certificate
DR	Document requirement
FP	Flow of process
LMP	Loan memo preparation

បញ្ជីតារាង

តារាងទី១៖ រំលោះប្រាក់ដើម	១៧
តារាងទី២៖ រំលោះសំណងថេរ	១៨
តារាងទី៣៖ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និង សំវិធានធន	១៩
តារាងទី៤៖ ចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន	៥០
តារាងទី៥៖ ការបញ្ចេញឥណទានសរុបប្រចាំឆ្នាំ.....	៦២
តារាងទី៦៖	៦៣

បញ្ជីរូបភាព

រូបភាពទី១ ឥណទានគេហដ្ឋាន	២៨
រូបភាពទី២ ឥណទានសម្រាប់ថយន្ត.....	៣០

មញ្ជីជ្រាប

ជ្រាបទី១៖ សមតុល្យឥណទានសរុបប្រចាំឆ្នាំ៦២
ជ្រាបទី២៖ ឥណទានដែលខកខានមិនបានសង ៦៣

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

- ឧបសម្ព័ន្ធ ៣.១ សមតុល្យសរុបចាំឆ្នាំ
- ឧបសម្ព័ន្ធ ៣.២ ឥណទានដែលខកខានមិនបានសង
- ឧបសម្ព័ន្ធ ៣.៣ ពាក្យស្នើសុំឥណទាន(អាជីវកម្មផ្ទាល់ខ្លួន)
- ឧបសម្ព័ន្ធ ៣.៤ កិច្ចសន្យាបង្កើតហ៊ីប៉ូតែក

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលមានការរីកចម្រើនគួរឲ្យកត់សំគាល់លើផ្នែកសំខាន់ជាច្រើន ផ្ទុយពីអតីតកាលដែលធ្លាប់ជាប្រទេសដែលតែងតែជួបវិបត្តិសង្គ្រាម ហើយត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញស្ទើរគ្រប់វិស័យ។ កត្តាដែលជំរុញឲ្យប្រទេសកម្ពុជាមានការអភិវឌ្ឍន៍បានយ៉ាងឆាប់រហ័ស គឺវិស័យសេដ្ឋកិច្ចដែលមានកំណើនល្អជាលំដាប់ ពោលគឺមានកំណើនចំនួន ៧ភាគរយក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ដែលបានបង្ហាញដោយធនាគារពិភពលោក។ ភាពរីកចម្រើននៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានធ្វើឲ្យវិស័យសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដំណើរការទៅបានយ៉ាងល្អប្រសើរ ដោយយើងសង្កេតឃើញថា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនកំពុងបន្តបង្កើត និងពង្រីកប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនឥតឈប់ឈរជាពិសេសវាក៏បានទាក់ទាញអារម្មណ៍អ្នកវិនិយោគិនក្នុង និងក្រៅប្រទេសមកបណ្តាក់ទុនបន្ថែមលើវិស័យនេះផងដែរ។ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងសម្បូរបែប និងងាយស្រួលដល់ប្រជាជនកម្ពុជា។ កត្តាដែលជួយធ្វើឲ្យមានកំណើនវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា មានដូចជា គោលនយោបាយគាំពាររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ និងត្រួតពិនិត្យ ដោយប្រុងប្រយ័ត្នរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ភាពរស់រវើកនៃការច្នៃប្រឌិតរបស់ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ និងតម្រូវការអតិថិជន ហើយ កត្តាទាំងនេះក៏បានជួយឲ្យវិស័យធនាគារហាក់មានទំនុកចិត្តក្នុងការធ្វើអាជីវកម្មលើប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ។ ប្រតិបត្តិការស្នូលរបស់ធនាគារពាណិជ្ជគឺជាការផ្តល់ឥណទានជាច្រើនប្រភេទជូនប្រជាជន ក្រុមហ៊ុន សហគ្រាស ដើម្បីបង្កើត និងពង្រីកអាជីវកម្ម។ ដោយហេតុថាឥណទានជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងវិស័យធនាគារ ហើយក៏ជាប្រភពប្រតិបត្តិការយ៉ាងសំខាន់ និងជាចលករជួយលើកកម្ពស់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចទៀតនោះ ទើបធ្វើអោយធនាគារយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងលក់ និងការគ្រប់គ្រងលើសេវាឥណទានរបស់ខ្លួន។ ផ្អែកលើហេតុផលខាងលើនេះ ក្រុមយើងខ្ញុំមានទឹកចិត្តចង់ស្វែងយល់ឲ្យបានកាន់តែច្បាស់នូវការគ្រប់គ្រង សេវាឥណទាន ដោយបានលើកយកប្រធានបទ “ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមប៉ាខ័យ លើ សាខាសន្ទរម៉ុក” មកធ្វើរបាយការណ៍កម្មសិក្សា។

២. ចំណោទបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

យើងឃើញថា វិស័យធនាគារអាចរីកចម្រើនឡើងទៅបានគឺផ្ដោតសំខាន់លើការទទួលប្រាក់ បញ្ញើនិង ការផ្តល់ឥណទាន។ ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា ក៏ជាធនាគារដែលមានឈ្មោះល្បី និងឈានមុខគេនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមួយដែរ ហើយសេវាកម្មចំបងរបស់ធនាគារគឺផ្ដោត សំខាន់លើការផ្តល់ឥណទាន។ ដោយមើលពីសារៈសំខាន់ និងគុណវិបត្តិរបស់ឥណទាន ទើបក្រុម យើងខ្ញុំធ្វើការស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទ “នីតិវិធីនៃការផ្តល់ឥណទានរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេម បូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក” ដោយធ្វើការស្វែងយល់ថា៖

- តើធនាគារឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក មាននីតិវិធីដូចម្តេចក្នុងការផ្តល់ ឥណទានដល់អតិថិជន?
- តើធនាគារឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក មានវិធីយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងការគ្រប់គ្រង នូវការមិនសងត្រឡប់នូវឥណទាននេះ?
- តើធនាគារឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក គ្រប់គ្រងឥណទានមានប្រសិទ្ធភាព កម្រិតណា?

៣ កម្មវត្ថុនៃការស្រាវជ្រាវ

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវនេះ គឺផ្ដោតសំខាន់ទៅលើការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក ដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងទ្រឹស្តីដែលបានសិក្សា កន្លងមក យកមកអនុវត្តជាក់ស្តែង ពោលគឺសិក្សាទៅលើ៖

- នីតិវិធី និងគោលការណ៍ផ្តល់ឥណទាន
- វិធីសាស្ត្រក្នុងការដោះស្រាយ ឥណទានដែលមានបញ្ហា
- ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ឥណទាន របស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក ម៉ុក។

៤ ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ

ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា មានសេវាកម្មចំបង គឺការផ្តល់ឥណទាន ដូច្នេះទើបក្រុម យើងខ្ញុំធ្វើការស្រាវជ្រាវ ដោយផ្ដោតសំខាន់ទៅលើ ការគ្រប់គ្រងឥណទាន។ ដោយក្រុមយើងខ្ញុំមិន បានសិក្សាផ្នែកសំខាន់ទាំងស្រុងទៅលើសេវាកម្ម និងផលិតផលឥណទានទាំងអស់ របស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ាសាខាសន្ធឹកនោះទេ គឺក្រុមយើងខ្ញុំគ្រាន់តែសិក្សាទៅលើនីតិវិធី និង

ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ឥណទានតែប៉ុណ្ណោះ។ ម្យ៉ាងទៀតស្វែងយល់ពីប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងឥណទាន ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំពីឆ្នាំ ២០១៥-២០១៦ ត្រូវបានប្រមូល និងវិភាគ។

៥ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បានផ្តល់នូវសារៈសំខាន់មួយចំនួនចំពោះអ្នកស្រាវជ្រាវ និងអ្នកសិក្សាជំនាន់ក្រោយ ព្រមទាំងស្ថាប័នដែលយើងខ្ញុំបានចុះកម្មសិក្សាផងដែរ។ វាបានផ្តល់បទពិសោធន៍ដល់និសិស្សឲ្យកាន់តែយល់ច្បាស់ពីនីតិវិធី និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ឥណទានហើយវាក៏ជាការផ្តល់នូវគំនិត និងឯកសារមួយចំនួនសំរាប់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជំនាន់ក្រោយៗទៀតផង។ លើសពីនេះការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ក៏បង្ហាញពីភាពខ្លាំង និងភាពខ្សោយរបស់ស្ថាប័ន ដើម្បីងាយស្រួល ក្នុងការលុបបំបាត់នូវបញ្ហាប្រឈម និងបង្កើតនូវការអភិវឌ្ឍន៍ឲ្យកាន់តែជោគជ័យ។

៦ នីតិសាស្ត្រ ស្រាវជ្រាវ

ទិន្នន័យដែលយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងរបាយការណ៍នេះ ត្រូវបានប្រមូល និងបែងចែកជាពីរប្រភេទ គឺទិន្នន័យចំបង និងទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ។

ក និន្នន័យចំបង

ទិន្នន័យចំបងគឺជាប្រភេទទិន្នន័យដុល ដែលមិនទាន់ធ្វើការបកស្រាយ វិភាគ និងបោះផ្សាយជាសាធារណៈនៅឡើយទេ។

ទិន្នន័យចំបងមានដូចជា៖ កំណត់ហេតុ បទសម្ភាសន៍ និងសុន្ទរកថាជាដើម។ ទិន្នន័យចំបងត្រូវបានប្រមូល ដោយការអង្កេតជាក់ស្តែង ដែលបានជួបប្រទះក្នុងកំឡុងពេលចុះកម្មសិក្សាការសំភាសន៍ និងការណែនាំជាក់ស្តែងជាមួយលោកប្រធាន ឬអនុប្រធានផ្នែកឥណទាន ភ្នាក់ងារជំនាញឥណទានរបស់ ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីស ខេមបូឌីស សាខាសន្ធុរម៉ុក។

ខ និន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ

ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ គឺជាប្រភេទទិន្នន័យ ដែលធ្វើការប្រមូលរួចវិភាគ ហើយត្រូវធ្វើការបោះផ្សាយ ដើម្បីប្រើប្រាស់។ ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំមានដូចជា៖ កម្រងឯកសារដែលផ្តល់ដោយធនាគារ និងឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងឥណទាន។

៧ វេនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីងាយស្រួលដល់ការស្រាវជ្រាវនេះ ឲ្យកាន់តែមានភាពងាយស្រួល និងច្បាស់លាស់នោះកិច្ចការស្រាវជ្រាវ ត្រូវបានបែងចែកដូចខាងក្រោម៖

-សេក្តីផ្ដើម

ជំពូក១៖ សិក្សាលើទ្រឹស្តីឥណទាន ដែលបានសិក្សារួចមកហើយ

ជំពូក២៖ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ ធនាគារឯកទេស ខេមខាប់ភីថល សាខាសន្ធឹម៉ុក

ជំពូក៣៖ ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមខាប់ភីថល សាខាសន្ធឹម៉ុក

-សន្និដ្ឋាននិង ការផ្តល់អនុសាសន៍

ជំពូកទី១

វិស័យសេដ្ឋកិច្ច

១.១.ប្រវត្តិវិស័យសេដ្ឋកិច្ច

ដំបូងធនាគារកើតឡើងពីពាណិជ្ជករ នៅសម័យបុរាណដែលបង្កើតឲ្យមាន ប្រាក់កម្ចីសំរាប់កសិករ និងពាណិជ្ជករ ដែលបានដឹកជញ្ជូនទំនិញ ពីទីក្រុងមួយ ទៅទីក្រុងមួយ។ កំណត់ហេតុរបស់សកម្មភាពបែបនេះ មានតាំងពី ២០០០ឆ្នាំ មុន គ.ស នៅក្នុងតំបន់ Assyri និង Babylonia។ បន្ទាប់មកនៅប្រទេសក្រិចសម័យបុរាណ និងសម័យរូម៉ា ឬចក្រភពរ៉ូម អ្នកផ្តល់កម្ចីដែលមានមូលដ្ឋាន នៅព្រះវិហារបានបង្កើតប្រាក់កម្ចី ហើយក៏បានកង្កើតនូវ ការទទួលបានដាក់ប្រាក់ និងការដូររូបិយវត្ថុ។ ក្នុងនោះក៏មានភស្តុតាងស្រដៀងគ្នា នៃការខ្ចីប្រាក់សម័យចិនបុរាណ និងសម័យឥណ្ឌាបុរាណ។

នៅក្នុងគំនិតថ្មី ត្រូវបានរកឃើញនៅមជ្ឈិមសម័យ និងដើមសម័យកាល នៃការរីកចម្រើនរបស់អ៊ីតាលី នៅក្នុងក្រុងអ្នកមាននៅភាគខាងជើងមានដូចជា Florence, Venice, និង Genoa។ គ្រួសាររបស់ Bardi និង Peruzzi បានគ្រប់គ្រងធនាគារ នៅក្នុងសតវត្សទី១៤ នៃតំបន់ Florence និងបង្កើតសាខា នៅក្នុងផ្នែកផ្សេងៗទៀត នៅទ្វីបអឺរ៉ុប។ ប្រហែលជាធនាគារ Bardici ជាធនាគារដែលល្បីជាងគេ នៅអ៊ីតាលី ដែលបានបង្កើតឡើងដោយ Giovanni Madici នៅឆ្នាំ ១៣៩៧។

ការរីកចម្រើនរបស់ធនាគារ បានរីករាលដាលពេញទ្វីបអឺរ៉ុប ហើយមានការបង្កើតឡើងនូវធនាគារថ្មីសំខាន់ៗមួយចំនួនទៀត ដែលបានបង្កើតឡើងនៅទីក្រុង Amsterdam នៅសម័យសាធារណៈរដ្ឋហូឡង់ ក្នុងសតវត្សទី១៧។ កំឡុងសតវត្សទី២០ ការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការ ផ្លាស់ប្តូរនៃការរៀបចំធនាគារ ហើយក៏មានការធ្វើឲ្យកើនឡើង ទាំងទំហំ និងការប្រើប្រាស់តាមតំបន់។¹

១.២.និយមន័យរបស់ធនាគារនិង ធនាគារពាណិជ្ជ

១.២.១.និយមន័យធនាគារ

ធនាគារ គឺជាស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ដែលធ្វើប្រតិបត្តិការ ផ្តល់នូវសេវាហិរញ្ញវត្ថុច្រើនប្រភេទ ដូចជាទទួលប្រាក់បញ្ញើ និងប្រាក់សន្សំពីសាធារណជន ផ្តល់ឥណទានឲ្យឯកត្តជន និងក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មជំនួស ដោយយកការប្រាក់ ព្រមទាំងផ្តល់សេវាទូទាត់ និងការវិនិយោគមូលនិធិ ក្រោមរូបភាពជាសញ្ញាប័ណ្ណ និងមូលបត្រមានតម្លៃ ដើម្បីស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ សម្រាប់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន។

¹ ងួនហេង, ២០១៣, ហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនាគារ, ទំព័រទី ៧៨-៧៩

ធនាគារគឺជា ភ្នាក់ងារហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបានធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរូបិយប័ណ្ណ និងកម្ចីប័ណ្ណ ផ្សេងៗ ហើយធនាគារក៏បានបម្រើសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាល សហគ្រាស ក្រុមហ៊ុន និងប្រជា ពលរដ្ឋ។²

១.២.២.និយមន័យធនាគារពាណិជ្ជ

ធនាគារពាណិជ្ជគឺជានិតិបុគ្គល ដែលមានសម្បទានពិសេស ក្នុងការរើសយកប្រតិបត្តិការ ធនាគារជាមុខរបរប្រក្រតី។ ធនាគារពាណិជ្ជ អនុវត្តនូវសកម្មភាពដូចជា៖

- ទទួលប្រាក់បញ្ញើ ពីសារណាជន តាមរយៈការប្រមូលទុន ដែលនៅទំនេរក្នុងសេដ្ឋកិច្ច
- ផ្តល់ឥណទានគ្រប់ប្រភេទ ចំពោះសាធារណជនដោយគិតតម្រៃ និងទៅតាមមុខសញ្ញា ដែលបានកំណត់ ដោយនយោបាយរូបិយវត្ថុ
- ការដាក់ឲ្យអតិថិជនប្រើប្រាស់ នូវមធ្យោបាយទូទាត់ ជារូបិយវត្ថុមូលប្បទានបត្រ លិខិត ឥណទានឲ្យមានដំណើរការល្អ និងមានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់បម្រើសេចក្តីត្រូវការ នៅ ក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។³

១.៣.មុខងាររបស់ធនាគារពាណិជ្ជ

១.៣.១.អង្គការហិរញ្ញវត្ថុ

តាមរយៈធនាគារបានផ្ទេរពីលុយសន្សំ ទៅជាលុយវិនិយោគ ដោយភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាង គូរភាគីពីបរទេស និងស្ថាប័នផ្សេងៗ ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច៖

- អ្នកដែលមានការចំណាយច្រើន និងការវិនិយោគលើមូលធនផ្ទាល់ខ្លួន ដូចនេះពួកគេត្រូវ ការមូលធនបន្ថែម
- អ្នកដែលមានមូលធនច្រើនជាងការចំណាយ ឬចំណូលច្រើន ពួកគេត្រូវការសន្សំលុយ ទុក។ ដូចនេះចំណូលបានកើតឡើង គឺជាកម្លាំងបង្កើតនូវទំនាក់ទំនង ហិរញ្ញវត្ថុរវាងក្រុម ទាំងពីរនេះ។

² <http://www.businessdictionary.com/definition/bank.html> (ចូលមើលថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦)

³ ងួនហោង, ២០១៣, ហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនាគារ, ទំព័រ ៧៨

១.៣.២. មធ្យោបាយទូទាត់

លុយ និងមានមុខងារសំខាន់បំផុត នៅក្នុងមធ្យោបាយទូទាត់។ បណ្តាលធនាគារ ដែលបានបង្កើតឡើង មិនអាចបង្កើតនូវលុយ ដូចនេះធនាគារជាងមានបានបង្កើតមធ្យោបាយ ទូទាត់ ដោយបោះពុម្ពនូវក្រដាសបំណុល។ ក្រដាសបំណុលនេះ បានក្លាយទៅជាឧបករណ៍ទូទាត់ ដែលត្រូវបានអតិថិជនទទួលស្គាល់។ ដំបូងធនាគារបង្កើតក្រដាសនោះ ឡើងដើម្បីជំនួសឲ្យលុយ លោហៈធាតុ ដែលកំពុងចរាចរ ប៉ុន្តែក្រោយមកក្រដាសបំណុលនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជំនួសឲ្យ លុយលោហៈធាតុទាំងស្រុង ដូចនេះក្រដាសបំណុល បានក្លាយជាក្រដាសប្រាក់។

ចំពោះការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់ គឺទទួលបានប្រាក់ចំណេញច្រើនណាស់។ ដោយសារ តម្រូវការនូវក្រដាសប្រាក់នេះតំណាងដោយប្រទេសមួយ ដូចនេះការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់នេះត្រូវ បានផ្ទេរតួនាទីទៅឲ្យធនាគារកណ្តាល។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក បណ្តាលធនាគារពាណិជ្ជទាំង អស់ ត្រូវបញ្ឈប់ការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់ សម្រាប់ខ្លួនឯង។

ការទូទាត់តាមរយៈធនាគារ មានដូចជាប្រាក់បញ្ញើ របស់អតិថិជនទៅធនាគារអាចទូទាត់ ជាមួយនឹងថ្លៃទំនិញ តាមរយៈ: Cheque, LC, Credit card, និង Debit Card.

១.៣.៣. អន្តរការីទូទាត់ ឆ្នេរប្រាក់ និងម្ហូបប្រាក់

-ធនាគារបានក្លាយជា អន្តរការីទូទាត់ធំជាងគេ នៅគ្រប់បណ្តាលប្រទេស។ ធនាគារទូទាត់ ជំនួសអតិថិជនរបស់ខ្លួន នូវតំលៃទំនិញ ឬសេវាកម្មផ្សេងៗទៀត។ ដើម្បីឲ្យការទូទាត់មាន ការឆាប់រហ័ស និងងាយស្រួល ធនាគារបានផ្តល់នូវឧបករណ៍ទូទាត់ជាច្រើនប្រភេទ ដល់ អតិថិជនដូចជា Cheque, LC, Credit, និង Debit។

-ធនាគារបានធ្វើការផ្ទេរប្រាក់ ជំនួសអតិថិជនរបស់ខ្លួន ទាំងក្នុង និងក្រៅស្រុក។

-ធនាគារបានធ្វើការប្តូរប្រាក់ ជំនួសអតិថិជនរបស់ខ្លួន ពីរូបិយប័ណ្ណរបស់ប្រទេសមួយ ទៅ ជាប្តូររូបិយប័ណ្ណប្រទេសមួយផ្សេងទៀត។⁴

⁴ សួន ចំរើន, ២០១១, រូបិយវត្ថុ និង ធនាគារ, ទំព័រទី ៨-៩

១.៤.លក្ខណៈទូទៅនៃឥណទាន

១.៤.១.និយមន័យឥណទាន

ឥណទានត្រូវបានគេឲ្យនិយមន័យ យ៉ាងច្រើនផ្សេងគ្នា ដោយយោងទៅតាមគោលបំណងសម្រាប់តម្រូវការ ប្រើប្រាស់ឥណទាន។ ឥណទានត្រូវបានគេឲ្យនិយមន័យ ដូចជា៖

- ឥណទានជាការផ្តល់កម្ចី ដោយគិតការប្រាក់ទៅលើប្រាក់ដើម ដែលបានផ្តល់ឲ្យអតិថិជនដែលមានតម្រូវការ សាច់ប្រាក់ជាចាំបាច់ ដើម្បីយកទៅដោះស្រាយបញ្ហារបស់ខ្លួន និងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។ អ្នកខ្លីមានការទទួលខុសត្រូវ លើភារកិច្ចរបស់ខ្លួន គឺការសងត្រឡប់មកវិញនូវប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ទៅតាមកាលកំណត់ នៅក្នុងកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន។⁵
- ឥណទានជាការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិប្រើប្រាស់ ជាបណ្តោះអាសន្ន ទៅឲ្យអ្នកខ្លីនូវបរិមាណតម្លៃមួយ អាចជារត្តបុគ្គលិក(លុយ) ជាមួយនឹងការសន្យាសងត្រលប់ទៅម្ចាស់ដើមវិញនូវបរិមាណមួយធំជាងមុន។⁶

១.៤.២.ប្រភេទនៃឥណទាន

ប្រតិបត្តិការឥណទានកើតឡើង ក្នុងទម្រង់បែបបទខុសៗគ្នាជាច្រើន។ ការចាត់ថ្នាក់នៃប្រភេទឥណទានផ្អែកទៅលើ គោលបំណងឥណទាន និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការទូទាត់។ ឥណទានត្រូវបានគេបែងចែកជាពីរធំៗគឺ ឥណទានសាធារណៈ និង ឥណទានឯកជន។⁷

១.៤.២.១ ឥណទានសាធារណៈនិងឥណទានឯកជន

ឥណទានសាធារណៈ គឺជាការខ្ចីដោយកម្រិតរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធ្វើហិរញ្ញប្បទាន ទិញទំនិញ សេវាកម្ម និងចំណាយលើកម្មវិធីសុខុមាលភាព ផ្តល់ជូនប្រជាពលរដ្ឋ។ រដ្ឋាភិបាលខ្ចីប្រាក់ នៅពេលចំណូលពន្ធមិនគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ទូទាត់ កម្មវិធីចំណាយសាធារណៈ។ ប្រាក់កម្ចីត្រូវបានប្រមូលតាមរយៈការលក់មូលបត្របំណុល របស់រាជរដ្ឋាភិបាលដោយការសន្យាសងមូលនិធិនេះ ទៅឲ្យអ្នកវិនិយោគវិញ ជាមួយការប្រាក់តាមពេលវេលា ដែលបានកំណត់លើប័ណ្ណ។

⁵ ទី វ៉ា, ២០០៨, គ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី៥

⁶ អេង កែវពិសិដ្ឋ, ២០១៣, គ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី ៧

⁷ ទី ថន្នដា, ២០១៣, ការគ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី ៧

ឥណទានឯកជន គឺជាឥណទានដែលប្រើដោយបុគ្គល ឬអង្គការអាជីវកម្ម ដើម្បីដោះដូរ នៅក្នុងវិស័យឯកជន នៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់យើង។

-ឥណទានសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់

គឺជាឥណទាន សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ ដែលចង់បានការទិញទំនិញគ្រប់ប្រភេទ ជាមួយនឹង ការទូទាត់សង ដោយប្រើប្រាស់ចំនួនអនាគតរបស់ពួកគេ។ ក្រុមគ្រួសារជាច្រើន បានប្រើប្រាស់ ឥណទានក្នុងគោលបំណងតែមួយគត់ នៅពេលចាំបាច់ ដូចជាចំណាយទឹក ភ្លើង និងការចំណាយ លើទំនិញជាប់បានយូរ ឧទាហរណ៍ រថយន្ត និងផ្ទះ។

ឥណទានសំរាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវបានបែងចែកជាបីធំៗ គឺឥណទានរាយ ឥណទានសាច់ ប្រាក់ និងឥណទានចលនទ្រព្យ។

-ឥណទានរាយ

ឥណទានរាយជាប្រភេទឥណទានមួយ ដែលអ្នកប្រើប្រាស់ជាច្រើន ប្រើដើម្បីទិញទំនិញ សំរេច និងសេវាកម្មដោយផ្ទាល់ ដល់អ្នកលក់ដោយប្រើប្រាស់ ឥណទានវិល កិច្ចសន្យាឥណទាន សងរំលស់ ឬឥណទានសេវា។ លក្ខណៈរួម ដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រភេទឥណទាន ទាំងនេះគឺអ្នក លក់ទទួលយកឥណទាន និងរងចាំសំណង ពីអ្នកទិញដែលនឹងសង នាពេលអនាគត។ ឥណទាន រាយ ត្រូវបានគេបែងចែកជាបីប្រភេទ គឺជាឥណទានវិល ឥណទានសងរំលស់រាយ និងឥណទាន ជាសេវា។

-ឥណទានជាសាច់ប្រាក់

ឥណទានសាច់ប្រាក់ គឺជាឥណទានមួយ ដែលអ្នកខ្ចីទទួលមូលនិធិពីអ្នកផ្តល់កម្ចី ជាច្រើនទៅ នឹងកិច្ចព្រមព្រៀងមួយ និងសងមូលនិធិនៅពេលក្រោយ ជាទូទៅមានការប្រាក់ ឬបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ។ មូលនិធិដែលបានខ្ចី អាចប្រើតាមគោលបំណងដូចជា វិស្សមកាល អាពាហ៍ពិពាហ៍ ពេលមាន អាសន្ន និងការទិញទំនិញចាំបាច់ដទៃទៀត។ ឥណទានជាសាច់ប្រាក់មានបីប្រភេទគឺ កម្ចីសង រំលស់ កម្ចីសងតែម្តង និងប័ណ្ណឥណទានក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ទូទៅ។

-ឥណទានអចលនវត្ថុ

ឥណទានអចលនវត្ថុ ជាប្រភេទនៃឥណទាន សម្រាប់ប្រើប្រាស់ វាជាឥណទានដែលពាក់ ព័ន្ធជាមួយនឹងមូលនិធិ ដែលអ្នកខ្ចីអាចទទួលបានកម្ចី ដោយប្រើអចលនទ្រព្យរបស់ខ្លួនសម្រាប់ធានា ឬដាក់បញ្ចាំ។ មូលនិធិនេះអាចត្រូវបានប្រើ ដើម្បីទិញផ្ទះ ជួលជុលផ្ទះឬគោលបំណងផ្សេងៗទៀត។

+ ឥណទានអាជីវកម្ម

ឥណទានអាជីវកម្ម ជាទម្រង់ឥណទានចំណាស់បំផុត។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ អ្នកផលិត អ្នកលក់ និង រោងចក្រផលិត ត្រូវការវត្ថុធាតុដើម និងសន្និធិទំនិញ ដើម្បីបន្តប្រតិបត្តិការក្នុងសហគ្រាសរបស់ពួកគេ។ ដោយសារការពន្យារពេលជារៀងៗ កើតមានក្នុងចន្លោះការផលិត និងមានការប្រមូលមូលនិធិពីការលក់ ដូចនេះឥណទានតម្រូវឲ្យមាន៖

- ឥណទានទំនិញសម្រាប់លក់

ឥណទានទំនិញសម្រាប់លក់ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីទទួលបានទំនិញ និងវត្ថុធាតុសម្រាប់លក់។ ជាទូទៅអង្គការអាជីវកម្មទទួលបានទំនិញ ហើយយល់ព្រមនឹងធ្វើការទូទាត់សង តាមលក្ខខណ្ឌនៃការលក់ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យទូទាត់តាមកាលកំណត់។ ស្របពេលជាមួយគ្នា អង្គការអាជីវកម្មនេះ អាចមានឪកាសលក់ទំនិញ និងប្រមូលមូលនិធិ ដើម្បីទូទាត់សងថ្លៃដើមទំនិញ។

- មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រតិបត្តិការ

មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាលុយដែលត្រូវការចាំបាច់ សម្រាប់ចាប់ផ្តើមដំណើរការ ថែរក្សា និងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។ គោលបំណងរបស់មូលនិធិ គឺសម្រាប់ចំណាយលើប្រាក់បៀវត្សរ៍ ទីផ្សារចំណាយទាក់ទងការផលិត និងចំណាយផ្សេងៗទៀត។ ចំណាយទាំងនេះគឺត្រូវការសាច់ប្រាក់ដើមដើម្បីទូទាត់។ អង្គការអាជីវកម្មរំពឹងថា ប្រាក់ចំណេញអនាគត ដែលបានមកពីការលក់ផលិតផលនិងសេវាកម្ម នឹងផ្តល់នូវមូលនិធិ សម្រាប់សងបំណុលវិញ។

១.៥ ដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងឥណទាន

វាគឺជាសេរី នៃជំហានដែលទាក់ទងនឹងការផ្សព្វផ្សាយ ជម្រើសទិញជាឥណទាន ការវិភាគហានិភ័យទៅលើអ្នកស្នើសុំឥណទាន និងប្រមូលសំណង បន្ទាប់ពីបំណុលត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ដំណើរការនេះគឺត្រូវបានអនុវត្តទាំងក្នុងប្រតិបត្តិការឥណទាន សម្រាប់ប្រើប្រាស់ និងឥណទានអាជីវកម្ម។⁸

១.៥.១ ការផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីឥណទាន

ការផ្សព្វផ្សាយឥណទាន ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីជម្រុញការលក់ និងដើម្បីបង្កើនអតិថិជនកាន់តែច្រើនឡើង ដោយជម្រើសទិញជាឥណទាន។ នៅពេលដែលកម្មវិធីឥណទានត្រូវបានរៀបចំ

⁸ ទី ថ្ងៃដា, ២០១៣, ការគ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី ៣២

ការផ្សព្វផ្សាយអាចត្រូវការចាំបាច់ ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជនដែលសាកសម។ អ្នកគ្រប់គ្រងឥណទានត្រូវមើលខុសត្រូវលើសកម្មភាពទាំងនេះ ដើម្បីប្រាកដថា អតិថិជនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិ ត្រូវតែទាក់ទាញគាត់ ដោយប្រើសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយ ដែលអាចទទួលយកបាន។

១.៥.២.ការពិនិត្យស្នើសុំដំបូង

ការពិនិត្យលើកដំបូង ពិពណ៌នាអំពីកិច្ចខំប្រឹងប្រែង របស់បុគ្គលិកឥណទាន ដើម្បីធ្វើការ ត្រួតពិនិត្យ ឲ្យបានលឿន និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពថ្លៃ ដើម្បីឲ្យដឹងថាតើអ្នកស្នើសុំ បានបំពេញ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជាមូលដ្ឋាន សម្រាប់ការបើកគណនីឥណទានឬទេ។ ផ្នែកឥណទានភាគច្រើន ជា ដំបូងនឹងប្រើសកម្មភាពពិនិត្យខាងក្នុងផ្សេងៗ ដើម្បីកំណត់ថាការស្នើសុំអង្កេតគឺម៉ត់ចត់ និងមិនត្រូវ ចំណាយច្រើន ។

អ្នកផ្តល់ឥណទានសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ជាច្រើន ប្រើប្រព័ន្ធដាក់ពិន្ទុឥណទាន គឺជា ទម្រង់ដែលពឹងផ្អែកទៅលើ តារាងស្ថិតិ ឬក៏កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ ដែលកំណត់ពិន្ទុ ទៅលើភាពជាក់ស្តែង ផ្សេងៗ ដែលបានរាយការណ៍នៅក្នុងពាក្យស្នើសុំឥណទាន ឬរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

នៅក្នុងឥណទានអាជីវកម្ម ពិន្ទុអាចនឹងពឹងផ្អែកទៅលើហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចត្រូវបានគណនា ដោយទ្រព្យសកម្ម បំណុលអកម្ម និងចំណូលរបស់អ្នកស្នើសុំឥណទាន។ ប្រសិនបើពិន្ទុឥណទានគឺ បានពិន្ទុគ្រប់គ្រងល្អម ដូចនេះធ្វើឲ្យយើងដឹងថាការស្នើសុំអង្កេតដ៏ពេញលេញ ជាច្រើននឹងបន្តធ្វើ។ អ្នកចេញប័ណ្ណឥណទានរាយមួយចំនួន ប្រើប្រព័ន្ធដាក់ពិន្ទុឥណទានដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្ត នៅ ក្នុងការផ្តល់ប័ណ្ណឥណទាន និងកំណត់បន្ទាត់ឥណទាន ទៅលើគណនីនីមួយៗ។

១.៥.៣.ការពិនិត្យស្នើសុំអង្កេតឥណទាន

ការស្នើសុំអង្កេតឥណទានត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីគូសបញ្ជាក់ព័ត៌មាន ក្នុងពាក្យស្នើសុំឥណ ទាន និងបញ្ជាក់ថា តើអតិថិជននោះបានទទួលខុសត្រូវ ចំពោះកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុកន្លងមក យ៉ាង ដូចម្តេច។ ការស្នើសុំអង្កេតឥណទានជាប់ទាក់ទង ទៅនឹងសកម្មភាពក្នុងការប្រមូលព័ត៌មាន ដែល ចាំបាច់ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្ត ដែលអាចជឿជាក់បាន។ ជាធម្មតាអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទាន ជាប់ ទាក់ទងទៅនឹងធ្វើការសម្រេចចិត្តមួយ ដែលអាចជឿជាក់បាន។ ជាធម្មតាអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទាន នឹង ធ្វើការបញ្ជាក់អំពីចំណូល និងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ នៃអ្នកស្នើសុំឥណទាន។

ដំណាក់កាលនៃការស៊ើបអង្កេតឥណទាន ទានទាក់ទងការស៊ើបសួរដោយផ្ទាល់ គឺជាដំណើរការនៃការវិនិយោគ អ្នកផ្តល់ឥណទាន និងបុគ្គលដទៃទៀត ដែលអាចបញ្ជាក់ការពិត នូវការផ្តល់ព័ត៌មានអំពីឆន្ទៈនៃអ្នកស្នើសុំ និងលទ្ធភាពក្នុងការទូទាត់។

១.៥.៤. ការសម្រេចចិត្តឥណទាន

ការសម្រេចចិត្តឥណទាន គឺជាសេចក្តីសម្រេចមួយ ដែលត្រូវបានធ្វើដោយ អ្នកគ្រប់គ្រងឥណទាន ថាតើគួរតែទទួលយក ឬប្រានចោលនូវពាក្យស្នើសុំក្នុងការទិញជាឥណទាននោះ។ ឥណទានគឺជាមធ្យោបាយ ក្នុងការទូទាត់ ដែលការទូទាត់ មានដែនកំណត់ ដោយសារតែពេលវេលា និងហានិភ័យទាក់ទងទៅនឹង ការប្រមូលសំណងត្រលប់មកវិញ។ បន្ទាប់ពីធ្វើការស៊ើបអង្កេតត្រូវបានបញ្ចប់ អ្នកគ្រប់គ្រងឥណទានត្រូវតែសម្រេច ថាតើសន្យាការទូទាត់សងនៅពេលក្រោយ មានសុពលភាពឬទេ។

ការសម្រេចចិត្តអាចតម្រូវផងដែរ នូវការកំណត់កម្រិតបន្ទាត់ឥណទាន។⁹ កម្រិតបន្ទាត់ឥណទាន ដូចជាស្តុបពណ៌ក្រហមដែលបង្ហាញថា ការទិញជាឥណទានមានចំនួនមួយខ្ពស់ពេកហើយ។ ប៉ុន្តែអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទានអាចនឹងពង្រីកកម្រិតបន្ទាត់ឥណទាន ប្រសិនបើអតិថិជនគ្រប់គ្រងឥណទានបានល្អ។

១.៥.៥. ការត្រួតពិនិត្យគណនី

មុខងារត្រួតពិនិត្យត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ ក្នុងការតាមដានគណនីមួយដើម្បីធានាឲ្យប្រកដថាការជំពាក់សរុបគឺ វាសមរម្យសម្រាប់អតិថិជនម្នាក់ៗ។ សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យ ទាក់ទងនឹងការឃ្នាំងមើលទៅលើគណនី ដើម្បីបញ្ជាក់ថា ការទូទាត់នឹងត្រូវបានធ្វើឡើងតាមពេលវេលាកំណត់ ហើយទំនាក់ទំនងរវាងអតិថិជន និងអ្នកផ្តល់កម្ចីកំពុងបន្តឲ្យផល។

សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យនេះ ទាមទារឲ្យអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទាន ត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពម្តងម្កាលទៅលើព័ត៌មានរបស់អតិថិជន ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តថាគួរបន្ថែម កំហិតទៅលើកម្រិតបន្ទាន់ឥណទាន។ មានវិធីសាស្ត្រច្រើនចាំបាច់ត្រូវបង្កើតឡើង ដែលអាចជួយបុគ្គលិកឥណទាន ក្នុងការកំណត់ទៅលើគណនីដែលធ្វើការទូទាត់យឺត។

⁹ កម្រិតបន្ទាត់ឥណទាន៖ គឺជាការកំណត់នូវការចំណាយដែលមានការអនុញ្ញាតជាមុន ដែលត្រូវបានកំណត់ទៅដល់អតិថិជន។

១.៥.៦.ការប្រមូលលុយ

សកម្មភាពប្រមូលលុយ គឺជាកិច្ចខំប្រឹងប្រែង ធ្វើឲ្យអតិថិជនទូទាត់វិក័យបត្ររបស់ពួកគេ ឬ បំណុលតាមកាលកំណត់។ កម្មវិធីប្រមូលមានប្រសិទ្ធិភាព និងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវលំហូរសាច់ ប្រាក់ រក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយអតិថិជន និងបង្កើតការលក់។

សកម្មភាពនេះ តម្រូវឲ្យមានការទាក់ទង ទៅអតិថិជនដែលជំពាក់ហួសកាលកំណត់ ហើយ រៀបចំការទូទាត់សងសមរម្យនិងធ្វើការស៊ើបអង្កេតបន្ថែម ប្រសិនបើការរៀបចំមិនមានដំណើរការ។ ការស្រាវជ្រាវបង្ហាញថាការជំពាក់កាន់តែយូរ ដោយមិនបានធ្វើការទូទាត់ គឺមានការពិបាកកាន់តែ ខ្លាំង ក្នុងការប្រមូលលុយទៅលើគណនីនោះ។

១.៦.ការវាយតម្លៃឥណទាន

១.៦.១.ការវិភាគតាម៦C's

-ចរិតលក្ខណៈ(character)

ចរិតលក្ខណៈ: គឺជាចំនួនអរូបិយ ដែលកំណត់ចរិតផ្ទាល់ខ្លួនទាក់ទងទៅនឹង សេក្តីសុចរិត និងភាពខ្លាំងប្រកបដោយសីលធម៌ របស់បុគ្គលម្នាក់ៗ។ កត្តាដែលរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងការកំណត់ អំពីចរិតលក្ខណៈ រួមមានទម្លាប់ផ្ទាល់ខ្លួន និងអកប្បកិរិយា ដែលសម្តែងចេញដូចជាការដឹកស៊ី ឬការ លែងលែងស៊ីសងជាដើម។ ចំពោះចរិតលក្ខណៈនៃឥណទាន គឺជាការសម្តែងចេញនូវចេតនាដ៏ល្អ របស់អ្នកប្រើឥណទាន ដោយស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការទូទាត់សំណង របស់គាត់តាមកិច្ចសន្យា។

-សមត្ថភាព(Capacity)

សមត្ថភាព គឺជាលទ្ធភាពរបស់អ្នកស្នើសុំឥណទាន បញ្ជាក់អំពីកាតព្វកិច្ចសងតាមពេល កំណត់ នៃកិច្ចសន្យា។ ការវាយតម្លៃទៅលើសមត្ថភាព នៃអ្នកស្នើសុំជាទូទៅជាប់ទាក់ទងនឹងការ ស៊ើបអង្កេត ទៅលើទៅលើចំណូល ការងារការចំណាយផ្សេងៗ និងភាពជំពាក់លុយគេរបស់អ្នក ស្នើសុំ។ ឧទាហរណ៍៖ អ្នកស្នើសុំឥណទានម្នាក់មានចំណូលមិនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីសងបំណុលរបស់ គាត់ទាប ឬក៏កម្រិតបំណុលរបស់គាត់ខ្ពស់ពេក។ ចំណូលគឺត្រូវតែអាចព្យាករណ៍បាន និងមាននិរន្ត ភាព។ ប្រសិនបើបុគ្គលអ្នកស្នើសុំ ត្រូវបានបង់ការងារធ្វើ ឬចំណូលត្រូវបានកាត់បន្ថយ នោះសមត្ថ ភាពពួកគេនឹងត្រូវគំរាមគំហែង។

-ដើមទុន(Capital)

ដើមទុនគឺ ជាភាពខ្លាំងខាងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ របស់អ្នកស្នើសុំឥណទាន ជាបឋមបានបង្ហាញ ត្រង់ចំណុចកម្រិត នៃទ្រព្យសកម្មបម្រុង។ ហើយទ្រព្យសកម្មទាំងនេះ មានទ្រព្យសកម្មដែលមាន សមតុល្យគណនីសំចៃ ឬទ្រព្យសកម្មអរូបី ដែលរួមមានសមត្ថភាពស្វែងរកការងារ បានឆាប់រហ័ស ពីព្រោះគេមានការយល់ដឹង និងជំនាញពិសេសរបស់គេ។

-វត្ថុបញ្ចាំ(Collateral)

វត្ថុបញ្ចាំ គឺជាកិច្ចការនៃកម្មសិទ្ធិ លើទ្រព្យសម្បត្តិ នៅពេលដែលអ្នកប្រើប្រាស់ឥណទាន មិនបានទូទាត់ សំណងតាមកិច្ចសន្យា។ មួយវិញទៀតវត្ថុបញ្ចាំជារត្ថ ដែលធានាលើកម្ចី ឬជា កាតព្វកិច្ចឥណទាន។ ហើយយើងអាចនិយាយបានថា វាជារត្ថសំរាប់ទិញការប្រើប្រាស់ឥណទាន។

-លក្ខខណ្ឌ(Condition)

លក្ខខណ្ឌ គឺជាប្រភេទនៃការវិភាគឥណទានមួយ ដើម្បីចង់ដឹងថា តើអ្នកស្នើសុំឥណទាន មាន ទំនាក់ទំនងយ៉ាងណាជាមួយប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច និងមើលថាតើព្រឹត្តិការណ៍សេដ្ឋកិច្ច នឹងមានឥទ្ធិ ពលកម្រិតណា ចំពោះលទ្ធភាពសងបំណុលរបស់គាត់។ ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមការងារ គួរតម្រូវឲ្យអ្នក ស្នើសុំឥណទាន ពន្យល់ពីអ្វីដែលគាត់ធ្វើនៅកំឡុងខែរងារ អាយុ ជំនាញការងារ ចំណេះដឹង និង លក្ខខណ្ឌផ្សេងៗ ដែលអាចនឹងជះឥទ្ធិពល ដល់លទ្ធភាពអ្នកស្នើសុំក្នុងការរក្សាប្រាក់ចំណូល។

-សុភវិនិច្ឆ័យ(Common sense)

សុភវិនិច្ឆ័យ គឺជាការកាត់ក្តីមួយក៏ល្អ។ ជាធម្មតាឧបករណ៍វិភាគឥណទាន បន្ទាប់ពីគណនី មួយបានបញ្ជាក់ថា នឹងក្លាយជាបំណុលពិបាកទារ។ អ្នកវិភាគទានឥណទានប្រើការវិនិច្ឆ័យ ដើម្បី ជៀសវាងទំនាក់ទំនង ឥណទានលើកដំបូងបង្អស់។ ការអង្កេត និងការគណនា អាចបង្ហាញថាកម្ចី គឺជាការទទួលខុសត្រូវ របស់អ្នកផ្តល់ឥណទាន ដើម្បីកំណត់ថាគួរឬមិនគួរបន្តផ្តល់ឥណទាន។¹⁰

១.៦.២.ការវិនិច្ឆ័យតាម 4R's

-អាជីវកម្មត្រឹមត្រូវ(Right Business)

មុខរបរច្បាស់លាស់ស្របតាមផ្លូវច្បាប់ មានអាជ្ញាប័ណ្ណ មានកិច្ចសន្យាច្បាស់លាស់ និង កំណត់ពេលវេលាច្បាស់លាស់ ហើយមុខរបរមានសក្តានុពលរយៈពេលវែង មាននិរន្តរភាព និងមិន មានផលប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន។

¹⁰ អេង កែវពិសិដ្ឋ, ២០១៣, គ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី ៤-៦

-មនុស្សត្រឹមត្រូវ(Right Person)

សំដៅដល់ការ ផ្តល់ឥណទានដល់អតិថិជន ដោយសង្ឃឹមថាគាត់ នឹងសងត្រឡប់មកវិញ ទាំងដើមទាំងការ ទៅតាមកាលបរិច្ឆេត ដែលបានកំណត់ជាក់លាក់។

-ពេលវេលាត្រឹមត្រូវ(Right Time)

កំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ការណាត់ជួប ដើម្បីធ្វើការផ្តល់ឥណទានឲ្យអតិថិជន។ ការ កំណត់ពេលវេលានេះ អាចជាជំនួយផងដែរ ក្នុងការសម្រេចផ្តល់ឥណទាន ដោយការពិចារណាលើ ការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ របស់អតិថិជន ក្នុងការណាត់ពេលវេលាជួបគ្នា។

-ទំហំត្រឹមត្រូវ(Right Amount)

ការវិភាគនិងការវាយតម្លៃទៅលើទំហំទុន របស់អតិថិជន អំពីចំណូល និងចំណាយរបស់ អតិថិជន និងលក្ខខណ្ឌខ្លះទៀត ដើម្បីកំណត់ទំហំទុន ថាតើគួរឲ្យគាត់ខ្ចីចំនួនប៉ុន្មាន ឲ្យសមរម្យ និងត្រឹមត្រូវ។

១.៧.វិធីសាស្ត្រក្នុងការសងបំណុល

នៅពេកដែលធ្វើការផ្តល់ឥណទាន អ្នកដែលផ្តល់ប្រាក់កម្ចីនោះ នឹងដាក់លក្ខខណ្ឌទៅលើ ការទូទាត់ប្រាក់ដើម។ ដោយសារតែវាអាស្រ័យទៅលើភាគី ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការកំណត់លក្ខខណ្ឌ ក្នុងការសងចំនួនទឹកប្រាក់ដើម និងការប្រាក់នោះ គេមានមធ្យោបាយជាច្រើន ក្នុងការទូទាត់ប្រាក់ ដើម និងការប្រាក់។ ប្រភេទនៃប្រាក់កម្ចីមានបីយ៉ាងគឺ ៖ ប្រាក់កម្ចីអប្បហារ ប្រាក់កម្ចីសងត្រឹមការ ប្រាក់ និងប្រាក់កម្ចីសងរំលស់។¹¹

១.៧.១.ប្រាក់កម្ចីអប្បហារ

ប្រាក់កម្ចីប្រភេទនេះ គឺប្រាក់កម្ចីដែលមានទម្រង់ធម្មតា។ ប្រាក់កម្ចីប្រភេទនេះ អ្នកខ្ចីទទួល បានចំនួនទឹកប្រាក់នៅថ្ងៃនេះ ហើយទូទាត់មកវិញនូវទឹកប្រាក់សរុបតែម្តង នៅពេលអនាគត។ ប្រាក់កម្ចីអប្បហារមានលក្ខណៈធម្មតា នៅពេលដែលរយៈពេលផ្តល់ប្រាក់កម្ចី មានរយៈពេលខ្លីតិច ជាងមួយឆ្នាំ។ កម្ចីនេះក៏ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ សម្រាប់រយៈពេលវែងផងដែរ។ ប្រាក់កម្ចីអប្បហារ មានលក្ខណៈងាយស្រួល ក្នុងការគណនាតម្លៃ។

¹¹ ឈាង ម៉េងហៀក, ២០១៤, មូលដ្ឋានគ្រឹះហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្ម, ទំព័រទី ២១៦

ឧទាហរណ៍៖ បើសិនជាប័ណ្ណរតនាគារ ទូទាត់ទឹកប្រាក់ \$៥០០០ នៅ១២ខែក្រោយ និងអត្រាការប្រាក់ទីផ្សារស្មើ៧%តើប័ណ្ណរតនាគារជាតិត្រូវលក់ក្នុងតម្លៃប៉ុន្មាន។

ចម្លើយ៖ Present Value=\$5000/1.07=\$4672.89

១.៧.២.ប្រាក់កម្ចីសងត្រឹមការប្រាក់

ប្រាក់កម្ចីប្រភេទនេះ គឺត្រូវឲ្យអ្នកខ្ចីទូទាត់សងជាការប្រាក់ នៅក្នុងកំឡុងពេលនីមួយៗ និងទូទាត់ប្រាក់ដើមទាំងអស់ នៅពេលណាមួយ នាពេលអនាគត។ គួរបញ្ជាក់ថាបើសិនជាប្រាក់កម្ចីមាន រយៈពេលតែមួយឆ្នាំនោះ ប្រាក់កម្ចីអប្បបរមា និងប្រាក់កម្ចីសងត្រឹមការប្រាក់ មានលក្ខណៈដូចគ្នា។

ឧទាហរណ៍៖ យើងមានប្រាក់\$២០០០ ខ្ចីក្នុងអត្រាការប្រាក់១០% ក្នុង១ឆ្នាំ រយៈពេល៣ឆ្នាំ ដូចនេះអ្នកខ្ចីត្រូវសង \$2000x0.1=\$200 ជាការប្រាក់នៅចុងឆ្នាំទី១ និងទី២។ ហើយនៅចុងឆ្នាំទី៣អ្នកខ្ចីត្រូវសង ទាំងប្រាក់ដើម\$2000 និងការប្រាក់ 200\$។

១.២.៣.ប្រាក់កម្ចីសងរំលោះ

-រំលោះប្រាក់ដើមថេរ

ជាវិធីសាស្ត្រមួយ ដែលក្នុងនោះប្រាក់ដើម ត្រូវបានបង់រំលោះថេរ ចំណែកឯការប្រាក់វិញត្រូវអាស្រ័យទៅតាមប្រាក់ដើម ដែលនៅសល់ចុងគ្រា រហូតដល់សមតុល្យប្រាក់ដើមស្មើសូន្យ។¹²

ឧទាហរណ៍៖ បុគ្គលម្នាក់ បានខ្ចីប្រាក់ចំនួន\$៥០០០ រយៈពេល ៤ឆ្នាំ ក្នុងអត្រាការប្រាក់១០%។

ប្រាក់ដើមដែលត្រូវសងប្រចាំឆ្នាំ PV/T=\$5000/4=\$1250

¹² ឈាង ម៉េងហៀក, ២០១០, មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្ម Volume1, ទំព័រទី ១៩៦

តារាងទី១៖ រំលោះប្រាក់ដើមថេរ

Year	Beginning balance	Total payment	Interest paid	Principal Paid	Ending Balance
1	4000	1400	400	1000	3000
2	3000	1300	300	1000	2000
3	2000	1200	200	1000	1000
4	1000	1100	100	1000	0
Total		5000	1000	4000	

-រំលោះសំណងថេរ

ជាវិធីសាស្ត្រមួយ ដែលតម្រូវឲ្យទៅជាលក្ខណៈថេរ នៅចុងគ្រានីមួយៗ(ខែ ត្រីមាស ឆមាស ឆ្នាំ) ដោយនៅក្នុងនោះ ប្រាក់ដើមត្រូវបានរំលស់ ក្នុងទិសដៅវិជ្ជមាន ចំណែកការប្រាក់ថយចុះនៅ គ្រាបន្តបន្ទាប់។

តាមរូបមន្ត៖ $PMT = \text{Annuity Present Value} [1 - (1+r)^{-t}/r]^{-1}$

ដោយ Annuity Present Value=ជាតម្លៃបច្ចុប្បន្ន នៃចលនាសាច់ប្រាក់ថេរ

PMT=តម្លៃដែលត្រូវបង់ រាល់គ្រានីមួយៗ

r=អត្រាការប្រាក់

t=ចំនួនរយៈពេល នៃគ្រានីមួយៗ

ឧទាហរណ៍៖ បុគ្គលម្នាក់បានខ្ចីប្រាក់ ចំនួន\$៤០០០ រយៈពេល៤ឆ្នាំ ក្នុងអត្រាការប្រាក់១០%។

សំណងប្រចាំឆ្នាំ(PMT)= $\text{Annuity Present Value} [1 - (1+r)^{-t}/r]^{-1}$

$= 4000(1 - (1 + 0.1)^{-4} / 0.1)^{-1} = \1261.88

តារាងទី២៖ រំលស់សំណងថេរ

Year	Beginning balance	Total payment	Interest paid	Principal Paid	Ending Balance
1	40000.00	1261.88	400.00	861.88	3138.12
2	3138.12	1261.88	313.81	948.07	2190.05
3	2190.05	1261.88	219.01	1042.87	1147.18
4	1147.18	1261.88	114.72	1147.16	0.01
Total		5047.52	1047.53	3999.99	

១.៨. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និងសំវិធានធន

ជាធម្មតា បំណុលត្រូវបានគេធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ខុសគ្នា ដោយផ្អែកទៅតាម ទំហំសាច់ប្រាក់ និងរយៈពេលខ្លី។ លើសពីនេះទៅទៀត គេអាចផ្អែកទៅលើ ដំណើរការសងប្រាក់ របស់អតិថិជន និងស្ថានភាព ហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្លី។ ធនាគារពាណិជ្ជ បានធ្វើការបែងចែក ចំណាត់ថ្នាក់បំណុល៥ ចំណាត់ថ្នាក់ ដែលមានដូចជា បំណុលស្តង់ដារ(Standard) បំណុលឃ្លាំងមើល(Watch) បំណុលក្រោយស្តង់ដារ(Sup Standard) បំណុលសង្ស័យ(Doubtful) និងបំណុលបាត់បង់(Lost)។¹³

សំវិធានធន ត្រូវបានបែងចែកជា ពីរប្រភេទគឺ៖ សំវិធានទូទៅ និង សំវិធានធនជាក់លាក់។

¹³ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ប្រកាសស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់បំណុល និងវិធានធនលើបំណុល, ប្រកាស៧-០៩-០៧ ប្រ-ក ចុះថ្ងៃទី ២៥.០២.២០០៩

តារាងទី៣៖ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និងសំវិធានធន

ចំណាត់ថ្នាក់		បទពិសោធន៍សំណង	ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ របស់កូនបំណុល
សំវិធានធនទូទៅ	បំណុលស្តង់ដារ	សង់ទាន់ពេលវេលា	-ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ល្អប្រសើរ
សំវិធានធនជាក់លាក់	បំណុលឃ្នាំមើល	-ធ្លាប់មានការសង យឺតយ៉ាវ -ហួសពេលកំណត់ លើសពី៣០ថ្ងៃប៉ុន្តែ តិចជាង៩០ថ្ងៃ	-បង្ហាញពីចំនុច ខ្សោយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ
	បំណុលក្រោយស្តង់ដារ	-សងយឺតហួសកាល កំណត់លើសពី៩ថ្ងៃ ប៉ុន្តែតិចជាង១៩០ថ្ងៃ	-ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ជួបនឹងការលំបាក
	បំណុលសង្ស័យ	-ហួសកាលកំណត់ សងលើស១៨០ថ្ងៃ	-ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ របស់កូនបំណុលនា ពេលអនាគតចុះ ខ្សោយធ្វើឲ្យមាន មន្ទិលសង្ស័យថា និង អាចសងបាន។ -លទ្ធភាពនៃការខាត បង់មានកម្រិតខ្ពស់
	បំណុលបាត់បង់	-ហួសកាលកំណត់ លើសពី៣៦០ថ្ងៃ	-លទ្ធភាពនៃការប្រមូល ត្រលប់មកវិញមាន កម្រិតដ៏ស្ទួនស្ទើងបំផុត ឬមិនអាចប្រមូលបាន។

១.៩. ហានិភ័យឥណទាន

ហានិភ័យឥណទាន គឺជាកម្រិតនៃគ្រោះថ្នាក់ ដែលកើតឡើងចំពោះ ប្រាក់កម្ចីរបស់ធនាគារ ដោយទទួលរងនូវ ការខាតបង់ដោយសារ អតិថិជនរបស់ខ្លួន មិនសងបំណុល តាមកិច្ចសន្យាឬ សងមិនគ្រប់ចំនួនទឹកប្រាក់ ទាំងដើមទាំងការប្រាក់។ ហានិភ័យនេះហើយ ដែលធនាគារយកចិត្ត ទុកដាក់ជាងគេ ព្រោះហានិភ័យនេះ អាចធ្វើឲ្យធនាគារក្ស័យធនបាន ដូចនេះមុននឹងសម្រេចចិត្ត ផ្តល់ឥណទាន ធនាគារតែងតែ សិក្សាទៅលើហានិភ័យជាចម្បង លុះត្រាតែធនាគារយល់ឃើញថា គ្មានហានិភ័យ ឬមានហានិភ័យទាប ទើបអនុញ្ញាតផ្តល់ឥណទាន។

១.៩.១. មូលហេតុបណ្តាលឲ្យមានហានិភ័យឥណទាន

១.៩.១.១. មូលហេតុបណ្តាលមកពីអតិថិជន

- . ព្យាករណ៍លើការវិនិយោគ នៅទាបមិនមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់
- . ការពិចារណាមិនដិតដល់ ទៅលើការវិនិយោគណាមួយ ឬចូលចិត្តវិនិយោគដែលមាន ប្រាក់ចំណេញ
- . ត្រូវបានដៃគូវិនិយោគបោកប្រាស់
- . អតិថិជនខ្លះមានបំណង បោកប្រាស់ធនាគារតែម្តង។

១.៩.១.២. មូលហេតុបណ្តាលមកពីធនាគារ

- . បុគ្គលិកមិនមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការវាយតម្លៃអតិថិជន
- . បុគ្គលិកមិនមានភាពស្មោះត្រង់
- . មានចេតនាធ្វើការខ្លីខ្លាញ់។

១.៩.១.៣. មូលហេតុបណ្តាលមកពីសង្គម និងគ្រោះធម្មជាតិ

- . មានសង្គ្រាម
- . ការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ច ឬរដ្ឋាភិបាល
- . ភាពរាំងស្ងួត ទឹកជំនន់ ខ្យល់ព្យុះ រញ្ជួយដី

១.៩.២. ការកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទាន

វាយតម្លៃតម្លៃអតិថិជន ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

- . គោលបំណងនៃការខ្ចី
- . ពិនិត្យមើលអង្កេតរកម្ម
- . វិភាគលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- . ពិនិត្យមើលលើប្រវត្តិរបស់អ្នកខ្ចី
- . ត្រូវមានវត្ថុបញ្ចាំ ឬអ្នកធានា
 - ពង្រឹងសមត្ថភាពបុគ្គលិក ឲ្យមានសមត្ថភាព៖
- . ជ្រើសរើសបុគ្គលដែលមានជំនាញ ខាងឥណទាន
- . ធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម ដល់បុគ្គលិកជាការចាំបាច់
- . ដាក់ទោសទៅលើបុគ្គលិក ដែលមានកំហុស
- . ដាក់ពិន័យអ្នកដែល មានកំហុស
- . លើកទឹកចិត្តរាល់បុគ្គលិក ដែលធ្វើការងារបានល្អ។

១.១០. គុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃការប្រើប្រាស់ឥណទាន

១.១០.១. គុណសម្បត្តិ

ឥណទានកំពុងក្លាយជាផ្នែកមួយ ដែលមិនអាចជៀសផុតបាន នៅក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ វាអាចប្រើប្រាស់បានល្អ ឬអាក្រក់ អាស្រ័យលើមូលហេតុនៃតម្រូវការ និងសមត្ថភាពនៃអ្នកខ្ចីធ្វើការទូទាត់ តាមពេលវេលាដែលបានកំណត់។

១.១០.១.១. សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់

-ការកើនឡើងនៃកម្រិតជីវភាព

ជាទូទៅអ្នកប្រើប្រាស់ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ ពីការប្រើប្រាស់ឥណទាន ពីព្រោះពួកគេអាចប្រើចំណូល នៅពេលអនាគតរបស់ពួកគេ ដើម្បីទូទាត់លើទំនិញ និងសេវាដែលពួកគេមានតម្រូវការ។ ដូច្នេះពួកគេ អាចបង្កើតនូវកម្រិតជីវភាព នៃការរស់នៅ នាពេលបច្ចុប្បន្នបានមួយកម្រិតថែមទៀត។

ឧទាហរណ៍៖ គូស្វាមីភរិយា ទើបរៀបការហើយមួយគូ អាចធ្វើការបញ្ជាទិញគ្រឿងសង្ហារឹម ដើម្បីរៀបចំតុបតែងផ្ទះរបស់ពួកគេ ឬនិស្សិតអាចទទួលបានកម្ចី ដើម្បីបន្តការសិក្សា នៅមហាវិទ្យាល័យដោយប្រើប្រាស់ចំណូល នាពេលអនាគតរបស់គេ សងទៅម្ចាស់បំណុលវិញ។

-ដំណោះស្រាយពេលអាសន្ន

អ្នកប្រើប្រាស់តែងតែ ត្រូវការប្រើប្រាស់ឥណទានជាចាំបាច់ នៅពេលដែលពួកគេជួបនូវ ភាពអាសន្ន ឬវិបត្តិដូចជា បញ្ហាជួសជុលរថយន្ត បញ្ហាចូលមន្ទីរពេទ្យ និងគ្រោះថ្នាក់ដែលកើតឡើង ហើយត្រូវការចំណាយជាបន្ទាន់។ កម្មវិធីឥណទានផ្តល់ជូនអ្នកប្រើប្រាស់ នូវមធ្យោបាយសម្រាប់ ចំណាយលើភាពអាសន្នទាំងនោះ។

-ភាពងាយស្រួល

អ្នកប្រើប្រាស់អាចធ្វើដំណើរជុំវិញពិភពលោក ដោយប្រើប័ណ្ណឥណទាន សម្រាប់ធ្វើការ ទូទាត់ថ្លៃឧស្ម័ន សណ្ឋាគារ សំបុត្រយន្តហោះ និងវត្ថុអនុស្សាវរីជាដើម។ តម្រូវការសាច់ប្រាក់ ចំនួន ច្រើនតាមខ្លួនត្រូវបានកាត់ន្តយ។ អ្នកធ្វើដំណើរមិនបាច់ មានលុយតាមខ្លួនក៏បានដែរ ប្រសិនបើ មាន ប័ណ្ណឥណទាន ពួកគេអាចប្រើបាន គ្រប់គោលបំណងទាំងអស់។

១.១០.១.២.សម្រាប់អាជីវកម្ម

-ការពង្រីកទីផ្សារ

អាជីវកម្មជាច្រើនត្រូវការឥណទាន ដើម្បីពង្រីកទីផ្សារនិងស្វែងរកអ្នកប្រើប្រាស់ឲ្យកាន់តែ ច្រើន ប្រសិនបើពួកគេផ្តល់ឱកាសសម្រាប់អតិថិជន ឲ្យមានជម្រើសទិញ ដោយប្រើប្រាស់ឥណ ទាននោះ នឹងមានមនុស្សជាច្រើន អាចចូលរួមទិញបាន។

-ការផ្តល់សារពើភ័ណ្ឌ និងសម្ភារៈ

អាជីវកម្មតែងតែពឹងផ្អែកទៅលើកម្មវិធីឥណទាន ដែលបានផ្តល់ដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដើម្បី ទទួលបានទំនិញសារពើភ័ណ្ឌ និងតម្រូវការដទៃទៀត សម្រាប់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម របស់ពួកគេ។ អាជីវកម្មអាចពង្រីកការផលិត និងសន្និធិទំនិញយ៉ាងច្រើន ប្រសិនបើពួកគេអាចទទួលបានការទិញ ដោយប្រើឥណទាន។

-ការទទួលមូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុ

ជាចុងក្រោយមានជំនួញជាច្រើន ដែលត្រូវការដើមទុន ដើម្បីចាត់ផ្តើមការថែទាំ និងការ ពង្រីកប្រតិបត្តិការរបស់គេ។ ក្រុមហ៊ុនជាច្រើនមានបទពិសោធន៍ លំហូរសាច់ប្រាក់មិនដូចគ្នាទេ គេ ស្នើសុំឲ្យមានមូលនិធិ សម្រាប់ការចំណាយ មុនពេលកើតមានការលក់ផលិតផល និងសេវាដូចជា ការចំណាយលើទីតាំងថ្មី បុគ្គលិកថ្មី និងការចំណាយលើផ្នែកទីផ្សារ។

១.១០.១.៣.សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច

ឥណទានគឺជាប្រេងរំអិល នៃសេដ្ឋកិច្ច ដូចនេះឥណទានអាចបង្កើតបានជា ចលនាសាច់ប្រាក់ និងជាផ្នែកនៃផលិតកម្ម នៅក្នុងការជម្រុញកំណើតសេដ្ឋកិច្ច។ ឥណទានតែងផ្តល់មធ្យោបាយ ដើម្បីសេរីភាព ដល់កម្រិតសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ដោយធ្វើការកំណត់ កម្រិតបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ(អត្រាការប្រាក់) ខុសៗពីគ្នា។

តួនាទីរបស់ឥណទាន មានសារៈសំខាន់ជាពិសេសនៅក្នុងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និងគោលនយោបាយសារពើពន្ធ ដែលមានឥទ្ធិពល លើការចំណាយ និងការត្រួតពិនិត្យអត្រាការប្រាក់ ដែលជាទូទៅ យើងហៅថា ឥទ្ធិពល ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។

១.១០.២.គុណវិបត្តិ

នៅក្នុងឥណទានឥណទាន អាចមានផលអាក្រក់ នៅពេលដែលយើង ប្រើប្រាស់វាមិនបានត្រឹមត្រូវ ហើយវាបានចោទជាបញ្ហា ជាច្រើនសម្រាប់អាជីវកម្មអ្នកប្រើប្រាស់ និងសហគមន៍ទាំងមូលផងដែរ។ ភាគីអ្នកប្រើប្រាស់ឥណទានទាំងអស់ ត្រូវយល់ថាឥណទាន ដែលកំពុងប្រើគឺសម្រាប់តែគោលបំណងផលិតភាពតែប៉ុណ្ណោះ និងត្រូវចេះបង្កើតការប្រុងប្រយ័ត្ន ជាមួយនឹងស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់។

១.១០.២.១.សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់

អ្នកប្រើប្រាស់ អាចប្រើប្រាស់ឥណទាន មិនពេញលក្ខណៈហើយទទួលយកបទពិសោធន៍មិនល្អ។ ដោយការប្រើឥណទានមិនបានល្អ ធ្វើឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់មួយចំនួន មានបញ្ហាជាយថាហេតុ បានធ្វើឲ្យបាត់បង់លទ្ធភាព ទូទាត់បំណុល។ ឥណទានជាអន្ទាក់សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ ទាំងឡាយដែលមានការធ្វេសប្រហែស ហើយជាលទ្ធផលចុងក្រោយ និងឈានដល់ការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ក្បួនធនមហន្តរាយ ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងកម្រិតគុណភាពឥណទានទាប។ ទន្ទឹមនេះ ការជាប់កិច្ចសន្យាជាច្រើន នៃបំណុលអនាគតជាមួយឥណទាន ធ្វើឲ្យគេបាត់បង់ឪកាសសន្សំដែលជាគោលដៅយ៉ាងសំខាន់។

១.១០.២.២.សម្រាប់អាជីវកម្ម

ជំនួញគួរប្រុងប្រយ័ត្ន ក្នុងខណៈពេលដែលនៅតែបន្ត ការប្រើប្រាស់ឥណទាន។ នៅពេលដែលមានអតិថិជនមួយចំនួន បានទិញទំនិញ និងសេវាដោយជម្រើសឥណទាន ហើយមិនសងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ អាជីវកម្មនឹងបាត់បង់ចំណូលជាច្រើន។ បញ្ហានេះ ភាគច្រើនកើតមាន

ចំពោះអាជីវកម្មខ្នាតតូច ហើយមូលហេតុចម្បងមួយ ក្នុងចំណោមមូលហេតុសំខាន់គឺដោយសារតែសមត្ថភាព ក្នុងការគ្រប់គ្រង នយោបាយឥណទានមិនបានល្អ។

ដូចនេះអាជីវកម្មត្រូវប្រាកដថាល្អ ទើបមានឪកាសអាចប្រើកម្មវិធីឥណទាន។ ផ្នែកប្រមូលក៏ដាក់គ្នាមួយសំខាន់ផងដែរ ហើយត្រូវធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យមានលំហូរសាច់ប្រាក់ជាវិជ្ជា អំពីដំណើរការឥណទានក្នុងចំណោមថ្លៃដើម និងប្រមូលឥណទានត្រូវត្រួតពិនិត្យ ឲ្យបានច្បាស់ដើម្បីកុំឲ្យបាត់បង់ចំណូល។¹⁴

¹⁴ អេង កែវពិសិដ្ឋ, ២០១៣, គ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី ១៣ ១៨

ជំពូកទី២

ការគ្រប់គ្រងឥណទានទូទៅ របស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា

២.១. ប្រវត្តិរបស់ធនាគារឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក

- បានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណពីធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា នៅក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១០
- បានបើកសាខាទី ២ ដែលមានឈ្មោះថា សាខាផ្សារដើមថ្កូវ នៅក្នុងខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១
- បានចុះកម្មសិទ្ធិបញ្ញាលើស្លាកសញ្ញាពាណិជ្ជកម្ម នៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នៅក្នុង ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១
- ទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណជាធនាគារឯកទេស ពីធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា នៅក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣
- បានបើកសាខាទី ៣ ដែលមានឈ្មោះថា សាខាចោមចៅ នៅក្នុងខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤
- បានបើកសាខាទី ៤ ដែលមានឈ្មោះថា សាខាឫស្សីកែវ នៅក្នុងខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥
- បានបើកសាខាទី ៥ ដែលមានឈ្មោះថា សាខាបឹងកេងកង នៅក្នុងខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៥

២.២. ទីតាំងភូមិសាស្ត្ររបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក

ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក ស្ថិតនៅផ្ទះលេខ ៦៨៩ បេ វិថីកម្ពុជា ក្រោម សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ។

២.៣. ទស្សនៈវិស័យ បេសកកម្ម គោលដៅ និងវប្បធម៌ការងារ

២.៣.១. ទស្សនៈវិស័យ

សម្ព័ន្ធក្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុឈ្នួលមុខគេ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍។

២.៣.២. បេសកកម្ម

ជាធនាគារពាណិជ្ជឈ្នួលមុខគេ ដែលមានទ្រព្យសកម្មជំរើងមាំ និងមានឧត្តមភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ហើយចុះបញ្ជីនៅផ្សារភាគហ៊ុនភ្នំពេញ។

២.៣.៣. គោលដៅ

- ផ្តល់ឥណទានត្រូវចំអតិថិជនល្អ (Right Person)
- ផ្តល់ឥណទានចំមុខរបរដែលមានសក្តានុពល (Right Business)
- ចំនួនឥណទានដែលបានផ្តល់សមនឹងសមត្ថភាពសងមិនលើសពីតម្រូវការ (Right Amount)
- ពេលវេលា និងរយៈពេលដែលផ្តល់ឲ្យសម្រាប់ការសងត្រលប់មកវិញត្រឹមត្រូវ (Right Time)

២.៣.៤. វប្បធម៌ការងារ

វប្បធម៌ការងារ គឺជារបៀបធ្វើការអ្វីមួយនៅក្នុងសង្គម សហគមន៍ ឬក្រុមហ៊ុនមួយ។ វប្បធម៌ការងារនេះឆ្លុះបញ្ចាំង និងបង្ហាញឲ្យឃើញនូវការកប្បកិរិយានៃការគ្របគ្រង និងការងាររបស់បុគ្គលិក បច្ចេកវិទ្យា និងបម្រែបម្រួលជាទូទៅ។

- ការហៅ លោកគ្រូ-អ្នកគ្រូ
- ប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រ រៀនសូត្រពីខ្លួនឯង រៀនសូត្រពីអ្នកដទៃ និងអ្វីៗនៅជុំវិញខ្លួន
- យកចិត្តទុកដាក់ ប្រុងប្រយ័ត្ន មិនប្រមាថការងារ មិនធ្វេសប្រហែស
- ម្ចាស់ការលើការងារ ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់
- មិនមើលបំណាំការងាររបស់អ្នកដទៃ
- មានការតាំងចិត្ត ប្តេជ្ញាចិត្ត យ៉ាងមុតមាំ ក្នុងការសម្រេចស្មារតី និងការព្យាយាមធ្វើការឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព
- ការពេញចិត្តនឹងការងារ
- ស្អាតស្អំ មិនពុករលួយ មិនស៊ីសំណូក
- ស្មោះត្រង់ មានសាមគ្គីភាព ឯកភាព
- មានការចូលរួមខ្ពស់ពីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងគ្រប់ផ្នែកការងារ
- សុភាពរាបសា ទន់ភ្លន់ តែម៉ឺងម៉ាត់ចំពោះការងារ
- ការញញឹមរាក់ទាក់
- ប្រកាន់នូវសីលធម៌ កាយ វាចា ល្អប្រសើរ ប្រកបដោយកត្តា កតវេទីតា។

២.៤. រចនាសម្ព័ន្ធជាតិរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក

រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា ត្រូវបានភ្ជាប់នៅផ្នែកឧបសម្ព័ន្ធ (ឧបសម្ព័ន្ធ១.២) ខាងក្រោយ។

២.៥. ផលិតផល និងសេវាកម្មរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក

ផលិតផល និងសេវាកម្ម ធនាគារឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ទរម៉ុក មានតែមួយប្រភេទគឺ គឺ សេវាឥណទាន។

សេវាឥណទាន គឺជាសេវាមួយប្រភេទរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា ដែលផ្តល់មូលធនទៅដល់សាធារណៈជនក្នុងរយៈពេលណាមួយ និងទទួលបានប្រាក់ដើម នឹងកាប្រាក់ត្រ

ឡប់មកវិញ។ សេវាឥណទានធនាគារ ឯកទេសខេមប៉ាខ័យ សាខាសន្តរម្មក មានដូចជា៖ ឥណទានទូទៅ ឥណទានខ្នាតតូច ឥណទានសម្រាប់គេហដ្ឋាន និងឥណទានសម្រាប់រថយន្ត។

២.៥.១. ឥណទានទូទៅ

ឥណទានទូទៅផ្តល់អោយសំរាប់ធ្វើជាទុនបង្វិលក្នុងការពង្រឹង និងពង្រីកមុខរបរ និងប្រើប្រាស់សំរាប់គោលបំណងផ្សេងៗទៀត ទៅតាមតម្រូវការរបស់អតិថិជន ដោយផ្អែក លើចំណូលលទ្ធភាពសង និងទ្រព្យបញ្ចាំ។

អត្ថប្រយោជន៍៖

- បង្កើនឪកាសអាជីវកម្ម
- បង្កើនចំណូលអាជីវកម្ម
- ទទួលបានការផ្តល់ប្រឹក្សាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីបុគ្គលិកដែលមានបទពិសោធន៍
- មានភាពងាយស្រួលក្នុងការចាត់ចែងសាច់ប្រាក់ជាមួយរបៀបសងដែលមានច្រើន ប្រភេទទៅតាមតម្រូវការ
- បុគ្គលិកប្រកបដោយភាពរួសរាយរាក់ទាក់
- សេវាកម្មរហ័ស និងគួរអោយជឿជាក់បាន
- ឯកសារខ្ចីប្រាក់មានភាពសាមញ្ញ និងងាយស្រួល
- រក្សាការសម្ងាត់ខ្ពស់។

លក្ខខណ្ឌក្នុងការផ្តល់ប្រាក់កម្ចី៖

- ទំហំឥណទានអតិបរមារហូតដល់១៥០,០០០ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក
- អត្រាការប្រាក់អាចចរចាបាននៅចន្លោះពី ១.១% ទៅ ២%ក្នុងមួយខែ
- របៀបសងមានច្រើនប្រភេទទៅតាមតម្រូវការ
- រយៈពេលខ្ចីប្រាក់រហូតដល់៦០ខែ
- ការប្រាក់គិតតែចំនួនថ្ងៃដែលបានខ្ចីប៉ុណ្ណោះ

តម្រូវការឯកសារសំរាប់ឥណទាន៖

១. ខ្ចីជាលក្ខណៈឯកត្តជន

- អចលនទ្រព្យសំរាប់ដាក់បញ្ចាំ
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសំគាល់ខ្លួន/លិខិតឆ្លងដែន និង ទិដ្ឋាការ
- សៀវភៅគ្រួសារ/ សៀវភៅស្នាក់នៅ

- របាយការណ៍បញ្ជាក់ពីចំណូលរបស់អ្នកខ្ចី
- ឯកសារសំគាល់កម្មសិទ្ធិដីធ្លី

២. ខ្ចីជាលក្ខណៈក្រុមហ៊ុន

- អចលនទ្រព្យសំរាប់ដាក់បញ្ចាំ
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន/លិខិតឆ្លងដែន
- លក្ខន្តិកៈក្រុមហ៊ុន
- វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម
- ប័ណ្ណប៉ាតង់
- សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល/ប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន

២.៥.២. ឥណទានសម្រាប់គេហដ្ឋាន

ឥណទានសំរាប់គេហដ្ឋាន ជាប្រភេទផលិតផលដែលបង្កើតឡើងសំរាប់ផ្តល់ជូន អតិថិជនដែល

មានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីទិញ ឬសាងសង់ ឬជួសជុល គេហដ្ឋានទៅ តាមតំរូវការ។

អត្ថប្រយោជន៍:

- ក្លាយជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់នៃគេហដ្ឋានដែលខ្លួនពេញចិត្ត
- ទទួលបានការផ្តល់ប្រឹក្សាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីបុគ្គលិកដែលមានបទពិសោធន៍

- មានភាពងាយស្រួលក្នុងការចាត់ចែងសាច់ប្រាក់ជាមួយរបៀបសងដែលមានច្រើន ប្រភេទ ទៅតាមតម្រូវការ
- បុគ្គលិកប្រកបដោយភាពរួសរាយរាក់ទាក់
- ឯកសារខ្ចីប្រាក់មានភាពសាមញ្ញ និងងាយស្រួល
- រក្សាការសម្ងាត់ខ្ពស់។
លក្ខខណ្ឌក្នុងការផ្តល់ប្រាក់កម្ចី
- ទំហំឥណទានអតិបរមារហូតដល់១៥០,០០០ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក
- អត្រាការប្រាក់អាចចរចាបាននៅចន្លោះពី ១.១% ទៅ ២%ក្នុងមួយខែ
- របៀបសងមានច្រើនប្រភេទទៅតាមតម្រូវការ
- រយៈពេលខ្ចីប្រាក់រហូតដល់៦០ខែ
- ការប្រាក់គិតតែចំនួនកម្ចីដែលបានខ្ចីប៉ុណ្ណោះ
- បុគ្គលិកប្រកបដោយភាពរួសរាយរាក់ទាក់
- សេវាកម្មរហ័ស និងគួរអោយជឿជាក់បាន
- ឯកសារខ្ចីប្រាក់មានភាពសាមញ្ញ និងងាយស្រួល
- រក្សាការសម្ងាត់ខ្ពស់។
តម្រូវការឯកសារឥណទាន
- ឯកសារសំគាល់គេហដ្ឋានដែលត្រូវទិញ
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ/លិខិតឆ្លងដែន និងទិដ្ឋាការ
- សៀវភៅគ្រួសារ/ សៀវភៅស្នាក់នៅ
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

២.៥.៣. ឥណទានសម្រាប់ថយន្ត

ឥណទានសំរាប់ថយន្ត ជាប្រភេទផលិតផលឥណទានដែលបានបង្កើតឡើងសំរាប់ផ្តល់ជូនអតិថិជនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីទិញថយន្តប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន។

អត្ថប្រយោជន៍

- ក្លាយជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់នៃថយន្តដែលខ្លួនពេញចិត្ត
- ទទួលបានការផ្តល់ប្រឹក្សាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីបុគ្គលិកដែលមានបទពិសោធន៍
- មានភាពងាយស្រួលក្នុងការចាត់ចែងសាច់ប្រាក់ជាមួយរបៀបសងដែលមានច្រើន ប្រភេទទៅតាមតម្រូវការ
- បុគ្គលិកប្រកបដោយភាពរួសរាយរាក់ទាក់
- ឯកសារខ្ចីប្រាក់មានភាពសាមញ្ញ និងងាយស្រួល
- រក្សាការសម្ងាត់ខ្ពស់។

លក្ខខណ្ឌក្នុងការផ្តល់ប្រាក់កម្ចី

- ទំហំឥណទានអតិបរមារហូតដល់១៥០,០០០ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក
- អត្រាការប្រាក់អាចចរចាបាននៅចន្លោះពី ១.១% ទៅ ២%ក្នុងមួយខែ
- របៀបសងមានច្រើនប្រភេទទៅតាមតម្រូវការ
- រយៈពេលខ្ចីប្រាក់រហូតដល់៦០ខែ
- ការប្រាក់គិតតែចំនួនកម្ចីដែលបានខ្ចីប៉ុណ្ណោះ
- បុគ្គលិកប្រកបដោយភាពរួសរាយរាក់ទាក់

- សេវាកម្មរហ័ស និងគួរអោយជឿជាក់បាន
- ឯកសារខ្លីប្រាក់មានភាពសាមញ្ញ និងងាយស្រួល
- រក្សាការសម្ងាត់ខ្ពស់។

តម្រូវការឯកសារឥណទាន

- អចលនទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ/លិខិតឆ្លងដែន និងទិដ្ឋាការ
- សៀវភៅគ្រួសារ/ សៀវភៅស្នាក់នៅ
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ជំពូកទី៣

ការគ្រប់គ្រងឥណទានទូទៅរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌី

ការបង្កើតនូវគោលការណ៍ប្រតិបត្តិឥណទានទូទៅឡើង គឺដើម្បីផ្តល់នូវមូលនិធិ ដល់អ្នកខ្ចី ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ តម្រូវការប្រើប្រាស់គ្រប់ ប្រភេទអាជីវកម្មរួមមាន ផលិតកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម កសិកម្ម សេវាកម្ម និងទេសចរណ៍ជាលក្ខណៈឯកត្តជន ក្រុមហ៊ុន រោងចក្រ សហគ្រាស ឬសាជីវកម្ម ដែលមានលទ្ធភាព ពង្រីកមធ្យោបាយបង្កើនប្រាក់ចំណូល ក្នុងសកម្មភាពប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។

៣.១. គោលបំណងនៃផលិតផលឥណទានទូទៅ

- ដើម្បីនិរន្តរភាពបង្កើន ទ្រព្យសម្បត្តិធនាគារ និងតម្លៃភាគហ៊ុន
- រួមចំណែកអភិវឌ្ឍ និងជំរុញអោយមាននិរន្តរភាពអាជីវកម្ម
- ទ្រទ្រង់ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម តាមរយៈការប្រមូលផ្តុំមូលធន និងដាក់អោយមានចរាចរណ៍ក្នុងផ្នែកផលិតកម្មដល់សង្គម ដើម្បីស្រូមយកផលប្រយោជន៍ពីប្រភពធនធានដែលមានក្នុងប្រទេស ដើម្បីបង្កើតការងារ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូល។

៣.២. ទិដ្ឋភាពគោលដៅ

ឥណទានទូទៅ ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសសម្រាប់អាជីវកម្ម សហគ្រាស និងសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម-ក្រុមហ៊ុនសាជីវកម្មទាំងឡាយ ដែលមានតម្រូវការសាច់ប្រាក់ដើម្បីពង្រីកអាជីវកម្មដូចមានលក្ខណៈខាងក្រោម៖

- មានទីតាំងក្រុមហ៊ុន ឬមុខរបរស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានស្ថានភាពល្អនៅក្នុងទីផ្សារ ហើយប្រវត្តិនៃមុខរបរមានស្ថិរភាពយ៉ាងហោចណាស់បីឆ្នាំ ដែលបង្ហាញពីប្រាក់ចំណេញនៅពីរឆ្នាំចុងក្រោយ។
- មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ និងមានទំនាក់ទំនងល្អជាមួយអតិថិជន។
- ជាក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ឬមុខរបរដែលបានបង្កើតឡើងរួចហើយមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ មានភាពរឹងមាំលើវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ មានសុចរិតភាព។
- មានតម្លាភាពអាជីវកម្ម លំហូរសាច់ប្រាក់មានស្ថិរភាព (ប៉ុន្តែអាចអនុញ្ញាតចំពោះមុខរបរដែលមានលក្ខណៈរដូវកាល។
- អ្នកខ្ចីអាចជារូបវន្តបុគ្គល និងជានីតិបុគ្គល (ចំពោះក្រុមហ៊ុន)។

៣.៣. អតិថិជនគោលដៅ

ធនាគារឯកទេសខេមបូឌីយ៉ា បានកំណត់អតិថិជនគោលដៅដូចខាងក្រោម៖

• រូបវន្តបុគ្គល (Individual)

សំដៅអ្នកខ្លីជាគ្រួសារ ឬឯកត្តជនដែលខ្លីប្រាក់ពីធនាគារ សម្រាប់សកម្មភាពអាជីវកម្មផ្ទាល់ខ្លួន ដែលមានលក្ខណៈជារូបវន្តបុគ្គល។

• នីតិបុគ្គល (Legal Entity)

សំដៅលើស្ថាប័ន ឬសហគ្រាសដែលបានបង្កើតឡើងដោយច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រួមមាន៖

- សហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនឯកកម្មសិទ្ធិ (Sole proprietorship): ជាសហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនដែលបង្កើតឡើង និងចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មតាមទម្រង់បែបបទស្របច្បាប់ ធ្វើប្រតិបត្តិការដោយបុគ្គលម្នាក់ ជាម្ចាស់មូលធនរបស់ខ្លួនទទួលខុសត្រូវគ្មានកម្រិត។
- សហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ (Partnership): ជាសហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនដែលបង្កើតឡើង និងចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មតាមទម្រង់ស្របច្បាប់ជានីតិបុគ្គល ហើយទទួលខុសត្រូវអាចពីរនាក់ ឬច្រើនភាគហ៊ុន ជាអ្នកកាន់កាប់ចំណែកភាគហ៊ុនរបស់ខ្លួន។
- សហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនសាជីវកម្ម (Corporation): ជាសហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនដែលបង្កើតឡើង និងចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មតាមទម្រង់បែបស្របច្បាប់ និងត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិតាមផ្លូវច្បាប់ជានីតិបុគ្គលដោយឡែកពីសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន។ សហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនសាជីវកម្មមានវិនិយោគិនច្រើនចូលរួមវិនិយោក និងជាអ្នកកាន់កាប់ចំណែកភាគហ៊ុនរបស់ខ្លួន។

៣.៤. លក្ខណៈទូទៅនៃឥណទានទូទៅ

៣.៤.១. និយមន័យ

ប្រាក់កម្ចី គឺជាប្រាក់ដែលត្រូវបានផ្តល់ឲ្យអតិថិជនខ្លី ហើយប្រមូលត្រឡប់មកវិញទាំងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់តាមកាលកំណត់។

- ឥណទាន ត្រូវបានផ្តល់ឲ្យអតិថិជនសំរាប់៖
 - ដើម្បីជាទុនបម្រុងក្នុងអាជីវកម្ម
 - ដើម្បីពង្រឹងអាជីវកម្មបច្ចុប្បន្ន ឬក្នុងគោលបំណងអាជីវកម្មផ្សេងទៀត
 - គោលបំណងប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន
- ឥណទាន ត្រូវបានផ្តល់ឲ្យអតិថិជនដោយពឹងផ្អែកលើ៖

- ប្រាក់ចំណូល
- លទ្ធភាពសង
- ទ្រព្យធានា

៣.៤.២. តម្រូវការពីអតិថិជន (Basic Requirement of Borrowers)

និយមន័យរបស់អ្នកខ្ចី និងអ្នកចូលរួមខ្ចី

- ម្ចាស់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិតម្រូវជាអ្នកខ្ចី (Main Borrowers)
- ប្តី ឬប្រពន្ធតម្រូវជាអ្នកចូលរួមខ្ចី (Co-Borrowers)
- អ្នកខ្ចីដែលនៅលើ តម្រូវជាឲ្យមានអ្នកចូលរួមខ្ចីជាប្តី ឬប្រពន្ធ
- អ្នកខ្ចីដែលមេម៉ាយ ឬពោះម៉ាយ តម្រូវមានកូនជានីតិជន
- អាយុរបស់អ្នកខ្ចី ចាប់ពី ១៨ឆ្នាំ ទៅដល់ ៧០ឆ្នាំ
- ប្រវត្តិសងប្រាក់ល្អ
- មិនធ្លាប់មានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ

៣.៤.៣. ប្រភេទប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ (Type of Property Certificate)

- វិញ្ញាបនបត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ ឬប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ (Hard Title)
- លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ ឬពាក្យស្នើសុំកាន់កាប់ (ចេញដោយ សាលាខណ្ឌ) (Soft Title)
- បង្កាន់ដៃទទួលប្លង់រឹង អមដោយលិខិតបញ្ជាក់ព្រំប្រទល់ និងលិខិតធានាអះអាង (ចេញដោយ សាលាសង្កាត់) (L-Map Reciept) ។

៣.៤.៤. តម្រូវឯកសារសម្រាប់អនុម័តឥណទាន (Document Requirement)

៣.៤.៤.១. តម្រូវការឯកសារសម្រាប់និយោជិត (Employee)

- ពាក្យស្នើសុំឥណទាន (Loan Application)
- របាយការណ៍ពីការិយាល័យព័ត៌មានឥណទាន (CBC)
- ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ (Property Certificate)
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ /លិខិតឆ្លងដែន
- សៀវភៅគ្រួសារ /សៀវភៅស្នាក់នៅ
- កិច្ចសន្យាការងារ (Employment Contract)
- លិខិតបញ្ជាក់ប្រាក់ខែ /បង្កាន់ដៃបើកប្រាក់ខែ
- កាតការងារ
- ផ្សេងៗ

៣.៤.៤.២. តម្រូវឯកសារសម្រាប់អ្នកធ្វើអាជីវកម្ម (Businessman)

- ពាក្យស្នើសុំឥណទាន (Loan Application)
- របាយការណ៍ពីការិយាល័យព័ត៌មានឥណទាន (CBC)
- ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ (Property Certificate)
- លិខិតចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុន (Company Registration)
- លិខិតអនុញ្ញាតអាជីវកម្ម /ប័ណ្ណប៉ាតង់ (Business License /Patent)
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Statement)
- កិច្ចសន្យាជួល (Lease Agreement)
- ផ្សេងៗ

៣.៤.៥. សេចក្តីពិស្តារឥណទាន

៣.៤.៥.១. ចំនួនឥណទានអតិបរមា

ចំនួនឥណទានដែលធនាគារឯកទេស ខេមបូឌី ផ្តល់បានរហូតដល់ ៨០.០០០

ដុល្លារ។

៣.៤.៥.២. រយៈពេល

ចំពោះរយៈពេលបានរហូតដល់ ៦០ខែ។

៣.៤.៥.៣. វិធីបង្កើនឥណទាន

សំរាប់ការ សងប្រាក់ដើម + ការប្រាក់ (Declining Method)

- ៥០% នៃតម្លៃទីផ្សារ
- ៧៥% នៃតម្លៃឡឡុង

១០០% នៃតម្លៃពន្ធដារ

សំរាប់ឥណទានសងតែការប្រាក់សុទ្ធ

➢ កំរិតហានិភ័យឥណទាន A

- ៥០% នៃតម្លៃទីផ្សារ
- ៧៥% នៃតម្លៃឡឡុង
- ១០០% នៃតម្លៃពន្ធដារ

➢ កំរិតហានិភ័យឥណទាន B

- ៣០% នៃតម្លៃទីផ្សារ
- ៧៥% នៃតម្លៃឡឡុង

- ១០០% នៃតម្លៃពន្ធដារ

ប្រភព៖ គោលការណ៍ប្រតិបត្តិឥណទានទូទៅរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា ឆ្នាំ២០១៦។

៣.៥. ដំណើរការនៃការផ្តល់ឥណទានទូទៅ (Flow of Process)

ក្នុងការផ្តល់ឥណទានទៅឲ្យអតិថិជន ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា គឺបែងចែកដំណាក់កាលនៃការផ្តល់ឥណទានទូទៅជា៩ដំណាក់កាល៖

៣.៥.១. ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ (Loan Application)

- អតិថិជនអាចដាក់ពាក្យខ្ចីនៅការិយាល័យ ខេមបូឌីយ៉ា ឬអាចទាក់ទងមន្ត្រីទំនាក់ទំនងអតិថិជនឲ្យទៅជួបនៅផ្ទះ។
- មន្ត្រីទំនាក់ទំនងអតិថិជន ពន្យល់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់ឥណទាន (Loan terms and condition) ។
- មន្ត្រីទំនាក់ទំនងអតិថិជន ផ្តល់ពាក្យស្នើសុំឥណទានឲ្យទៅអតិថិជន។
- ណាត់ជួបអតិថិជន ដើម្បីវាយតម្លៃប្រាក់កម្ចី។

៣.៥.២. ការចុះពិនិត្យដល់ផ្ទះអតិថិជន និងការវាយតម្លៃឥណទាន

- ក្រោយពីទទួលសំណើពីអតិថិជនហើយ មន្ត្រីទំនាក់ទំនងត្រូវចុះទៅជួបអតិថិជនដល់ផ្ទះ និងអ្នករួមខ្ចី ដើម្បីសាកសួរព័ត៌មានអំពីតម្រូវការខ្ចីប្រាក់។
- មន្ត្រីទំនាក់ទំនងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ផ្តោតអារម្មណ៍ សាកសួរ ប្រមូលព័ត៌មានពីអ្នកខ្ចីដែលទាក់ទងនឹងព័ត៌មានទូទៅ ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ គោលបំណងប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចី ព័ត៌មានអំពីទ្រព្យដែលត្រូវបង្កើតហ៊ីប៉ូតែក ឬដាក់បញ្ចាំ សាកសួរពីកត្តាទាំងឡាយដែលអាចជះឥទ្ធិពលបង្កហានិភ័យ ពន្យល់អតិថិជនឲ្យបានច្បាស់លាស់ពីគោលការណ៍ និងនីតិវិធីឥណទានដោយរាប់បញ្ចូលទាំងកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់ កិច្ចសន្យាបង្កើតហ៊ីប៉ូតែក ឬកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំ ឬកិច្ចសន្យាព្រមព្រៀងធានា។ល។
- មន្ត្រីទំនាក់ទំនងត្រូវធ្វើការត្រិះរិះពិចារណា សិក្សា វិភាគ និងវាយតម្លៃព័ត៌មានដែលប្រមូលបានទាំងនោះ ថាតើពិតជាត្រឹមត្រូវសម្រាប់ធ្វើការវាយតម្លៃឥណទានហើយឬនៅ? ករណីខ្លះអតិថិជនផ្តល់ព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់ ភ្នាក់ងារបម្រើអតិថិជនត្រូវចុះស្រាវជ្រាវប្រមូលព័ត៌មានពីខាងក្រៅ ឬពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានផងដែរ ប៉ុន្តែត្រូវរក្សាអាថ៌កំបាំងវិជ្ជាជីវៈជៀសវាងការបង្កឲ្យមានហេតុផលមិនល្អ។

- ក្រោយពីបានធ្វើការវាយតម្លៃលទ្ធភាពរបស់អ្នកខ្ចីរួចមក ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវបញ្ជាក់ជូនអតិថិជន អំពីលទ្ធភាពដែលអាចទទួលបានឥណទានបាន លក្ខខណ្ឌឥណទាន និងការបណ្តុះវិន័យឥណទាន ដោយមិនត្រូវសន្យាផ្តល់ទំហំឥណទានណាមួយឡើយ។
- ភ្នាក់ងារបម្រើអតិថិជន ត្រូវពន្យល់អតិថិជនអំពីប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីការបង្កើតប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ដែលតម្រូវឲ្យគ្រប់ស្ថាប័នឥណទានត្រូវចូលទៅយកព័ត៌មានឥណទានពីការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ វាយតម្លៃលើលទ្ធភាពអាចជឿជាក់បានរបស់អតិថិជន មុននឹងផ្តល់ឥណទាន ព្រមទាំងពន្យល់អំពីសោហ៊ុយចំណាយ សម្រាប់ការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា ដែលជាបន្ទុករបស់ធនាគារឯកទេសខេមបូឌី។
- ភ្នាក់ងារបម្រើអតិថិជនទទួលបន្ទុក ត្រូវពន្យល់អតិថិជនឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីរាល់ប្រការដែលបានចែងក្នុងទម្រង់គំរូពាក្យស្នើសុំឥណទាន ជាពិសេសការយល់ព្រមរបស់អតិថិជនក្នុងការអនុញ្ញាតឲ្យធនាគារឯកទេស ខេមបូឌី ផ្តល់ព័ត៌មានរបស់ខ្លួនទៅការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា ទៅតាមតម្រូវការរបស់ច្បាប់។

៣.៥.៣. ការណាត់ប្រធានមន្ត្រីទំនាក់ទំនង

- ក្រោយពីចុះដល់ផ្ទះអតិថិជន និងវាយតម្លៃឥណទានហើយ មន្ត្រីទំនាក់ទំនងចាប់ផ្តើមប្រមូលឯកសារ និងផ្តល់ព័ត៌មានទៅកាន់ប្រធានមន្ត្រីទំនាក់ទំនង។
- បន្ទាប់មកមន្ត្រីទំនាក់ទំនងណាត់ប្រធានមន្ត្រីទំនាក់ទំនង ដើម្បីចុះជួបអតិថិជនផ្ទាល់ក្នុងគោលបំណងសិក្សា សាកសួរ ប្រមូលព័ត៌មាន និងធ្វើការវាយតម្លៃឥណទាន

៣.៥.៤. ការចុះវាយតម្លៃទ្រព្យជាតំណាង

៣.៥.៤.១. ការវាយតម្លៃខាងក្នុង (Internal Appraiser)

ការវាយតម្លៃខាងក្នុងត្រូវធ្វើឡើងគ្រប់ឥណទានទាំងអស់។

- មន្ត្រី និងប្រធានទំនាក់ទំនង ត្រូវចុះត្រួតពិនិត្យ៖
 - ទីតាំងទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ
 - ជួបជាមួយអជ្ញាធរ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ពីភាពជាក់លាក់នៃទ្រព្យបញ្ចាំ និងភាពស្របច្បាប់នៃប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ។
- មន្ត្រីទំនាក់ទំនង ផ្ញើរអ៊ីម៉ែលទៅប្រធានទំនាក់ទំនងអតិថិជន ដើម្បីស្នើសុំធ្វើការវាយតម្លៃហើយប្រធានទំនាក់ទំនង ផ្ញើរអ៊ីម៉ែលបន្តទៅមន្ត្រីវាយតម្លៃខាងក្នុង។

៣.៥.៤.២. ការវាយតម្លៃខាងក្រៅ (External Appraiser)

- ការវាយតម្លៃខាងក្រៅត្រូវធ្វើឡើងសម្រាប់ឥណទានធំជាង ៥០.០០០ដុល្លារអាមេរិក។
- ការវាយតម្លៃខាងក្រៅត្រូវធ្វើឡើង ដោយក្រុមហ៊ុនអចលនទ្រព្យ។

៣.៥.៥. ការធ្វើការវាយតម្លៃដែលទទួលបាន

រាល់ព័ត៌មានដែលទទួលបានក្នុងពេលចុះទៅសិក្សាដល់លំនៅឋាន និងកន្លែងប្រកបអាជីវកម្មរបស់អតិថិជន ត្រូវតែផ្ទៀងផ្ទាត់បន្ថែមជាមួយរបាយការណ៍ឥណទាន ដែលផ្តល់ឲ្យដោយការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រាកដអំពីភាពអាចជឿជាក់បានរបស់អតិថិជន មុននឹងធ្វើការសម្រេចចិត្តផ្តល់ ឬមិនផ្តល់ឥណទាន។

- ព័ត៌មានដែលប្រមូលបានពីការចុះសិក្សាដល់ទីកន្លែងរបស់អតិថិជន គឺជាព័ត៌មានមូលដ្ឋានសម្រាប់ធ្វើការវិនិច្ឆ័យផ្តល់ឥណទាន។ ព័ត៌មានមួយចំនួនរបស់អតិថិជន ត្រូវបានវាយបញ្ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាននៃការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា ដើម្បីទាញយករបាយការណ៍ឥណទានយកមកផ្ទៀងផ្ទាត់បន្ថែម មុននឹងធ្វើការសម្រេចចិត្តផ្តល់ឥណទាន។
- ព័ត៌មាន ឬរបាយការណ៍ឥណទានដែលទទួលបានពីការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា ត្រូវចាត់ចែងប្រគល់ឲ្យមន្ត្រីទំនាក់ទំនង និងមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីយកមកសិក្សាវិភាគអំពីហានិភ័យ និងភាពដែលអាចជឿជាក់បានរបស់អតិថិជនមុននឹងធ្វើការសម្រេចចិត្តថាផ្តល់ ឬមិនផ្តល់ឥណទាន។
- ការសម្រេចចិត្តក្នុងការផ្តល់ឥណទាន ឬមិនផ្តល់ឥណទាន ផ្អែកទៅលើការវិនិច្ឆ័យរបស់ថ្នាក់មានសមត្ថកិច្ច របាយការណ៍ឥណទានដែលទទួលបានពីការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា គ្រាន់តែជាព័ត៌មានបន្ថែមសម្រាប់ជួយដល់ការវិនិច្ឆ័យឲ្យបានត្រឹមត្រូវតែប៉ុណ្ណោះ។

៣.៥.៦. ការរៀបចំឯកសារឥណទាន (Loan Memo Preparation)

- មន្ត្រីទំនាក់ទំនង ត្រូវរៀបចំបញ្ចូលព័ត៌មានរបស់អតិថិជននៅក្នុងប្រព័ន្ធ **Cam Loan** ដូចជា៖
 - ព័ត៌មានផ្ទាល់របស់អតិថិជន
 - ព័ត៌មានទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ
 - ព័ត៌មានអាជីវកម្ម
 - លក្ខខណ្ឌឥណទាន

បន្ទាប់មក Export ជា Word File ដូចជា Loan Application, Loan Analysis Report, Credit Committee Approval, Agreement, Loan Document Checklist.

• **ឯកសារអតិថិជន:**

- ពាក្យស្នើរសុំឥណទាន (Loan Application)
- របាយការណ៍ពីការិយាល័យព័ត៌មានឥណទាន (CBC)
- ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ (Property Certificate)
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ/លិខិតឆ្លងដែន (National ID Card/Passport)
- សៀវភៅគ្រួសារ/សៀវភៅស្នាក់នៅ (Family Book/Registration Book)
- លិខិតអនុញ្ញាតិអាជីវកម្ម/ប័ណ្ណប៉ាតង់ (Business License/Patent)
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Statement)
- វិក័យបត្រ (Invoices)
- កិច្ចសន្យាជួល (Lease Agreement)
- កិច្ចសន្យាការងារ ឬបង្កាន់ដៃបើកប្រាក់ (Employment Contract or Salary Slip)
- កាតការងារ (Working ID Card)
- ផ្សេងៗ (Others)។

• **ឯកសារធនាគារ:**

- របាយការណ៍វិភាគអាជីវកម្ម (Loan Analysis Report)
- កំរិតហានិភ័យឥណទាន (Credit Risk Rating)
- ទម្រង់គម្រូសម្រាប់គណៈកម្មាធិការអនុម័តឥណទាន (Credit Committee Approval)
- របាយការណ៍វាយតម្លៃទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ (Internal Property Appraiser Report)
- ទម្រង់ស្នើរសុំអនុម័តពិសេស (Exception Approval)
- ទម្រង់ឯកសារជំពាក់ (Exception List)
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Statement)។

៣.៥.៧. ការអនុម័តឥណទាន

- មន្ត្រីទំនាក់ទំនងចុះហត្ថលេខាលើឯកសារឥណទាន រួចបញ្ជូនទៅប្រធានមន្ត្រីទំនាក់ទំនង។
- ប្រធានទំនាក់ទំនង ត្រួតពិនិត្យនិងចុះហត្ថលេខា រួចបញ្ជូនឯកសារទៅនាយកសាខា។
- នាយកសាខា ត្រួតពិនិត្យនិងចុះហត្ថលេខា រួចបញ្ជូនឯកសារទៅនាយកដ្ឋានឥណទាន។

នាយកដ្ឋានឥណទាន:

- មន្ត្រីឥណទានត្រួតពិនិត្យ និងចុះហត្ថលេខាលើឯកសារ រួចបញ្ជូនឯកសារទៅប្រធានផ្នែកឥណទានសាខា។
- ប្រធានផ្នែកឥណទានសាខា ត្រួតពិនិត្យ និងចុះហត្ថលេខាលើឯកសារ រួចបញ្ជូនឯកសារទៅនាយករងឥណទានសាខា និងនាយកឥណទាន។
- នាយករងឥណទានសាខា និងនាយកឥណទាន ត្រួតពិនិត្យ និងអនុម័ត ឬបញ្ជូនឯកសារទៅគណៈកម្មាធិការឥណទានអនុម័ត។

៣.៥.៨. ការរៀបចំកិច្ចសន្យា និងហ្វីម៉ូតែត

- បន្ទាប់ពីឥណទានបានអនុម័តហើយ មន្ត្រីឥណទានត្រូវណាត់អតិថិជនដើម្បីធ្វើកិច្ចសន្យា និងពន្យល់ បញ្ជាក់ពីគោលការណ៍ និងលក្ខខណ្ឌម្តងទៀត ដើម្បីឲ្យអតិថិជនដឹង និងយល់កាន់តែច្បាស់អំពី អត្រាការប្រាក់ រយៈពេលសង ទំហំឥណទាន ឬលក្ខខណ្ឌនៃការបង់ផ្តាច់មុនកាលកំណត់ជាដើម។
- បន្ទាប់ពីមានការព្រមព្រៀងហើយ អតិថិជន និងនាក់ដែលទាក់ទងទាំងអស់ត្រូវផ្តិតមេដៃ ឬចុះហត្ថលេខា នៅចំពោះមុខតំណាងធនាគារឯកទេស ខេមបូឌី។
- ចំពោះឯកសារដែលត្រូវបញ្ជាក់ពីអាជ្ញាធរ អតិថិជនត្រូវរត់ការសុំច្បាប់ចុះហត្ថលេខា និងបោះត្រាដោយខ្លួនឯង ប៉ុន្តែមន្ត្រីទំនាក់ទំនងក៏អាចរត់ការឯកសារជូនអតិថិជនបានដែរ ក្នុងករណីអតិថិជនជាប់រវល់។

៣.៥.៩. ការបញ្ចេញឥណទាន

- បន្ទាប់ពីអាជ្ញាធរចុះហត្ថលេខា និងបោះត្រារួចហើយ មន្ត្រីទំនាក់ទំនងត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញឲ្យបានត្រឹមត្រូវដូចជា៖ ពិនិត្យមើលការចុះហត្ថលេខារបស់ ឃុំ/សង្កាត់ មេធាវីប្រថាប់ត្រា និង សុរិយោដីនៅលើឯកសារឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។
- គ្រប់ឯកសារទាំងអស់ ដែលទាក់ទងនឹងការបញ្ចេញឥណទាន ត្រូវតែរៀបចំឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវ មុនពេលបញ្ចេញឥណទាន រួចហើយបញ្ជូលទៅឲ្យបេឡាធិការដើម្បីធ្វើការរៀបចំសាច់ប្រាក់ និងរង់ចាំអតិថិជនមកបើក។
- មុនពេលបើកប្រាក់ បេឡាធិការត្រូវរំលឹកឡើងវិញនូវគោលការណ៍សំខាន់ៗនៃរបៀបសងប្រាក់ និងការពិន័យលើការសងប្រាក់យឺតយ៉ាវ និងប្រាប់អតិថិជនពីច្បាប់នៃការប្រគល់ និងការទទួលប្រាក់ដូចជា៖ អតិថិជនត្រូវត្រួតពិនិត្យ និងរាប់ប្រាក់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវមុនពេលចាកចេញពីធនាគារ។

៣.៦. ការទទួលខុសត្រូវ

៣.៦.១. សមាសភាពគណៈកម្មាធិការឥណទាន (Credit Committee Member)

No	Job Title	Department
១	ប្រធាននាយកប្រតិបត្តិ (Chief Executive Officer)	
២	នាយកប្រតិបត្តិ (Chief Operating Officer)	ប្រតិបត្តិការ (Operating)
៣	ប្រធាននាយកឥណទាន (Ceif Credit Officer)	ឥណទាន (Credit)
៤	នាយកឥណទាន (Credit Manager)	ឥណទាន (Credit)
៥	នាយករងឥណទាន (Deputy Credit Manager)	ឥណទាន (Credit)

៣.៧. ការវិនិច្ឆ័យតាម៥C's និង៤R's

៣.៧.១. ការវិនិច្ឆ័យតាម៥C's

• **លក្ខណៈសម្បត្តិ (Character)**

សំដៅលើភាគីខ្ចី និងភាគីអ្នកធានា ដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើ៖

- ប្រវត្តិ
- កេរ្តិ៍ឈ្មោះ
- សុចរិត ទៀងត្រង់
- មានភាពអំណត់អត់ធន់ និងឧស្សាហ៍ព្យាយាម
- ជំនាញ បទពិសោធន៍មានសេចក្តីអង់អាចក្នុងការងារ និងការសម្រេចចិត្តផ្សេងៗ ហ៊ានទទួលខុសត្រូវខ្ពស់
- ព្រមព្រៀងដោយសុខចិត្ត លើកាតព្វកិច្ចសងបំណុល កាតព្វកិច្ចធានា និងកាតព្វកិច្ចសងមរតកបំណុល

• **សមត្ថភាព (Capacity)**

- ប្រភពចំណូល៖ ផ្អែកលើប្រភពចំណូល ប្រភពចំណូលកាន់តែច្រើននោះកាន់តែល្អ ប៉ុន្តែប្រសិនបើប្រភពចំណូលមានតែមួយនោះគួរតែប្រយ័ត្នប្រយែង និងសិក្សាឲ្យបានច្បាស់លាស់។

- លទ្ធភាពសងមិនឲ្យលើសពី៦០% នៃប្រាក់សំណល់ដែលបានគណនាលើក្រៅ។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើប្រាក់ចំណូល ពីមុខរបរដែលត្រូវតែមាន លក្ខណៈសមហេតុផល និងប្រាក់ដន្ទិលម។
- ជាមួយគ្នានេះដែរ ថ្លៃដើមក្នុងមុខជំនួញត្រូវតែបញ្ចូលឲ្យបានគ្របគ្រាន់ មិនឲ្យសេសសល់ការចំណាយដែលមិនបានគិតដល់ រួមទាំងប្រាក់ចំណាយគ្រួសារផងដែរ។
- លទ្ធភាពសង និងរយៈពេលខ្លីមានការទាក់ទងនឹងគ្នាទៅវិញទៅមក មន្ត្រីទំនាក់ទំនងត្រូវតែធ្វើការគណនាឲ្យបានម៉ត់ចត់ តែរយៈពេលសងមិនគួរវែងពេកទេ ព្រោះរយៈពេលកាន់តែវែង ហានិភ័យកាន់តែធំ។

- **មូលធន (Capital)**

ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ ត្រូវធ្វើការសិក្សាទៅលើទ្រព្យសកម្មសរុប និងប្រភពទុនក្នុងមុខរបរក្នុងនោះរួមមាន៖

- ទុនអចល័តៈ ជាអចលនទ្រព្យ មានដូចជា៖
 - អគារ សំណង់
 - ដីធ្លី
 - ផ្ទះ...
- ទុនចល័តៈ មានដូចជា៖
 - សាច់ប្រាក់
 - សន្និធិទំនិញ
 - គណនីត្រូវទទួល
 - គ្រឿងម៉ាស៊ីន
 - ផ្សេងៗ...
- ប្រភពទុនផ្ទាល់ខ្លួន៖
 - ដើមទុន
 - ប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក
- ប្រភពទុនខ្ចីគេ៖
 - បំណុលរយៈពេលវែង
 - បំណុលរយៈពេលខ្លី

- ប្រភពទុនផ្ទាល់ខ្លួនយ៉ាងតិច ២០% នៃទុនវិនិយោគសរុប។
- ប្រភពទុនខ្លីគេ ទោះជាគោលការណ៍កំណត់ប្រភពទុនផ្ទាល់ខ្លួនមានយ៉ាងតិច ២០% នៃទុនវិនិយោគសរុបក៏ដោយភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវតែរកឲ្យឃើញ ដាច់ខាតទុនខ្លីគេមានមកពីប្រភពណាខ្លះប្រកាន់យកសមាមាត្រប៉ុន្មានភាគរយ នៃទុនវិនិយោគសរុបបែបបទសងយ៉ាងម៉េច ពុំនោះសោធនឹងមានការវិភាគខុសឆ្គងលើលទ្ធភាពសង ហើយនឹងឈានដល់ទៅការសម្រេចចិត្តមិនត្រឹមត្រូវក្នុងការផ្តល់ឥណទាន។

- **លទ្ធភាព ឬស្ថានភាព (Condition)**

- មុខរបរ:
 - ជាផលិតកម្ម សេវាកម្ម ការជួញដូរ
 - ភាពស្របច្បាប់៖ មានច្បាប់ទម្លាប់ មិនប្រឆាំងនឹងច្បាប់រដ្ឋ មិនប្រឆាំងនឹងបរិស្ថាន។
 - ទីតាំង៖ ចម្ងុំ នៅទីប្រជុំជន នៅជិតនឹងអតិថិជន ងាយស្រួលរក
 - ប្រភពផ្តល់វត្ថុធាតុដើម
 - ថ្លៃ
 - ការប្រកួតប្រជែង។
 - ធម្មជាតិ៖ មិនទទួលឥទ្ធិពលពីការប្រែប្រួលនៃធម្មជាតិ។ល។
 - សង្គម៖ បម្រើឲ្យផលប្រយោជន៍សង្គម ត្រូវតាមនិន្នាការសង្គម។
 - នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងទីផ្សារ៖ ទោះជាមានការប្រែប្រួលរាល់កត្តាទាំងឡាយណាក៏មិនមានការប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពសង។

- **ទ្រព្យបញ្ចាំ (Collateral)**

- អចលនទ្រព្យ៖ ដីធ្លី អាគារ ត្រូវធានាបាននូវណៈដូចតទៅ៖
- ភាពស្របច្បាប់៖ ឯកសារសម្គាល់កម្មសិទ្ធិ(ប្លង់រឹង) ឬលិខិតបញ្ជាក់ផ្សេងៗទៀត(ប្លង់ទន់) ដែលអាចធានាបានជាលក្ខណៈច្បាប់ មានទ្រព្យសម្បត្តិម្តងធានាបានច្បាស់លាស់
- ងាយស្រួលលក់
- ទិដ្ឋភាពខាងក្រៅ និងគុណភាព
- មានតម្លៃលើទីផ្សារ។

- **ភ្នាក់ងារឥណទាន:** ត្រូវប្រមើលមើលហានិភ័យនៅពេលដែលទ្រព្យដាក់បញ្ចាំធានានោះជាស្រែកំពុងធ្វើដើម្បីចិញ្ចឹមគ្រួសារ និងដី ផ្ទះ ដែលកំពុងរស់នៅរាល់ថ្ងៃពុំមានដីណាដែលជាជំរកជំនួសកើតទៀត។

៣.៧.២. ការវិនិយោគតាម 4R's

ធ្វើការវិភាគព័ត៌មានខាងលើដោយការប្រៀបធៀប និងការឆ្លុះបញ្ចាំងជាមួយនឹងគោលការណ៍ឥណទាន សេចក្តីណែនាំ បទពិសោធន៍ផ្សេងៗ ដើម្បីផ្តល់ប្រាក់កម្ចីឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាម "R" ទាំងបួនដែលមានដូចខាងក្រោម៖

- **Right Person :** ផ្តល់ឥណទានត្រូវចំអតិថិជនល្អ
- **Right Business :** ផ្តល់ឥណទានចំមុខរបរដែលមានសក្តានុពល
- **Right Amount:** ចំនួនឥណទានដែលបានផ្តល់សមនឹងសមត្ថភាពសង មិនលើសពីតម្រូវការ
- **Right Time:** ពេលវេលា និងរយៈពេលដែលផ្តល់ឲ្យសម្រាប់ការសងត្រលប់មកវិញនៃឥណទានមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវ។

៣.៨. គោលការណ៍នៃការសងឥណទាន

៣.៨.១. របៀបសងប្រាក់

ការសងត្រលប់មកវិញមានច្រើនរបៀបដូចជា៖

- សងរំលស់ប្រាក់ដើមថែមចំនួន.....ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកជារៀងរាល់ខែ។
Equal installment repayment of principal of US\$.....per month.
- សងរំលស់ប្រាក់ដើមបូក និងការប្រាក់ថែមចំនួន.....ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកជារៀងរាល់ខែ។
Annuity base (fixed monthly payment: P+ I) amount of US\$.....per month.
- សងការប្រាក់សុទ្ធរយៈពេល....ខែ និង.....ខែបន្ទាប់សងរំលស់ប្រាក់ដើមថែមចំនួន.....ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកជារៀងរាល់ខែ។
Grace period for.....months and thereafter....month equal annuity base (fixed monthly repayment: P+I) amount of US\$.....per month.
- សងរំលោះប្រាក់ដើមស្ទើរៗគ្នាចំនួន.....ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកជារៀងរាល់ខែ។
សងរំលស់ប្រាក់ដើមសរុបចំនួន.....ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកនៅចុងខែទី៣៦។
Equal installment repayment of principal of US\$.....per month.
Bullet repayment of the principal of US\$.....at 36th month.
- សងប្រាក់ដើមចំនួន.....ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកនៅចុងខែទី៣៦។

Bullet repayment for the whole principal of US\$.....at 12th month.

- ៦០ខែ ជាមួយលក្ខខណ្ឌ ៥ឆ្នាំសងប្រាក់ដើមបូកការប្រាក់ថេរដោយគណនាលើរយៈពេលសង្កេត និងប្រាក់ដើមនៅសល់ទាំងអស់ត្រូវសងនៅចុងឆ្នាំទី៥។

៣.៨.២. ការសងត្រលប់មកវិញនៃឥណទាន

ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការវិភាគ និងវាយតម្លៃលទ្ធភាពសងរបស់អតិថិជន ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រាកដថា ឥណទានត្រូវបានសងត្រលប់មកវិញទាំងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ បានទាន់ពេលវេលា៖

- ការសងត្រលប់មកវិញនៃឥណទាន ត្រូវអនុលោមតាមតារាងវិភាគសងប្រាក់ និងតាមការប្រែប្រួលសមតុល្យឥណទានប្រចាំថ្ងៃ (Current Balance Repayment Method)
- អតិថិជនអាចសងបំណុលវិញមួយផ្នែក ឬសងបញ្ចប់មុនកាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់។ ចំពោះការសងបំណុលបញ្ចប់មុនកាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់ ការប្រាក់ត្រូវបានកាត់បន្ថយ ដោយគណនាសមាមាត្រទៅនឹងចំនួនថ្ងៃដែលសងបញ្ចប់មុនកាលកំណត់។
- ការសងបំណុលបញ្ចប់មុនកាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់ អតិថិជនត្រូវបង់សោហ៊ុយសងបញ្ចប់មុនកាលកំណត់ ២% នៃប្រាក់ដើមដែលបានទម្លាក់ចូល។
- ករណីផ្សេងពីនេះ នាយកប្រតិបត្តិឥណទានជាអ្នកសម្រេច។

៣.៨.៣. ការធ្វើតារាងវិភាគសងប្រាក់ឡើងវិញ

ការធ្វើតារាងវិភាគសងប្រាក់ឡើងវិញ អាចអនុញ្ញាតឲ្យបានចំពោះអតិថិជនដែលសងបំណុលប្រាក់ដើមលើសពីចំនួនកំណត់ក្នុងតារាងវិភាគសងប្រាក់តែប៉ុណ្ណោះ ដោយកាត់បន្ថយរយៈពេល ឬរក្សារយៈពេលនៅដដែល។

៣.៨.៤. ការផ្តល់ឥណទានបន្ថែម

ការផ្តល់ឥណទានបន្ថែមលើសមតុល្យឥណទានចាស់ ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយអនុលោមទៅតាមនីតិវិធី និងសិទ្ធិក្នុងការអនុម័តឥណទាន ក្នុងករណី៖

- អតិថិជនមានមុខរបររីកចម្រើន ចំណូលកើនឡើង ឬផ្តល់ឥណទានវគ្គមុនមិនទាន់អស់លទ្ធភាពសង ហើយមុខរបរមានសក្តានុពល។
- អតិថិជន ត្រូវការដើមទុនពង្រីកមុនរបរបន្ថែម និងមានទ្រព្យសម្បត្តិធានាគ្រប់គ្រាន់
- ចំពោះអតិថិជនចាស់ដែលស្នើរឥណទាន ដើម្បីសាងសង់បន្ទប់ជួល លំនៅដ្ឋាន ក៏អាចស្នើរបន្ថែមបាន ក្នុងករណីអតិថិជនមានការខ្វះខាតនៅពេលសាងសង់។

៣.៩. ការតាមតាង ការត្រួតពិនិត្យ និងការប្រមូលឥណទាន

៣.៩.១. ដំណើរការត្រួតពិនិត្យ

ដំណើរការត្រួតពិនិត្យ ត្រូវបានកំណត់ដោយចាត់តាំងពីពេលអតិថិជន ដាក់សំណើរស្នើរសុំ ខ្ចីប្រាក់ រហូតដល់ប្រាក់សំណងចុងក្រោយត្រូវបានប្រមូល។ កិច្ចការនេះ រួមមាន៖

- ការដាក់សំណើរស្នើរសុំខ្ចីប្រាក់របស់អតិថិជន
- ការវាយតម្លៃឥណទាន
- ការបំពេញឯកសារឥណទាន
- ការអនុម័តឥណទាន
- ការបញ្ចេញឥណទាន
- ការរៀបចំទុកដាក់ គ្រប់គ្រងឯកសារ
- ការប្រមូលប្រាក់សំណង និងតាមដានលើការសងប្រាក់របស់អតិថិជន
- ការវិភាគឡើងវិញ ពីស្ថានភាពអ្នកខ្ចី។

៣.៩.២. ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យឥណទាន

- ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យឥណទាន ត្រូវតែបំពេញភារកិច្ចឲ្យបានល្អិតល្អន់ និងម៉ឺងម៉ាត់ដើម្បីមានលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ និងកាត់បន្ថយបានជាអតិបរមានូវហានិភ័យអំពីឥណទាន មិនតែប៉ុណ្ណោះ វានឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដទៃទៀតជាច្រើនក្នុងកិច្ចការធនាគារ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត វាជាការចាំបាច់ ដែលត្រូវតែដឹងនូវបម្រែបម្រួលនៃហានិភ័យ ដើម្បីឆ្ពោះទៅចាត់វិធានការទាន់ពេលវេលា និងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងគុណភាពឥណទានរបស់ធនាគារ។
- ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យឥណទានរួមមាន៖
 - ប្រព័ន្ធ FAO-GT12 Micro Banking System.
 - គោលនយោបាយ នីតិវិធី និងការណែនាំអំពីឥណទាន
 - នាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ៖
 - + នាយកដ្ឋានឥណទាន
 - + នាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ
 - + នាយកដ្ឋានសវនកម្ម
 - + នាយកដ្ឋាននីតិកម្ម...។
 - ថ្នាក់មានសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងផ្ទាល់៖

- + នាយកប្រតិបត្តិសេវាឥណទាន ឬនាយក-នាយិកា សាខា ខេមបូឌីថៃល
- + នាយក-នាយិកា
- + ប្រធានភ្នាក់ងារឥណទាន

- ភ្នាក់ងារឥណទាន ឬនាយកដ្ឋានដោះស្រាយបំណុល។ល។

៣.៩.៣. ការត្រួតពិនិត្យឥណទាន

៣.៩.៣.១. ការត្រួតពិនិត្យប្រចាំថ្ងៃ

ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ FAO-GT12 Micro Banking System តាមដានត្រួតពិនិត្យសមតុល្យឥណទាន ដើម្បីគ្រប់គ្រងបរិមាណ និងគុណភាពឥណទានប្រចាំថ្ងៃ។ ភ្នាក់ងារឥណទាន ត្រូវត្រួតពិនិត្យរបាយការណ៍សងប្រាក់ប្រចាំថ្ងៃចំពោះអតិថិជនដែលខ្លួនកំពុងទទួលខុសត្រូវ។ ភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុល ត្រូវត្រួតពិនិត្យ តាមដានបញ្ជីខកខានសងប្រាក់ធ្ងន់ធ្ងរ បំណុលលុបចេញពីបញ្ជី និងការប្រមូលបំណុលប្រចាំថ្ងៃ ចំពោះអតិថិជនដែលខ្លួនកំពុងទទួលខុសត្រូវ។

៣.៩.៣.២. ធ្វើរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ឥណទាន (Call Memo)

ការត្រួតពិនិត្យឥណទានតាមពេលកំណត់ ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយទៀងទាត់ ដោយភ្នាក់ងារឥណទានទទួលខុសត្រូវចុះពិនិត្យដល់ទីកន្លែងមុខរបរ និងលំនៅដ្ឋានរបស់អតិថិជន។ ការត្រួតពិនិត្យត្រូវផ្ដោតជាសំខាន់លើ៖

- ការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចី៖
 - First Call Memo : រយៈពេល៣ខែបន្ទាប់ពីប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីហើយ មន្ត្រីទំនាក់ទំនងត្រូវចុះដល់ផ្ទះអតិថិជន ដើម្បីពិនិត្យពីគោលបំណងនៃការស្នើសុំ ថាតើអតិថិជនប្រើប្រាស់ ឥណទានត្រូវតាមគោលបំណងដែររឺទេ។ ករណីមិនត្រឹមត្រូវ តើអតិថិជនបានប្រើប្រាស់ឥណទានទៅលើអ្វី។
 - Second Call Memo : រយៈពេល១៥ខែ ភ្នាក់ងារឥណទាន ត្រូវចុះដល់ផ្ទះអតិថិជន ដើម្បីសិក្សាពីបម្រែបម្រួលនៃទ្រព្យដាក់ធានា និងត្រួតពិនិត្យពីប្រវត្តិនៃការបង់ប្រាក់របស់អតិថិជន រួចធ្វើរបាយការណ៍ប្រគល់ឲ្យនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ។
 - Third Call Memo : រយៈពេល២៧ខែ ភ្នាក់ងារឥណទាន ត្រូវចុះដល់ផ្ទះអតិថិជនម្តងទៀត ដើម្បីសិក្សាពីបម្រែបម្រួលនៃទ្រព្យដាក់ធានា និងត្រួតពិនិត្យពីប្រវត្តិនៃការបង់ប្រាក់របស់អតិថិជន រួចធ្វើរបាយការណ៍ប្រគល់ឲ្យនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ។

- Four Call Memo : រយៈពេល៣៩ខែ ភ្នាក់ងារឥណទាន ត្រូវចុះដល់ផ្ទះអតិថិជនម្តងទៀត ដើម្បីសិក្សាពីបម្រែបម្រួលនៃទ្រព្យដាក់ធានា និងត្រួតពិនិត្យពីប្រវត្តិនៃការបង់ប្រាក់ របស់អតិថិជន រួចធ្វើរបាយការណ៍ប្រគល់ឲ្យនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ។
- Five Call Memo : រយៈពេល៥១ខែ ភ្នាក់ងារឥណទាន ត្រូវចុះដល់ផ្ទះអតិថិជនម្តងទៀត ដើម្បីសិក្សាពីបម្រែបម្រួលនៃទ្រព្យដាក់ធានា និងត្រួតពិនិត្យពីប្រវត្តិនៃការបង់ប្រាក់ របស់អតិថិជន រួចធ្វើរបាយការណ៍ប្រគល់ឲ្យនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ។

ភាពល្អិតល្អន់នៃការត្រួតពិនិត្យឥណទានតាមពេលកំណត់ ត្រូវបានធ្វើឡើងអាស្រ័យដោយ ទំហំឥណទាន៖

- ធ្វើឡើងចំពោះឥណទានដែលមានទំហំចាប់ពី ១០,០០០ដុល្លារអាមេរិកឡើងទៅ ឬសមមូល និងមានរយៈពេលធំជាង១ឆ្នាំ៖
 - First Annual Review: ១២ខែ បន្ទាប់ពីប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចី
 - Second Annual Review: ២៤ខែ
 - Third Annual Review: ៣៦
 - Four Annual Review: ៤៨ខែ
 - Five Annual Review: ៦០ខែ

Annual Review ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីសិក្សាអំពីការប្រែប្រួលនៃទ្រព្យដាក់ធានា និងពិនិត្យ ពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ មុខរបរ របស់អតិថិជន ការសងត្រលប់របស់អតិថិជន លើសពីនេះទៅទៀតគឺ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យពីកម្រិតនៃការប្រែប្រួលនៃកម្រិតហានិភ័យឥណទាន និងត្រួតពិនិត្យទៅលើរបាយ ការណ៍របស់ ការិយាល័យឥណទានកម្ពុជាជាដើម។ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីបង្កើនទំនាក់ទំនងល្អ ជាមួយអតិថិជន និងដើម្បីថែរក្សាអតិថិជនផងដែរ។

៣.៩.៤. ការប្រមូលឥណទាន

- ពិនិត្យជារៀងរាល់ថ្ងៃនូវបញ្ជីខកខានសងប្រាក់ (Payment in Arrears) របស់អតិថិជន។ ករណីពិនិត្យឃើញថាអតិថិជនណាមួយ ឬច្រើនមានការខកខានសងប្រាក់ មិនអនុវត្តតាម កិច្ចសន្យាដែលបានព្រមព្រៀងត្រូវចុះដល់លំនៅឋាន ឬទីកន្លែងអាជីវកម្មរបស់អតិថិជនទាំង នោះជាបន្ទាន់ដើម្បីសិក្សា និងដោះស្រាយបញ្ហាឲ្យបានទាន់ពេលវេលាសម្រាប់ធ្វើឲ្យបំណុល ទាំងនោះក្លាយជាបំណុលខកខានសងធ្ងន់ធ្ងរ និងឈានទៅដល់ការលុបចេញពី បញ្ជី។

- ពិនិត្យប្រចាំថ្ងៃនូវរបាយការណ៍ឥណទាន ហើយធ្វើការសិក្សាវិភាគ និងវាយតម្លៃសមតុល្យឥណទានដែលមានហានិភ័យ (Balance of Portfolio at Risk) និងទំនោរនៃគុណភាពឥណទាន។ ក្នុងករណីឥណទានមានបញ្ហាត្រូវរាយការណ៍ជូនអ្នកគ្រប់គ្រងជាបន្ទាន់។
- ធ្វើការពន្យល់អតិថិជន ឲ្យមកសងប្រាក់ដល់ការិយាល័យ ហើយមិនអនុញ្ញាតឲ្យទទួលសំណងជាបញ្ជើរបស់អតិថិជនឡើយ ប៉ុន្តែអាចទទួលយកនូវសំណង ក្នុងករណីដែលអតិថិជនមានកំហុសធ្ងន់ធ្ងរក្នុងការសងប្រាក់ ដោយមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកគ្រប់គ្រង។
- មិនត្រូវធ្វើកិច្ចសន្យាណាមួយដែលមិនមែនជាសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនដូចជា៖ អនុគ្រោះដល់អ្នកខ្ចីមិនបាច់សងប្រាក់តាមកិច្ចសន្យា ឬអនុគ្រោះដល់អ្នកខ្ចីមិនបាច់បង់ការប្រាក់ពិន័យ ប៉ុន្តែអាចផ្តល់យោបល់ ឬពិភាក្សាជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងបើខ្លួនយល់ថាស្ថានភាពនោះសមហេតុផល។

៣.១០. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន សំវិធានធន និងការលុបចោលច្បាប់ស្តី

៣.១០.១. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន

គ្រប់ប្រភេទឥណទានទាំងអស់របស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌី ត្រូវបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដោយផ្អែកទៅលើសមត្ថភាពសងរបស់អ្នកខ្ចី។ សមត្ថភាពសងនេះ ត្រូវបានវាយតម្លៃតាមរយៈលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោម៖

- ប្រវត្តិនៃការទូទាត់សង
- ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្ចីនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងនៅពេលអនាគត
- គម្រោងលំហូរសាច់ប្រាក់ និងអាជីវកម្មសម្រាប់អនាគតដែលផ្អែកលើសមត្ថកិច្ចជាក់ស្តែង និងប្រុងប្រយ័ត្ន
- លទ្ធភាព និងឆន្ទៈក្នុងការសងត្រលប់មកវិញរបស់អ្នកខ្ចី
- បរិស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ
- គុណភាពក្នុងការរៀបចំឯកសារ

ក្នុងករណីប្រភពដំបូងនៃការទូទាត់មិនសងអាចធានាបានចំពោះការទូទាត់សង ឥណទានអាចត្រូវបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជាឥណទានឃ្លាំមើល ឬមិនដំណើរការ ទោះបីជាឥណទាននោះមានលក្ខណៈចរន្ត ឬអាចនឹងត្រូវទូទាត់ដោយវត្តមានក៏ដោយ។ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានឡើងវិញក៏អាចធ្វើផងដែរ ប្រសិនបើអ្នកខ្ចីមិនអាចបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដើមនៃការទូទាត់សង ឬបើ

ឥណទានមិនដំណើរការនោះ ត្រូវបានដោះស្រាយដោយបច្ចេកទេសនៃការផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌ បុរេហិរញ្ញប្បទាន ឬបុរេប្រទានបន្ថែម។

ក្នុងករណីដែលធ្វើចំណាត់ថ្នាក់នីមួយៗនៃឥណទាន ផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យមិនច្បាស់លាស់ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដ៏តានតឹងជាងនេះត្រូវអនុវត្ត។ ករណីដែលវិភាគស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ សមត្ថភាព និងឆន្ទៈសងត្រលប់មកវិញរបស់អ្នកខ្ចីបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា មានស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរនោះចំណាត់ ថ្នាក់ឥណទានត្រូវធ្វើឡើងវិញកាន់តែមានភាពតឹងរឹងបន្ថែមទៀត។

ចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន ត្រូវបែងចែកជា៥ប្រភេទ ដូចតទៅ៖

តារាង៤៖ ចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន

ចំណាត់ថ្នាក់ Classification	ប្រភេទ Category	ចំនួនថ្ងៃយឺត Overdue	សំវិធានធន Provision	កម្រិតហានិភ័យ CRR
១	ស្តង់ដារ Standard	០-២៩ថ្ងៃ	១%	A, B or C
	Watch List			D and E
២	ឃ្លាំមើង Special Mention	៣០-៨៩ ថ្ងៃ	៣%	F
៣	ក្រោមស្តង់ដារ Sub-Standard	៩០-១៧៩ ថ្ងៃ	២០%	F
៤	សង្ស័យ Doubtful	១៨០-៣៥៩	៥០%	F
៥	បាត់បង់ Loss	ច្រើនជាង ៣៦០ថ្ងៃ	១០០%	F

៣.១០.២. ឥណទានរៀបចំឡើងវិញ

- ការរៀបចំឡើងវិញ អាចត្រូវធ្វើចំពោះតែអ្នកខ្ចីណាដែលមានដំណើរការអាជីវកម្មល្អនាពេល ខាងមុខ ហើយដែលកំពុងជួប ប្រព័ន្ធជាជាបណ្តោះអាសន្នក្នុងការសង ត្រលប់នូវប្រាក់ដើម ឬការប្រាក់។
- ឥណទានដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ ត្រូវបានវិភាគលើមូលដ្ឋានទិសដៅអាជីវកម្ម និង សមត្ថភាពសងប្រាក់ត្រលប់មកវិញរបស់អ្នកខ្ចី ទៅតាមការព្យាករណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ថ្មី

ដែលស្របតាមស្ថានភាពទីផ្សារ និងបច្ចុប្បន្ននៃទស្សនៈវិស័យអាជីវកម្ម ដោយផ្អែកលើសម្មតិកម្មជាក់ស្តែង និងប្រុងប្រយ័ត្ន។

៣.១០.៣. ការធ្វើសំវិធានធន

ធនាគារត្រូវរក្សាវិសំវិធានធនសម្រាប់ឥណទានបាត់បង់ឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទូទាត់ការខាតបង់ក្នុងសំពាធឥណទានដែលអាចកើតឡើង។

សំវិធានធនមាន២ប្រភេទ គឺសំវិធានធនទូទៅ និងសំវិធានធនជាក់លាក់។

សំវិធានធនសរុប= សំវិធានធនទូទៅ + សំវិធានធនជាក់លាក់

- **សំវិធានធនទូទៅ (General Provision)**
 - សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ “ធម្មតា” (Standard): ១%នៃឥណទានដុល
- **សំវិធានធនជាក់លាក់ (Specific Provision)**
 - សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ “ឃ្លាំមើល” (Special mention): ៣%នៃឥណទានដុល
 - សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ “ក្រោមស្តង់ដារ” (Sub-Standard): ២០%នៃឥណទានដុល
 - សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ “សង្ស័យ” (Doubtful): ៥០%នៃឥណទានដុល
 - សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ “បាត់បង់” (Loss): ១០០%នៃឥណទានដុល
- ធនាគារត្រូវរក្សាការកត់ត្រាឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីជាការគាំទ្រដល់ការវាយតម្លៃឥណទានដែលបានបាត់បង់ និងការធ្វើវិសំវិធានធនឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ឥណទានបាត់បង់។
- សំវិធានធនជាក់លាក់ (Specific Provision) ត្រូវកត់ត្រាក្នុងគណនីរបស់ធនាគារហើយចាត់ទុកជាចំណាយនៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាត នៅក្នុងគ្រាដែលត្រូវធ្វើសំវិធានធននោះ។ សំវិធានធន មិនត្រូវបានរំលស់នៅតាមគ្រានោះទេ។ នៅពេលណាដែលសមតុល្យគណនីរបស់អតិថិជន មានបញ្ចូលមូលធនកម្មការប្រាក់ (Capitalized Interest) ដែលបានកត់ត្រាបដិភាគជាមួយការប្រាក់ ជាមួយការព្យួរទុក មូលធនកម្មការប្រាក់នេះមិនត្រូវយកមកគិតសម្រាប់គណនីសំវិធានធនទេ។

៣.១០.៤. ការលុបចេញពីបញ្ជី (Write-off)

បំណុលបាត់បង់ (Loss) ដែលបានធ្វើសំវិធានធនជាក់លាក់១០០%នឹងត្រូវបានលុបចេញពីបញ្ជី (Write-off) ដោយស្វ័យប្រវត្តិបន្ទាប់ពីហួសរយៈពេល៣៦០ថ្ងៃ នៃកាលបរិច្ឆេទសងប្រាក់ចុងបញ្ចប់ (After 360 days past final repayment due date)។ ទោះបីជាយ៉ាងណា បំណុលអាចត្រូវបានលុបចេញពីបញ្ជីក្រោមការវិនិច្ឆ័យរបស់នាយកប្រតិបត្តិឥណទាន ក្នុងករណីដែលធនាគារបាត់

សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យាលើការគ្រប់គ្រងឥណទាន ឬពេលដែលរកឃើញថា ឥណទានមួយផ្នែក ឬទាំងមូលមិនអាចប្រមូលមកវិញបាន ឬគ្មានសង្ឃឹមថាឥណទាននេះអាចប្រមូលវិញបានទេ។ ជាទូទៅករណីដូចខាងក្រោម ជាសញ្ញាណអាចនាំទៅដល់ការលុបចោលនូវឥណទាន ឬមួយផ្នែកនៃឥណទាន៖

- ធនាគារបាត់បង់សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យាក្នុងការគ្រប់គ្រងឥណទានទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកដូចដែលបានសម្រេចដោយតុលាការ
- គ្រប់ប្រភេទនៃទ្រព្យធានាដែលត្រូវបានរឹបអូស និងលក់បញ្ចេញ ប៉ុន្តែមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់សងឥណទានទាំងមូល
- ធនាគារមិនអាចប្រមូល ឬលែងមានមូលហេតុសមហេតុសមស្របក្នុងការធានាថានឹងប្រមូលឥណទានគ្រប់ចំនួនដែលបានត្រូវទារ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាឥណទាន និងបុរេប្រទាន
- អ្នកខ្ចីប្រាក់ក្ស័យធន ឬកំពុងតែស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលស្ដារនីតិសមប្បទាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងកំពុងតែជួបការលំបាកក្នុងការសងបំណុល។

អត្រាបំណុលលុបចេញពីបញ្ជី ត្រូវបានគណនាតាមរូបមន្ត ដូចខាងក្រោម៖

សរុបបំណុលលុបចេញក្នុងគ្រា-ប្រមូលបំណុលលុបចេញពីបញ្ជីក្នុងគ្រា

$$\text{អត្រាបំណុលលុបចេញបញ្ជី} = \frac{\text{សរុបបំណុលលុបចេញក្នុងគ្រា-ប្រមូលបំណុលលុបចេញពីបញ្ជីក្នុងគ្រា}}{\text{សមតុល្យមធ្យមនៃឥណទានក្នុងគ្រា}} \times 900$$

ការកំណត់បទដ្ឋានវាយតម្លៃគុណភាពបំណុលលុបចេញពីបញ្ជីមានដូចខាងក្រោម៖

- អនុវត្តបានត្រឹមកម្រិត០%ត្រូវបានចាត់ទុកថា អនុវត្តបានល្អណាស់
- ធំជាង ០% ដល់ ១% ត្រូវបានចាត់ទុកថា អនុវត្តបានល្អ
- ធំជាង ១% ដល់ ១.៥% ត្រូវបានចាត់ទុកថា អនុវត្តបានមធ្យម
- ធំជាង ១.៥% ដល់ ២% ត្រូវបានចាត់ទុកថា ការអនុវត្តនៅមានការខ្វះខាត ត្រូវកែលម្អ
- ធំជាង ២% ត្រូវបានចាត់ទុកថា ការអនុវត្តអន់ខ្សោយ ត្រូវមានវិធានការ។

៣.១១. មូលហេតុដែលធ្វើឱ្យមានការឃើតយ៉ាវ

៣.១១.១. អតិថិជន (Client)

៣.១១.១.១. អាជីវកម្មក្ស័យធន (Business Bankrupt)

ជាយថាហេតុក្រោយពេលទទួលកម្ចីរួច អាជីវកម្មស្រាប់តែមានបញ្ហា ធ្វើអោយចំណូលមានការថយចុះ រហូតដល់ក្ស័យធន នេះជាមូលហេតុមួយធ្វើឱ្យអតិថិជនអស់ លទ្ធភាពសង។

៣.១១.១.២. ការខ្ចីឥណទានយកទៅចែកគ្នា ឬខ្ចីឲ្យអ្នកដទៃ (Loan Sharing)

ការខ្ចីឥណទានយកទៅចែកគ្នា ឬខ្ចីឲ្យអ្នកដទៃ គឺជាបញ្ហាមួយដែលគួរតែ ប្រុងប្រយ័ត្ន និង គួរជៀសវាង ព្រោះកាតព្វកិច្ចនៃការទទួលខុសត្រូវ លើបំណុល នឹងត្រូវបានរុញច្រាន ដាក់គ្នាទៅ វិញទៅមក។

៣.១១.១.៣. អ្នកខ្ចីមិនមែនជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ (Not the ownership of the collateral)

អ្នកខ្ចីប្រាក់ មិនមែនជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ (គ្រាន់តែជាសាច់ញាតិ បងប្អូន កូន ក្មួយ ឬជាអ្នកចង់ការប្រាក់ឯកជន ដែលទទួលបានការផ្ទេរសិទ្ធិគ្រប់គ្រងលើអចលនទ្រព្យ ពីអតិថិជនរបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីបានផ្តល់ប្រាក់កម្ចី) នេះជាបញ្ហាមួយដែល គួរតែប្រុងប្រយ័ត្នផងដែរ។ ករណី នេះអតិថិជនភាគច្រើន តែងតែមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការសង ត្រឡប់មកធនាគារវិញទេ ហើយនៅពេលមានបញ្ហា ឬខ្វះខាតលទ្ធភាពសង ពួកគេតែងតែធ្វើការគេចវេស មិនព្រមចូលរកវិធី ដោះស្រាយ។

៣.១១.១.៤. មានបំណុលច្រើននៅគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗ (Have more debt at other banks or MFIs)

ដោយសារតែមានតម្រូវការប្រើប្រាស់ឥណទានមិន ចេះឆ្លែតឆ្លង់ខ្លីបង្វិលពីមួយទៅមួយ គ្មានផែនការច្បាស់លាស់ បានធ្វើឲ្យបំណុល មានការកើនឡើងយ៉ាងគំហុកហួសពីលទ្ធភាពសង របស់ខ្លួន។ នោះជាមូលហេតុមួយដែលធ្វើឲ្យអតិថិជនគ្មានលទ្ធភាពសង។

៣.១១.១.៥. ការសន្យាសងតែមិនសង (No commitment to repay the loan)

វាជារឿងឈឺក្បាលបំផុត ពេលដែលជួបអតិថិជនគ្មានឆន្ទៈ និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការ សងត្រឡប់មកវិញ។ ចូរស្តាប់សំដីរបស់ពួកគាត់៖

- លុយសងធនាគារ វាមិនសំខាន់ដល់តម្រូវការយើងឥឡូវទេ ចាយសិនទៅ។
- ចាំ ១០ថ្ងៃទៀតចាំសង ឥឡូវជាប់រវល់ជូនកូនប្រពន្ធដើរលេងតាមខេត្ត។
- ចាំខែក្រោយ ចាំសង (ទុកលុយស៊ីមាន់ល្អជាង)។
-

៣.១១.១.៦. ផ្សេងៗ (Other)

- ភ្លើងឆេះផ្ទះ
- ទឹកជំនន់លិចលង់
- គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍

- សមាជិកគ្រួសារ រឺសាច់ញាតិមានជំងឺត្រូវព្យាបាលបន្ទាន់
-

៣.១១.២. បុគ្គលិកខាងក្នុង (Staff)

៣.១១.២.១. ការទទួលយកអតិថិជនតាមរយៈអ្នកគូកដេរ (Loan marketing by broker)

ការទទួលអតិថិជនតាមរយៈអ្នកគូកដេរ ដែលអតិថិជនសុខចិត្តចំណាយថ្លៃសេវាក្រៅផ្លូវការ (Commission) ជាទូទៅអតិថិជនទាំងនោះភាគច្រើនជាអតិថិជនមិនល្អ គឺមានប្រវត្តិប្រើប្រាស់ឥណទានមិនល្អជាមួយស្ថាប័ន រឺធនាគារផ្សេងៗមានអាជីវកម្មមិនល្អ មានទ្រព្យបញ្ចាំមានតម្លៃទាប រឺគ្មានតម្លៃសំណង តែចង់បានឥណទានច្រើន រឺសំណងជំនួស។ ហើយករណីនេះ មិនអនុញ្ញាតិជាដាច់ខាត ក្នុងការទទួលយកអតិថិជនប្រភេទនេះ។

៣.១១.២.២. ភ្នាក់ងារឥណទានមិនបានយកទុកដាក់ ក្នុងការតាមដានការបង់ប្រាក់ត្រឡប់របស់អតិថិជន ប្រាក់ត្រឡប់របស់អតិថិជន (No follow up)

ភ្នាក់ងារឥណទានមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការតាមដានការបង់ប្រាក់ត្រឡប់របស់អតិថិជន បើទោះបីជាមានការណ៍ផ្ញើរបាយការណ៍ប្រមូលឥណទានជាប្រចាំថ្ងៃក៏ដោយ។

៣.១១.២.៣. បទពិសោធន៍ និងការងារ (Job knowledge and Experience)

ដោយសារតែចំណេះដឹង រួមទាំងបទពិសោធន៍នៅក្នុងខ្លួនពេកទើបមើលមិនឆ្គុះពី ពុតត្បាតរបស់អតិថិជន ប្រមូលព័ត៌មានមិនបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ឆាប់ជឿជាក់លើអតិថិជនពេក វាយតម្លៃឥណទានមិនបានត្រឹមត្រូវ ធ្វើការសម្រេចចិត្តខុស នាំឲ្យទទួលបានអតិថិជនស្អុយ។

៣.១១.២.៤. មិនមានវិធានការធ្វើទាំងអស់ចំពោះអតិថិជនយឺតយ៉ាវ (No action to overdue clients)

គ្មានចំណាត់ការអ្វីទាំងអស់ ចំពោះអតិថិជនដែលមិនបានសងត្រឡប់ បើទោះបីជា យឺត២ថ្ងៃ ៣ថ្ងៃ ៥ថ្ងៃ ៧ថ្ងៃ ហើយក្តី គឺគ្មានការជូនដំណឹង គ្មានការដោះស្រាយ ដោយចាំតែអតិថិជនមកបង់ថ្ងៃណាគឺថ្ងៃហ្នឹងទៅ ខ្ជិលខ្ជល់ ព្រោះមានភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុលចាំដោះស្រាយហើយ។

៣.១២. វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយឥណទានដែលមានបញ្ហា

៣.១២.១. វិធានការមូលដ្ឋានដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការ

៣.១២.១.១. លិខិតជូនដំណឹងលើកទី១ (First Reminding Letter)

នៅពេលអតិថិជនមានការយឺតយ៉ាវរហូតដល់៧ថ្ងៃ យើងនឹងមានការជូនដំណឹងជាលើកទី១ លាយលាក់ជាអក្សរទៅដល់លំនៅដ្ឋាន ដើម្បីធ្វើការក្រើនរំលឹកពីការសងត្រឡប់។ លិខិតជូនដំណឹង

នេះត្រូវរក្សាទុកក្នុងឯកសារឥណទានមួយច្បាប់ (ថតចម្លង) ដោយមានការចុះហត្ថលេខាយល់ព្រមពីអតិថិជន។

៣.១២.១.២. លិខិតជូនដំណឹងលើកទី២ (Second Reminding Letter)

នៅពេលអតិថិជនមានការយឺតយ៉ាវរហូតដល់១៥ថ្ងៃ យើងនឹងមានការជូនដំណឹងជាលើកទី២ ជាលាយលាក់អក្សរទៅដល់លំនៅដ្ឋាន ដើម្បីធ្វើការក្រើនរំលឹកពីការសងត្រឡប់។ លិខិតជូនដំណឹងនេះត្រូវរក្សាទុកក្នុងឯកសារឥណទានមួយច្បាប់ (ថតចម្លង) ដោយមានការចុះហត្ថលេខាយល់ព្រមពីអតិថិជន។

៣.១២.១.៣. ត្រួតពិនិត្យមើលឥណទានឡើងវិញ (Full Loan Review)

នៅពេលដែលអតិថិជននៅតែបន្តការយឺតយ៉ាវ រហូតដល់១៥ថ្ងៃហើយនៅតែមិនព្រមធ្វើការសងត្រឡប់តាមការជូនដំណឹងនោះ Full Loan Review Report នឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីដោះស្រាយបំណុល។

របាយការណ៍នេះ ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យពេញលេញ ទៅលើឯកសារឥណទានទាំងមូល ដូចជា ប្រវត្តិនៃការសងត្រឡប់ ស្ថានភាពបំណុល (តាមCBC report) ស្ថានភាពអាជីវកម្ម មូលហេតុនៃការយឺតយ៉ាវ ការគាំទ្រនៃការសងត្រឡប់ ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិច្បាប់ដើម កិច្ចសន្យាឥណទាន និងកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំទ្រព្យ ដែលរក្សាទុកដោយ Cam Capital។ របាយការណ៍នេះ ត្រូវដាក់ជូនប្រធាននាយកដ្ឋានដោះស្រាយបំណុលត្រួតពិនិត្យមិនឲ្យហួសពី១៥ថ្ងៃ នៃការយឺតយ៉ាវរបស់អតិថិជន បើមិនដូច្នោះទេ ត្រូវមានការស្នើសុំតាមរយៈអ៊ីម៉ែល ដើម្បីសុំពន្យារពេលនៃក្នុងការបញ្ជូនឯកសារនេះ។

៣.១២.១.៤. បណ្តឹងទៅអង្គការមូលដ្ឋាន (Lawsuit to the authority) (Commune or District)

ក្រោយ១៥ថ្ងៃនៃការយឺតយ៉ាវ តែមិនឲ្យលើសពី២១ថ្ងៃ ប្រធានសាខាដែលទទួលបន្ទុក ត្រូវរៀបចំពាក្យបណ្តឹងទៅអង្គការមូលដ្ឋាន (សង្កាត់ រឺខណ្ឌ) ដើម្បីទប់ស្កាត់ការលក់ដូរទ្រព្យធានា និងកោះហៅអតិថិជនឲ្យមកដោះស្រាយនៅសង្កាត់ រឺខណ្ឌនោះ។

៣.១២.១.៥. លិខិតជូនដំណឹងដោយមេធាវី (Lawyer Notice Letter).

បន្ទាប់ពីធ្វើការដោះស្រាយនៅកម្រិតអង្គការមូលដ្ឋានហើយ អតិថិជននៅតែមិនព្រមធ្វើការសងត្រឡប់ទៀត ភ្នាក់ងារឥណទានដែលទទួលខុសត្រូវ ត្រូវធ្វើការស្នើសុំមកនាយកដ្ឋានដោះស្រាយបំណុល ដើម្បីសុំឲ្យមេធាវីចេញលិខិតជូនដំណឹងក្រើនរំលឹកឲ្យសងប្រាក់យឺតយ៉ាវ ក្នុងរយៈពេលកំណត់ជាក់លាក់មួយ តែមិនឲ្យចំនួនថ្ងៃយឺតយ៉ាវលើសពី២៨ថ្ងៃឡើយ។ លិខិតនេះត្រូវយក

ជូនអតិថិជនដល់លំនៅដ្ឋាន ដោយភ្នាក់ងារឥណទានដែលទទួលខុសត្រូវ និងត្រូវរក្សាទុកមួយ ច្បាប់ដើមនៅក្នុងសំណុំឯកសារឥណទាន ដោយមានហត្ថលេខាទទួលពីអតិថិជននោះ។ ការស្នើរ សុំចេញលិខិតអាចធ្វើមុន ឬក្រោយពេលដាក់បណ្តឹងទៅអង្គការមូលដ្ឋាន។

៣.១២.១.៦. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន (Proposal of NPL Classification).

នៅពេលដែលមានឥណទានមួយ មានអាយុកាលយឺតយ៉ាវរហូតដល់២៩ថ្ងៃ ភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុលត្រូវធ្វើសំណើសុំធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន ពីឥណទានធម្មតា ទៅជាឥណទាន មានហានិភ័យ (Special Mention Loan) និងសុំកាត់ចំណាយទុកមុន (Provision) ចំនួន៣% ដោយ កំណត់ថ្ងៃធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ នៅថ្ងៃទី៣០នៃអាយុកាលយឺតយ៉ាវ។

៣.១២.១.៧. របាយការណ៍ពីការិយាល័យឥណទាន (Credit Bureau Report).

ស្ថានភាពបំណុល ឬរបាយការណ៍នៃការប្រើប្រាស់បំណុលរបស់អតិថិជន ត្រូវស្រង់ចេញពី ការិយាល័យឥណទាន បន្ទាប់ពី១ថ្ងៃ នៃការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានខូច (ឆែកCBC)។

៣.១២.១.៨. ប្រកាសពីការរំលោភបំពានកាតូកិច្ច (Event of Default Declaration).

លិខិតប្រកាសរបស់មេធាវី ស្តីពីការរំលោភបំពានកាតូកិច្ច ត្រូវចេញឲ្យអតិថិជនបន្ទាប់ពី ១ថ្ងៃ នៃការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានខូច។ លិខិតនេះត្រូវស្នើរសុំ ទៅមេធាវីដោយភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុល។

៣.១២.១.៩. ការបញ្ជាក់លើកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំ (Re-confirmation of Mortgage Registration)

ការបញ្ជាក់លើកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំ ត្រូវធ្វើឡើងបន្ទាប់ពី៣ថ្ងៃ នៃការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ NPL។ ភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុល ត្រូវយកកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំ ដែលអតិថិជនបានយល់ព្រមបញ្ជាំទ្រព្យ ដើម្បីធានាលើបំណុលដែលខ្លួនបានខ្ចីនោះ ទៅជួបជាមួយអង្គការមូលដ្ឋាន ដើម្បីបញ្ជាក់ថា លិខិត ដាក់បញ្ចាំនេះពិតជាត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ នឹងមានការទទួលខុសស្គាល់ពីអង្គការមូលដ្ឋានពិត ប្រាកដមែន។

៣.១២.១.១០. ការវាយតម្លៃឡើងវិញនៃទ្រព្យធានា (Re-evaluation of Properties of the Collateral)

Internal Property Appraiser ទទួលខុសត្រូវក្នុងការវាយតម្លៃទ្រព្យដាក់បញ្ចាំឡើងវិញ បន្ទាប់ ពីបានទទួលសំណើពីភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុលក្នុងកំឡុងពេល ៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ ជា Non Performance Loan ។

៣.១២.១.១១. ការស៊ើបអង្កេតឥណទាន (Loan investigation)

ភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុល ត្រូវធ្វើការតាមដានពីស្ថានភាពរបស់អតិថិជនទាំងមុខរបរ ទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងៗ រក្សិឈ្មោះ និងមូលហេតុនៃការយឺតយ៉ាវ ក្នុងកំឡុងពេល ១០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានជា Non Performance Loan។ ក្រោយពីធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវរួចហើយ ភ្នាក់ងារដោះស្រាយបំណុល ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍សមរម្យមួយ ជូនទៅប្រធាននាយកដ្ឋានដោះស្រាយបំណុលដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យ។

៣.១២.១.១២. សំណើសុំដោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់ (Proposal of Taking Legal Action)

ដោះស្រាយបំណុល ត្រូវរៀបចំសំណើសុំដោះស្រាយទៅតាមផ្លូវច្បាប់ ក្នុងកំឡុងពេល ៦០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជា Non Performance Loan ទៅកាន់ប្រធាននាយកដ្ឋានដោះស្រាយបំណុល ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងស្នើសុំការអនុម័តពីលោកអគ្គនាយកប្រតិបត្តិ។

៣.១២.២. លំដាប់លំដោយនៃការចុះដោះស្រាយបំណុល

៣.១២.២.១. ការដោះស្រាយត្រូវប្រព័ន្ធតុលាការ

- ដោះស្រាយផ្ទាល់ជាមួយអតិថិជន ឬអ្នកធានា
 - ភ្នាក់ងារជាអ្នកដោះស្រាយឥណទានមានបញ្ហា ត្រូវអត់ធ្មត់គ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់ខ្លួន ក្នុងការជួបចរចា ពិគ្រោះយោបល់ ស្វែងរកការព្រមព្រៀងណាមួយដែលភាគីទាំងពីរអាចទទួលយកបានដូចគ្នា។
 - ការចរចាត្រូវទទួលយកសំណើរបស់កូនបំណុលមកសិក្សា វិភាគ ពិចារណាអំពីភាពចំណេញ-ខាតរួចឆ្លងកាត់យោបល់របស់អ្នកគ្រប់គ្រង មុននឹងឆ្លើយត្រឡប់ទៅកូនបំណុលវិញ។
 - ឯការព្រមព្រៀងណាមួយ កើតឡើងបានលុះត្រាតែ ភ្នាក់ងារជាអ្នកទទួលបន្ទុក ដោះស្រាយទាំងអស់គ្នា យល់ឃើញថា លទ្ធផលនៃដំណោះស្រាយអាចទទួលយកបាន។
- ដោះស្រាយនៅលំនៅដ្ឋានអាជ្ញាធរភូមិ
 - គ្រប់ភ្នាក់ងារឥណទាន ត្រូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយអាជ្ញាធរភូមិ ក្នុងតំបន់ទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន។
 - ពេលកើតបញ្ហា ត្រូវណាត់ជួបពិគ្រោះយោបល់ ជាមុនជាមួយមេភូមិ មុននឹងកោះហៅអតិថិជនយកមកធ្វើការដោះស្រាយ។

- ការដោះស្រាយត្រូវមានការចំណាយ ទោះជាទទួលបានលទ្ធផល ឬពុំទទួលបានលទ្ធផលក៏ដោយ។

➢ **ដោះស្រាយនៅលំដាប់អាជ្ញាធរ ឃុំ-សង្កាត់**

- គ្រប់ភ្នាក់ងារដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ត្រូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រប់អាជ្ញាធរឃុំ-សង្កាត់ ក្នុងតំបន់ទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន។
- ពេលកើតមានបញ្ហា ត្រូវណាត់ជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមុនជាមួយមេឃុំ-សង្កាត់ ឬមេប៉ុស្តិ៍មុននឹងកោះហៅអតិថិជនមកធ្វើការដោះស្រាយ។
- ការដោះស្រាយត្រូវមានការចំណាយ ទោះជាទទួលបានលទ្ធផល ឬពុំទទួលបានលទ្ធផលក៏ដោយ។

➢ **ដោះស្រាយនៅលំដាប់អាជ្ញាធរស្រុក-ខណ្ឌ-ក្រុង**

- គ្រប់ភ្នាក់ងារដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ត្រូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រប់អាជ្ញាធរស្រុក-ខណ្ឌ-ក្រុង ក្នុងតំបន់ទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន។
- ពេលកើតមានបញ្ហា ត្រូវណាត់ជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមុនជាមួយអភិបាលស្រុក-ខណ្ឌ-ក្រុង ឬអធិការស្រុក-ខណ្ឌ-ក្រុង ឬមេបញ្ជាការកងរាជអាវុធស្រុក-ខណ្ឌ-ក្រុង មុននឹងកោះហៅអតិថិជនមកធ្វើការដោះស្រាយ។
- ការដោះស្រាយត្រូវមានការចំណាយ ទោះជាទទួលបានលទ្ធផល ឬពុំទទួលបានលទ្ធផលក៏ដោយ។

៣.១២.២.២. ការដោះស្រាយតាមប្រព័ន្ធតុលាការ

➢ **ដោះស្រាយនៅលំដាប់សាលាដំបូង**

- គ្រប់ដើមបណ្តឹង ត្រូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រប់មន្ត្រីក្នុងស្ថាប័នតុលាការ ក្នុងតំបន់ទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន។
- ពេលកើតមានបញ្ហា ត្រូវណាត់ជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីក្នុងស្ថាប័នតុលាការមុននឹងដាក់ពាក្យប្តឹងអតិថិជនទៅសាលាដំបូង។
- ការដោះស្រាយត្រូវមានការចំណាយ ទោះជាទទួលបានលទ្ធផល ឬពុំទទួលបានលទ្ធផលក៏ដោយ។

➢ **ដោះស្រាយនៅលំដាប់សាលាឧទ្ធរណ៍**

- គ្រប់ដើមបណ្តឹង ត្រូវមានទំនាក់ទំនងល្អទៅគ្រប់ផ្នែក ដែលពាក់ព័ន្ធ នឹងសំណុំរឿងក្នុងសាលាឧទ្ធរណ៍។
 - ពេលសាលក្រមមិនស្ថាពរ ត្រូវណាត់ជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីសាលាឧទ្ធរណ៍មុននឹងបញ្ជូនសំណុំរឿង ប្តឹងអតិថិជនទៅសាលាឧទ្ធរណ៍។
 - ការដោះស្រាយត្រូវមានការចំណាយ ទោះជាទទួលបានលទ្ធផល ឬពុំទទួលបានលទ្ធផលក៏ដោយ។
- **ដោះស្រាយនៅលំដាប់តុលាការកំពូល**
- គ្រប់ដើមបណ្តឹង ត្រូវមានទំនាក់ទំនងល្អទៅគ្រប់ផ្នែក ដែលពាក់ព័ន្ធ នឹងសំណុំរឿងក្នុងតុលាការដែលបានចូលរួមដោះស្រាយ។
 - ពេលសាលដីកាមិនស្ថាពរ ត្រូវណាត់ជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមុនជាមួយមន្ត្រីតុលាការមុននឹងបញ្ជូនសំណុំរឿង ប្តឹងអតិថិជន ទៅតុលាការ។
 - ការដោះស្រាយត្រូវមានការចំណាយ ទោះជាទទួលបានលទ្ធផល ឬពុំទទួលបានលទ្ធផលក៏ដោយ។
- **គួរពិចារណា: បើជៀសវាងបាន គួរកុំប្តឹង តែបើជៀសមិនផុត មុននិងធ្វើការប្តឹងយើងត្រូវ**
- សិក្សាយ៉ាងលម្អិតគ្រប់អតិថិជនដែល មិនគោរពតាមកិច្ចសន្យា។
 - ធ្វើគម្រោងចំណាយ ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។
 - បើប្តឹងឈ្នះចំណេញទើបយើងធ្វើ តែប្តឹងចាញ់ ឬឈ្នះតែខាត មិនគួរធ្វើទេ។

៣.១២.៣. ដំណោះស្រាយឥណទានខកខានសង

៣.១២.៣.១. ការខកខានសង

ឥណទានមួយត្រូវបានចាត់ទុកថា ខកខានមិនបានសងតាមកិច្ចសន្យា កាលណាអ្នកមិនបានសងទាន់ពេលវេលា(ក្នុងថ្ងៃ)ដូចដែលបានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា និងតារាងកាលវិភាគសងប្រាក់។

- រយៈពេលខកខានសង គឺជាចំនួនថ្ងៃដែលខកខានសងតាមកិច្ចសន្យារបចាប់ពីថ្ងៃយឺតដំបូង ហើយរយៈពេលនេះនឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយក្នុងករណីទំហំទឹកប្រាក់បានសង សមាមាត្រទៅនឹងទំហំទឹកប្រាក់នៃចន្លោះរយៈពេលយឺតយ៉ាវនោះ។
- ទឹកប្រាក់ខកខានសង គឺជាទឹកប្រាក់ដែលមិនបានសង ឬសងមិនគ្រប់ចំនួនចាប់ពីថ្ងៃដំបូង។ ទឹកប្រាក់ដែលសងក្រោយត្រូវយកទៅបំពេញឲ្យទឹកប្រាក់មិនបានសង ឬសងមិនគ្រប់ចំនួនពេលដំបូង រួចហើយកាត់សងបំពេញទៅទឹកប្រាក់មិនបានសង ឬសងមិនគ្រប់ចំនួននៅពេលបន្តបន្ទាប់។

➢ **ការខកខានសងកម្រិតស្រាល (Minor Default)**

ការខកខានសងកម្រិតស្រាល គឺជាការខកខានសងប្រាក់ ដែលទឹកប្រាក់ខកខានមិនបានសង ឬទឹកប្រាក់សងមិនគ្រប់ចំនួន ហួសកាលកំណត់នៃកិច្ចសន្យារយៈពេលតិចជាង៣០ថ្ងៃ។

➢ **ការខកខានសងធ្ងន់ធ្ងរ (Minor Default)**

ការខកខានសងធ្ងន់ធ្ងរ គឺជាការខកខានមិនបានសងប្រាក់ ឬទឹកប្រាក់ ឬទឹកប្រាក់សងមិនគ្រប់ចំនួនហួសកាលកំណត់នៃកិច្ចសន្យារយៈពេលលើសពី៣០ឡើងទៅ។

៣.១២.៣.២. ការពិន័យ

- ប្រសិនបើឥណទានត្រូវបានខកខានមិនបានសង ការពិន័យត្រូវគិតពីលើទឹកប្រាក់ដែលយឺតយ៉ាវចាប់ពីថ្ងៃត្រូវបង់ រហូតដល់ថ្ងៃបានគ្រប់គ្រងចំនួនជាមួយអត្រា២%ក្នុងមួយខែបន្ថែមលើការប្រាក់ប្រចាំខែ។

- រូបមន្ត:

$P = (A * 2\% * N) / 30$

- P : ចំនួនត្រូវពិន័យ
- A : ចំនួនយឺតយ៉ាវ រួមទាំងប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់
- N : ចំនួនថ្ងៃដែលយឺតយ៉ាវ

៣.១២.៣.៣. ការលុបចោលប្រាក់ពិន័យ

នាយក-នាយិកាសាខា ឬនាយកប្រតិបត្តិសេវាឥណទានមានសិទ្ធិអនុម័តលុបចោលប្រាក់ពិន័យ ក្នុងករណីមានហេតុផលសមរម្យដែលបានស្នើរឡើងវិញដោយភ្នាក់ងារឥណទាន មានសេចក្តីបញ្ជាក់ពីនាយក-នាយិកាសាខា ឬប្រធានភ្នាក់ងារឥណទាន។ ដើម្បីលុបប្រាក់ពិន័យត្រូវតែមានឯកសារយោងសម្រាប់ចុះបញ្ជីគណនេយ្យឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។

៣.១២.៤. ការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទាន

៣.១២.៤.១. អត្រាហានិភ័យឥណទាន

អត្រាហានិភ័យឥណទាន (PAR) ត្រូវបានគណនាតាមរូបមន្ត៖

$PAR(\%) = \frac{\text{សមតុល្យឥណទានដែលមិនបានសងតាមកិច្ចសន្យា (ប្រាក់ដើម)}}{\text{សមតុល្យឥណទានសរុប (ប្រាក់ដើម)}} \times 100$
--

- អនុវត្តបានត្រឹមកម្រិត ០% ត្រូវបានចាត់ទុកថា អនុវត្តបានល្អណាស់
- ធំជាង ០% ដល់ ១% ត្រូវបានចាត់ទុកថា អនុវត្តបានល្អ
- ធំជាង ១% ដល់ ៣% ត្រូវបានចាត់ទុកថា អនុវត្តបានមធ្យម
- ធំជាង ៣% ដល់ ៥% ត្រូវបានចាត់ទុកថា ការអនុវត្តនៅមានភាពខ្វះខាត ត្រូវកែលម្អ
- ធំជាង ៥% ត្រូវបានចាត់ទុកថា ការអនុវត្តអន់ខ្សោយ ត្រូវមានវិធានការ។

៣.១២.៤.២. អត្រានៃការសងមកវិញ

ឥណទានដែលខកខានមិនបានសងតាមកិច្ចសន្យា ត្រូវបានវាស់វែងគុណភាពនៃការសង ត្រលប់មកវិញតាមអត្រាដូចបានគណនាដោយប្រើរូបមន្ត៖

$$\text{អត្រានៃការសងមកវិញ} = \frac{\text{ទឹកប្រាក់សរុបដែលត្រូវសងហើយបានសង (ឥណទានសកម្ម)}}{\text{ទឹកប្រាក់ដែលត្រូវសង (ឥណទានសកម្ម)}} \times ១០០$$

៣.១៣. លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីវាស់វែងពីប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងឥណទានទូទៅរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបាឍ ភីថល សាខាសន្ធុរមុខ ក្រុមយើងខ្ញុំបានលើកយកសមតុល្យឥណទានដែលបានបញ្ចេញ និងឥណទានដែលខកខានមិនបានសង យកមកពិចារណាដូចខាងក្រោម៖

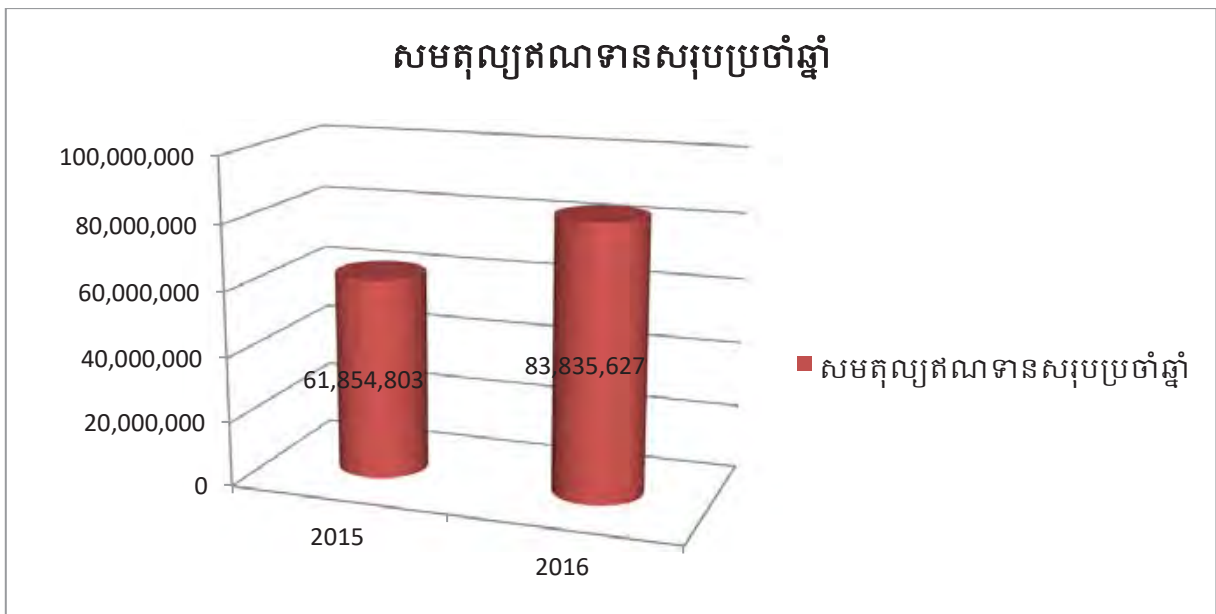
៣.១៣.១. សមតុល្យឥណទានដែលបានបញ្ចេញពីឆ្នាំ ២០១៥ ដល់ ២០១៦

តារាងទី៥៖ ការបញ្ចេញឥណទានសរុបប្រចាំឆ្នាំ

ឆ្នាំ	២០១៥	២០១៦
សមតុល្យឥណទានដែលបានបញ្ចេញសរុប	៦១.៨៥៤.៨០៣ដុល្លា	៨៣.៨៣៥.៦២៧ដុល្លា
បម្រែបម្រួលដុល	-	២១.៩៨០.៨២៤ដុល្លា
បម្រែបម្រួលឥណទានជា%	-	៣៥,៥៤%

ប្រភព៖ សមតុល្យឥណទានទូទៅរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌី ពីឆ្នាំ២០១០ ដល់ ២០១៦

ក្រាបសសរទី១៖ ការបញ្ចេញឥណទានសរុបប្រចាំឆ្នាំ

តាមរយៈក្រាបសសរខាងលើបានបង្ហាញថា ការបញ្ចេញឥណទានរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌី សាខាសន្ទរមុំក ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ មានចំនួន ៦១.៨៥៤.៨០៣ដុល្លា ហើយនៅឆ្នាំ២០១៦ មានចំនួន ៨៣.៨៣៥.៦២៧ដុល្លា ដែលចំនួននេះមានការកើនឡើង ២១.៩៨០.៨២៤ ដុល្លា គឺស្មើនឹង ៣៥,៥៤% បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៥។តាមរយៈកំណើនឥណទាន

របស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីស ខេមបូឌីស សាខាសន្ទរម៉ុកដែលមានការកើនឡើង បានបញ្ជាក់ឲ្យ ឃើញថា ធនាគារពិតជាទទួលបានភាពជឿជាក់ និងទាក់ទាញអតិថិជនបានយ៉ាងច្រើន។

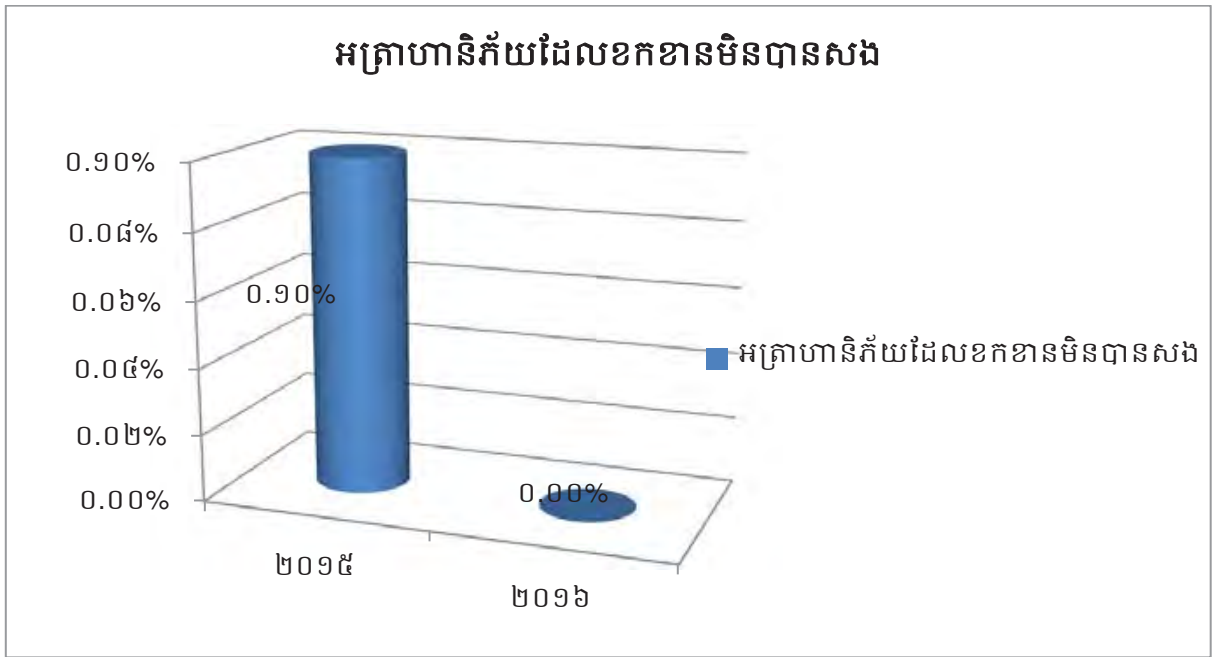
៣.១៣.២.សមតុល្យឥណទានដែលខកខានសងមិនបានសងពីឆ្នាំ ២០១៥ ដល់ ២០១៦
តារាងទី៦៖សមតុល្យឥណទានដែលខកខានសងមិនបានសងពីឆ្នាំ ២០១៥ ដល់ ២០១៦

ឆ្នាំ	២០១៥	២០១៦
សមតុល្យឥណទានដែលខកខានមិនបានសង	៣៤.៨២២ដុល្លា	០ដុល្លា
សមតុល្យឥណទានដែលបានបញ្ចេញសរុប	៦១.៨៥៤.៨០៣ដុល្លា	៨៣.៨៣៥.៦២៧ដុល្លា
អត្រាហានិភ័យដែលខកខានមិនបានសង	០,១%	០%

ប្រភព៖ Cam Capital Specialized Bank Plc Daily Report for Branch Operations.

(ឧបសម្ព័ន្ធ ៣.២)

ក្រាបសរសេរទី២ ៖ ឥណទានដែលខកខានមិនបានសង

តាមរយៈតារាង និងក្រាបសរសេរខាងលើបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា ឥណទានដែលខកខានមិនបានសងរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីស ខេមបូឌីស សាខាសន្ទរម៉ុក ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ មានចំនួន ៣៤.៨២២ដុល្លា ដែលមានអត្រាហានិភ័យឥណទាន ០,១%។ លទ្ធផលនេះបង្ហាញថា ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីស ខេមបូឌីស សាខាសន្ទរម៉ុក បានអនុវត្តសេវាកម្មឥណទាន

របស់ខ្លួនបានល្អ។ ដោយឡែកនៅឆ្នាំ ២០១៦ ឥណទានដែលខកខានមិនបានសងរបស់ធនាគារ ឯកទេស ខេមបូឌីថល សាខាសន្ធុរម៉ុក មានការធ្លាក់ចុះរហូតដល់កម្រិតសូន្យ ពោលគឺមានចំនួន ស្មើនឹង០%។ នេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីថល សាខាសន្ធុរម៉ុក បានអនុវត្តសេវាកម្មឥណទានរបស់ខ្លួនបានល្អណាស់។

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវដែលបានបង្ហាញតាមរយៈ សមតុល្យឥណទានដែលបានបញ្ចេញ និងសមតុល្យឥណទានដែលខកខានមិនបានសងខាងលើ បង្ហាញឲ្យឃើញថាឥណទានទូទៅរបស់ ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីថល សាខាសន្ធុរម៉ុក ស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពល្អណាស់ និងមិនមានហានិភ័យឥណទានណាមួយដែលគួរឲ្យព្រួយបារម្ភនៅឡើយទេ។

៣.១៤. ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

ឆ្លងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អស់រយៈពេលមួយខែ ពីផ្នែកឥណទានរបស់ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌីថល សាខាសន្ធុរម៉ុក ដែលទាក់ទងទៅនឹង “នីតិវិធីនៃការផ្តល់ឥណទានរបស់ ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីថល សាខាសន្ធុរម៉ុក” ធ្វើឲ្យយើងឃើញថា ការផ្តល់ឥណទាន និងក៏ ដូចជាការគ្រប់គ្រងឥណទាន របស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីថល សាខាសន្ធុរម៉ុក មានចំណុច ខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយមួយចំនួនដូចជា៖

៣.១៤.១. ចំណុចខ្លាំង

- មានគោលនយោបាយច្បាស់លាស់សម្រាប់អនុវត្តនៅក្នុងធនាគារ ដែលធ្វើឲ្យធនាគារ មានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង
- ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ និងនីតិវិធីច្បាស់លាស់ មុននឹងផ្តល់ឥណទាន
- មានការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ក្នុងការការពារហានិភ័យឥណទាន
- ការបញ្ចេញឥណទានមានការកើនឡើង ហើយឥណទានខកខានមិនបានសងមានកំរិត ទាប
- មានសេវាកម្មល្អ និងរហ័សទាន់ចិត្ត
- ការរៀបចំឯកសារប្រើរយៈពេលខ្លី

៣.១៤.២. ចំណុចខ្សោយ

ទោះបីជាធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីថល សាខាសន្ធុរម៉ុក មានចំណុចខ្លាំងជាច្រើនយ៉ាង ណាក៏ដោយ ធនាគារនៅតែមានចំណុចខ្សោយគឺ៖

- បែបបទនៃការផ្តល់ឥណទានមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ
- អត្រាការប្រាក់នៅមានកម្រិតខ្ពស់នៅឡើយ

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

១. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានចុះកម្មសិក្សានៅធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក លើប្រធានបទ “នីតិវិធីនៃការផ្តល់ឥណទានរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា” អស់រយៈពេលមួយខែកន្លងមក យើងខ្ញុំបានយល់ថា ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា គឺជាធនាគារមួយដែលឈានមុខគេ និងបានផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនសម្រាប់បេក្ខជនអតិថិជនរបស់ខ្លួនឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពងាយស្រួល និងរហ័សទាន់ចិត្ត។

ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក ពិតជាបាននឹងកំពុងចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការផ្តល់សេវាឥណទានគ្រប់ប្រភេទជូនដល់ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូបក្នុងគោលបំណងលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ និងជួយដល់ការពង្រីកអាជីវកម្មរបស់ពួកគេឲ្យមានភាពល្អប្រសើរជាងមុន។ លើសពីនេះទៅទៀត ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក ក៏បានជួយដល់វិស័យធនធានមនុស្សក្នុងប្រទេសកម្ពុជាផងដែរ ដោយធនាគារបានផ្តល់នូវការងារជូនដល់ប្រជាជនកម្ពុជាដែលធ្វើឲ្យប្រជាជនចេញផុតពីភាពគ្មានការងារធ្វើ។

ចំពោះនីតិវិធីនៃការផ្តល់ឥណទានរបស់ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា សាខាសន្ធឹក យើងខ្ញុំអាចសន្និដ្ឋានបានថា ធនាគារ ពិតជាបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រផ្តល់ឥណទានយ៉ាងច្បាស់លាស់ និងត្រឹមត្រូវគ្រប់ដំណាក់កាលក្នុងគោលបំណងជួយឲ្យការបញ្ចេញឥណទានរបស់ខ្លួនទទួលបានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ ភ្នាក់ងារឥណទានរបស់ធនាគារ មានសមត្ថភាពខ្ពស់ក្នុងការវិភាគ និងវាយតម្លៃដោយប្រុងប្រយ័ត្នបំផុតលើប្រាក់កម្ចី និងពន្យល់ដល់អតិថិជនឲ្យយល់ច្បាស់លាស់ពីគោលនយោបាយឥណទាន ការកំណត់នូវទំហំឥណទាន និងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកខ្ចី និងអ្នកចូលរួមខ្ចី ដើម្បីជៀសវាងនូវហានិភ័យដែលអាចកើតមានលើឥណទាន។ ចំណែកឯការផ្តល់នូវសេវាកម្មដល់អតិថិជនវិញ គឺមានលក្ខណៈល្អប្រពៃ ដោយធនាគារតែងតែផ្តល់នូវទំនុកចិត្ត ភាពងាយស្រួល និងអនុសាសន៍ល្អៗជូនដល់អតិថិជន។ លើសពីនេះ ភ្នាក់ងារឥណទានតែងព្យាយាមស្វែងយល់ និងបំពេញតម្រូវការជូនដល់អតិថិជនបានគ្រប់ពេលវេលា ដែលវាជាចំណុចខ្លាំងអាចឲ្យធនាគារទាក់ទាញអតិថិជនបានយ៉ាងច្រើន។ បើទោះបីជាធនាគារបានផ្តល់ឥណទានទៅឲ្យអតិថិជនហើយ តែធនាគារមិនដែលភ្លេចការតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យមើលនូវការប្រើប្រាស់ឥណទាន និងការសងត្រលប់របស់អតិថិជននោះដែរ ដើម្បីធានាថាគ្មានការកើតមាននូវហានិភ័យឥណទាន។

សរុបសេចក្តីមក ធនាគារឯកទេសខេមបូឌីស អាចសម្រេចបាននូវគោលដៅ គោលការណ៍ប្រតិបត្តិការធនាគារទូទៅរបស់ខ្លួនបានយ៉ាងល្អ។ រីឯការគ្រប់គ្រងធនាគារទូទៅគឺ មានភាពច្បាស់លាស់ និងមានលក្ខណៈពិតប្រាកដ ហើយក៏ពុំឃើញមានធនាគារទូទៅណាមួយ ដែលមានហានិភ័យគួរឲ្យកត់សម្គាល់នោះដែរ ដូច្នេះហើយទើបធនាគារមានការរីកចម្រើន និង មានភាពជោគជ័យដូចបច្ចុប្បន្ននេះ។

២. ការផ្តល់អនុសាសន៍

ឆ្លងតាមរយៈការចុះកម្មសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្ទាល់ និងការវិភាគរកចំណុចខ្សោយរបស់ ធនាគារ ឯកទេស ខេមបូឌីស សាខាសន្ធឹក រួចមក យើងខ្ញុំសូមការអនុញ្ញាតផ្តល់មតិយោបល់ខ្លះៗ ដើម្បីធ្វើការពិចារណាមួយចំនួនលើចំណុចខ្សោយ ដែលអាចជួយឲ្យធនាគារគ្រប់គ្រងធនាគារ ទូទៅរបស់ខ្លួនបានល្អកាន់តែប្រសើរជាងមុនគឺ៖

- ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីស សាខាសន្ធឹក គួរកាត់បន្ថយភាពស្មុគស្មាញនៃសំណុំ បែបបទក្នុងការរៀបចំឯកសារ ដើម្បីបំពេញនូវតម្រូវការអតិថិជនបានឆាប់រហ័ស និងដើម្បី ប្រកួតប្រជែងជាមួយដៃគូរដ៏ទៃទៀតក្នុងទីផ្សារ។
- ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីស សាខាសន្ធឹក គួរកាត់បន្ថយអត្រាការប្រាក់បន្តិចទៀត ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជនឲ្យបានកាន់តែច្រើន។

ឯកសារយោង

- ងួន ហោង, ហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារ (២០១៣), សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ច
- <http://www.businessdictionary.com/definition/bank.html> (ចូលមើលថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦)
- សាស្ត្រាចារ្យ សួន ចំរើន, រូបិយវត្ថុ និងធនាគារ (២០១១), សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
- សាស្ត្រាចារ្យ អេង កែវពិសិដ្ឋ, គ្រប់គ្រងឥណទាន (២០១៣),សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
- សាស្ត្រាចារ្យ ទី វ៉ា, គ្រប់គ្រងឥណទាន (២០០៨), សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
- សាស្ត្រាចារ្យ ទី ច័ន្ទដា, គ្រប់គ្រងឥណទាន(២០១៣) សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
- ឈាង ម៉េងហៀក, មូលដ្ឋានគ្រឹះ ហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្ម(២០១៤) សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
- ឯកសាររបស់ ធនាគារ ខេមបូឌីស៊ីល សាខាសន្ទមុខ
- www.camcapsbank.com

កិច្ចសន្យាបង្កើតហ៊ីប៉ូតេក

១- ឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់ភាគីនៃកិច្ចសន្យា

(១) កូនបំណុលឈ្មោះ^(១) ភេទ..... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត^(២)
 សញ្ជាតិ ខ្មែរ ទីលំនៅ ផ្ទះលេខ ផ្លូវ..... ក្រុម..... ភូមិ.....
 សង្កាត់ ខណ្ឌ..... រាជធានីភ្នំពេញ^(៣) (តទៅហៅថាភាគី«ក») ។

និងកូនបំណុលឈ្មោះ^(១) ភេទ..... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត^(២)
 សញ្ជាតិ ខ្មែរ ទីលំនៅ ផ្ទះលេខ ផ្លូវ..... ក្រុម..... ភូមិ.....
 សង្កាត់ ខណ្ឌ..... រាជធានីភ្នំពេញ^(៣) (តទៅហៅថាភាគី«ក») ។

ឬអ្នកធានាដោយវត្តឈ្មោះ^(១) ភេទ..... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត^(២)
 សញ្ជាតិ..... ទីលំនៅផ្ទះលេខ..... ផ្លូវលេខ..... ភូមិ..... សង្កាត់.....
 ខណ្ឌ..... រាជធានីភ្នំពេញ^(៣) (តទៅហៅថាភាគី«ក») ។

អ្នកធានាដោយវត្តឈ្មោះ^(១) ភេទ..... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត^(២)
 សញ្ជាតិ..... ទីលំនៅផ្ទះលេខ..... ផ្លូវលេខ..... ភូមិ..... សង្កាត់.....
 ខណ្ឌ..... រាជធានីភ្នំពេញ^(៣) (តទៅហៅថាភាគី«ក») ។

(២) ម្ចាស់បំណុលឈ្មោះ ធនាគារឯកទេស ខេមប៉ាឌីស ភីអិលស៊ី ជាគ្រឹះស្ថានមហាជនទទួល
 ខុសត្រូវមានកម្រិតមួយ បង្កើតឡើង ក្រោមច្បាប់ នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានទីស្នាក់ការនៅផ្ទះ លេខ
 ៦៨៩ បេ មហាវិថីកម្ពុជាក្រោម សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ (តទៅហៅ
 ថាភាគី«ខ») ។

២- សិទ្ធិលើបំណុលដែលត្រូវបានធានាដោយហ៊ីប៉ូតេក

កូនបំណុលឈ្មោះ^(១) ភេទ..... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត^(២)
 សញ្ជាតិ ខ្មែរ ទីលំនៅ ផ្ទះលេខ ផ្លូវ..... ក្រុម..... ភូមិ.....
 សង្កាត់ ខណ្ឌ..... រាជធានីភ្នំពេញ^(៣)។

កូនបំណុលឈ្មោះ^(១) ភេទ..... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត^(២)
 សញ្ជាតិ ខ្មែរ ទីលំនៅ ផ្ទះលេខ ផ្លូវ..... ក្រុម..... ភូមិ.....
 សង្កាត់ ខណ្ឌ..... រាជធានីភ្នំពេញ^(៣)។

- (១) មូលហេតុ និងកាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យា ចុះថ្ងៃទី..... ខែ..... ឆ្នាំ.....
- (២) ចំនួនឥណទាន..... ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក សរសេរជាអក្សរ ហាសិបពាន់
 ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក និង / ឬ ចំនួនឥណទានបន្ថែមដទៃទៀតដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង
 ឥណទាននាពេលអនាគត រវាងគូភាគីប្រសិនបើមាន។
- (៣) អត្រាការប្រាក់..... ក្នុងមួយខែ សរសេរជាអក្សរ..... ភាគរយក្នុងមួយខែ

និង / ឬ អត្រាការប្រាក់ផ្សេងទៀតដែលមានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីនាពេលអនាគតប្រសិន
បើមាន។

(៤) សំណងការខូចខាត ២% ក្នុងមួយខែ សរសេរជាអក្សរ ពីភាគរយក្នុងមួយខែ

(៥) លក្ខខណ្ឌ (ប្រសិនបើមានលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣២៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)

- កិច្ចព្រមព្រៀងឥណទានគោល ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....

ភាគី «**ក**» និងភាគី «**ខ**» បានព្រមព្រៀងគ្នាបង្កើតហ៊ីប៉ូតែក (ហ៊ីប៉ូតែក ធម្មតា ឬ ហ៊ីប៉ូតែក
រួម) លើសិទ្ធិនៃចំណុច ៣ ដើម្បីធានាសិទ្ធិលើបំណុលដែលមានចែងនៅចំណុចទី ២ ខាងលើ ។

៣- អត្តសញ្ញាណអចលនវត្ថុ ឬសិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃហ៊ីប៉ូតែក

(១) ទីតាំងអចលនវត្ថុ៖ ផ្ទះលេខ.....ផ្លូវ.....ក្រុម.....ភូមិ..... សង្កាត់
..... =.....ខណ្ឌ.....រាជធានីភ្នំពេញ។

(២) លេខក្បាលដី.....

(៣) លេខប័ណ្ណ

(លេខវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ ឬប័ណ្ណសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ
ឬប័ណ្ណសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់ប្រើប្រាស់ដីធ្លី ឬវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ជួលអចិន្ត្រៃយ៍
ឬវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ផលបូកភោគ)

ចុងករណីនីតិបុគ្គល ក្រសែរសេរៈ
(^១) តាមករណ៍របស់នីតិបុគ្គល
(^២) ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបង្កើតនីតិបុគ្គល
(^៣) ពេលវេលាដែលជាទីស្តាប់ការរបស់នីតិបុគ្គល។

៤- ខសន្យាផ្សេងទៀត (ប្រសិនបើមាន)

- កិច្ចព្រមព្រៀងឥណទានគោល ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....

កិច្ចសន្យានេះធ្វើជា ០៤ ច្បាប់ នៅថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....ចំពោះមុខយើងជា
(ចៅសង្កាត់ ឬសារការី)

- ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិទាំងអស់
- ផ្តល់សិទ្ធិអោយឈ្មោះ.....
- ផ្សេងៗ.....

៥. អាស្រ័យដោយយើងខ្ញុំមានភារៈកិច្ចចាំបាច់មិនអាចមកបើកប្រាក់ដោយខ្លួនឯងបានហេតុដូចនេះ យើងខ្ញុំសូមប្រគល់សិទ្ធិក្នុងការបើកប្រាក់នូវឥណទានណាមួយ (ឥណទានទូទៅ ឬឥណទានចម្លង) លើទំហំឥណទានតាមកិច្ចព្រមព្រៀងឥណទានចំនួនដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក (..... ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកគត់) ឲ្យទៅសមាជិកខ្ចីតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖
 លក្ខខណ្ឌក្នុងការបើកប្រាក់

- ទាំងអស់គ្នាក្នុងចំណោមអ្នកខ្ចី
- ផ្តល់សិទ្ធិអោយឈ្មោះ.....

យើងខ្ញុំបានអាន និង យល់ខ្លឹមសារទាំងមូលក្នុងលិខិត និងទទួលខុសត្រូវចំពោះការអះអាងខាងលើ ។
 ដោយក្តីគោរព

តំណាងដោយ
 ស្នាមមេដៃ ឬ ហត្ថលេខាអ្នកស្នើសុំ និង/ឬ ម្ចាស់ទ្រព្យធានា

.....

បានអានសេចក្តីនៃលិខិតនេះឲ្យគូភាគីស្តាប់ចំពោះមុខសាក្សី

ឈ្មោះ:..... អាយុ..... ឆ្នាំ ទីលំនៅសង្កាត់..... ខណ្ឌ..... រាជធានីភ្នំពេញ។

ស្នាមមេដៃស្តាំ ឬហត្ថលេខា និងក្រា
ភាគី **•ត•**

ហត្ថលេខា និងក្រា
ភាគី **•ខ•**

ឈ្មោះ:.....

ឈ្មោះ:.....

ឈ្មោះ:.....

សាក្សី

ឈ្មោះ:

លេខ:.....

យើង.....

ចៅសង្កាត់.....សូមបញ្ជាក់ថា

ឈ្មោះ:.....

បានផ្តិតមេដៃនៅចំពោះមុខពិតប្រាកដមែន។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....

ចៅសង្កាត់.....

**ពាក្យស្នើសុំឥណទាន
(លេខបញ្ជាក់បញ្ជី)**

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី..... ខែ ឆ្នាំ

ជូនចំពោះ: ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌីយ៉ា ភីអិលស៊ី

1. ខ្ញុំ/យើងខ្ញុំ សូមស្នើសុំឥណទានគោលនយោបាយ និង គោលការណ៍របស់ ខេមបូឌីយ៉ា ។

ប្រភេទឥណទាន
ចំនួនឥណទាន
រយៈពេលឥណទាន
គោលបំណងឥណទាន

ទ្រព្យដាក់បញ្ជី

បរិយាយ	
ប្រភេទទ្រព្យដាក់បញ្ជី	
លេខលិខិតកម្មសិទ្ធិ

រាល់ព័ត៌មានដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងពាក្យស្នើសុំនេះ គឺត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដ ។ សូមលោក ឬ លោកស្រីរក្សាទុកពាក្យ ស្នើសុំទោះបីជា ឥណទានត្រូវបានអនុម័ត ។ លោក ឬ លោកស្រីមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការ ត្រួតពិនិត្យជម្រកប្រវត្តិផ្ទាល់ខ្លួន និងប្រវត្តិការងាររបស់ខ្ញុំ/យើងខ្ញុំជាមួយនិងជនទីបីដោយមិនចាំបាច់ ខ្ញុំ/យើងខ្ញុំសរសេរលិខិតអនុញ្ញាតឡើយ ។

១. យើងខ្ញុំ យល់ព្រមនូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖
 រាល់ព័ត៌មានឥណទានដែលលោកអ្នកបានទទួលពីខ្ញុំ អាចផ្តល់បញ្ជូនទៅការិយាល័យព័ត៌មាន ឥណទាន ឬ ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ ឬ ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតដែលខេមបូឌីយ៉ាគិតថាសមរម្យ ដោយពុំចាំបាច់ស្នើអោយយល់ព្រមពីខ្ញុំទៀតទេ ។

- ប្រភេទនៃព័ត៌មានឥណទានដែលអាចផ្តល់មានដូចខាងក្រោម
- ព័ត៌មានស្តីពីអត្តសញ្ញាណរួមមានឈ្មោះ លេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ លេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម អាសយដ្ឋាន វិជ្ជាជីវៈ អាជីវកម្ម ។ល។
 - ព័ត៌មានឥណទាន វិជ្ជមាន និង អវិជ្ជមាន រួមមានកំរិតឥណទាន បរិមាណប្រាក់ដំបូង បរិមាណ ការប្រាក់ បរិមាណ ឥណទានមិនបានទូទាត់តាមការកំណត់ មូលហេតុប្រកួត និង រូបិយណ័ក្តិ កាលបរិច្ឆេទទទួលស្គាល់ និងលុបចេញ ពីប្រព័ន្ធរបស់បំណុលយឺតយ៉ាវ ។ល។ ដែលតម្រូវអោយ មានសម្រាប់ធ្វើរបាយការណ៍ ។
- ការយល់ព្រមនេះនឹងមានសុពលភាពនៅថ្ងៃចុះហត្ថលេខា និងផ្តិតស្នាមមេដៃស្តាំនេះតទៅ ។

- ២. យើងខ្ញុំ សូមប្រកាសថា យើងខ្ញុំពិតជាមិនបាន ឬ នឹងមិនប្រគល់កម្រៃសេវាក្រៅផ្លូវការអោយបុគ្គលិកខេមខាប់ភីថល ជាមួយ ក្នុងការរៀបចំឯកសារប្រាក់កម្ចីនេះទេ ។
- ៣. យើងខ្ញុំយល់ព្រមជួបជាមួយបុគ្គលិក ខេមខាប់ភីថល តាមសំណើរបស់បុគ្គលិក ខេមខាប់ភីថល ម្នាក់ណាក៏ដោយ ហើយយើងខ្ញុំ អនុញ្ញាតិបុគ្គលិក ខេមខាប់ភីថល ម្នាក់ណាក៏បានអោយថតរូបនៅទីតាំង អាជីវកម្ម ឬ ផ្ទះស្នាក់នៅ ឬ ទ្រព្យដាក់ធានាណាមួយ អោយខេមខាប់ភីថលមុន /ឬក្រោយពីទទួល បានឥណទានពីខេមខាប់ភីថល ។

II. យើងខ្ញុំសូមអះអាងធានា និងសន្យាថា ៖

- ១. បច្ចុប្បន្នទ្រព្យនេះមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់តម្កល់ធានា ឬ សិទ្ធិប្រាតិភោគ ឬ ការដាក់បន្ទុកផ្សេងៗ (ក្រៅអំពីអ្វីដែល នឹង ព្រមព្រៀង ធ្វើរវាងយើងខ្ញុំ និងខេមខាប់ភីថល) ដោយឬទៅបុគ្គលធនាគារគ្រឹះស្ថាន មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬអ្នកផ្តល់កម្ចីងកជន (អាចហៅបានថា "ភាគីទី៣") ណាមួយឡើយ ។ យើងខ្ញុំពិតជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់តែមួយគត់លើទ្រព្យដែលនឹងដាក់តម្កល់នេះ ("ទ្រព្យតម្កល់ធានាបំណុល") ជាមួយ នឹងឈ្មោះដែលមានស្រាប់ក្នុងសំណុំឯកសារកម្មសិទ្ធិ ។ យើងខ្ញុំនឹងរក្សាទ្រព្យនេះអោយនៅទំនេរដោយ មិនអោយជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់បន្ទុក (ក្រៅអំពី អ្វីដែលនឹងត្រូវព្រមព្រៀងធ្វើរវាងយើងខ្ញុំជាមួយនឹង ខេមខាប់ភីថល) ក្នុងអំឡុងពេលសងប្រាក់ ឬ អំឡុងពេលជាប់កាតព្វកិច្ចជាភូតបំណុលរបស់ ខេមខាប់ភីថល ឡើយ ។ ទ្រព្យតម្កល់នេះមិនស្ថិតនៅក្នុងតំបន់គម្រោង អភិវឌ្ឍន៍ ឬ តំបន់សាធារណៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលណាមួយដែលអាចនឹង បណ្តាលអោយបាក់ភាព ជាម្ចាស់ កម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យតាមច្បាប់របស់ ប្រទេសកម្ពុជា និងប៉ះពាល់សិទ្ធិ របស់ ខេមខាប់ភីថល ក្នុងភាពជាម្ចាស់បំណុល ។
- ២. យើងខ្ញុំ មិន ឬ នឹងមិនជូរឈ្មោះ ផ្ទេរ ធ្វើអំណោយ តម្កល់ ឬ បញ្ចាំទ្រព្យដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់យើងខ្ញុំនេះទៅអោយជនទីបី បន្តទៀតឡើយ ។
- ៣. ប្រភេទលិខិតកម្មសិទ្ធិដែលស្របច្បាប់លើទ្រព្យនេះ គឺមានតែលិខិតដែលមានលេខដូចបានបញ្ជាក់ខាងលើនេះតែប៉ុណ្ណោះ ។
យើងខ្ញុំសូមអះអាងថា រាល់សេចក្តីបញ្ជាក់ ធានាសន្យា និង ការផ្តល់ជូននូវរាល់ព័ត៌មានខាងលើនេះគឺពិតជាត្រឹមត្រូវប្រាកដមែន។
ប្រសិនបើមានចំណុចណាមួយនៃព័ត៌មានដែលផ្តល់អោយខាងលើត្រូវបានរកឃើញថាបំភ្លៃ ឬ ប្រាសចាកពីការពិតដោយប្រការណាមួយ យើងខ្ញុំទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងចំពោះមុខច្បាប់ដោយឥតលក្ខខណ្ឌ។
- ៤. ខ្ញុំ/យើងខ្ញុំយល់ព្រមប្រគល់ដោយស្ម័គ្រចិត្តជូនខេមខាប់ភីថល រក្សាទុកនូវលិខិតសម្គាល់កម្មសិទ្ធិ អចលនវត្ថុរហូតដល់សងបំណុល ទាំងឡាយដែលមានជាមួយ ខេមខាប់ភីថល គ្រប់ចំនួនទាំងប្រាក់ដើម ការប្រាក់ និងប្រាក់ពិន័យ និងចំណាយផ្សេងៗ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងចំណាយសេវាផ្នែកច្បាប់ និងចំណាយទាំងឡាយក្នុងដំណើរការប្តឹងនៅតុលាការ ។
លក្ខខណ្ឌក្នុងការដកប្តឹង

BALANCE SHEET

	Notes	2016		2015	
		US\$	KHR'000 (Note 4)	US\$	KHR'000 (Note 4)
Assets					
Cash on hand		129,167	521,447	47,833	193,724
Balance with the National Bank of Cambodia	5	1,002,278	4,046,196	401,678	1,626,796
Balances with other banks	6	16,551	66,816	230,355	932,938
Loans and advances - net	7	82,984,373	335,007,914	61,197,191	247,848,624
Other assets	8	912,403	3,683,372	700,339	2,836,373
Property and equipment	9	852,436	3,441,284	1,155,226	4,678,665
Intangible assets	10	122,681	495,263	119,266	483,027
Total Assets		86,019,889	347,262,292	63,851,888	258,600,141
Liabilities and Shareholders' Equity					
Liabilities					
Other liabilities	11	431,447	1,741,752	387,560	1,569,618
Provision for income tax	14 (a)	829,227	3,347,589	335,062	1,357,001
Borrowings	12	55,557,605	224,286,051	49,322,912	199,757,794
Subordinated debt	13	700,000	2,825,900	700,000	2,835,000
Total Liabilities		57,518,279	232,201,292	50,745,534	205,519,413
Shareholders' equity					
Share capital	15	20,000,000	80,740,000	8,000,000	32,400,000
Reserves	16	3,000,000	12,111,000	-	-
Retained earnings		5,501,610	22,210,000	5,106,354	20,680,734
Total shareholder's equity		28,501,610	115,061,000	13,106,354	53,080,734
Total Liabilities and Shareholders' Equity		86,019,889	347,262,292	63,851,888	258,600,141

INCOME STATEMENT

	Notes	2016		2015	
		US\$	KHR'000 (Note 4)	US\$	KHR'000 (Note 4)
Interest income	17	11,473,996	46,320,522	8,497,007	34,412,878
Interest expense		(3,684,541)	(14,874,492)	(2,874,781)	(11,642,863)
Net interest income		7,789,455	31,446,030	5,622,226	22,770,015
Allowances for bad and doubtful loans and advances	7	(193,642)	(781,733)	(128,205)	(519,230)
		7,595,813	30,664,297	5,494,021	22,250,785
Other operating income	18	1,050,309	4,240,097	932,042	3,774,770
Operating income		8,646,122	34,904,394	6,426,063	26,025,555
Personnel expenses	19	(2,550,924)	(10,298,080)	(2,108,509)	(8,539,462)
Depreciation and amortisation	20	(469,621)	(1,895,860)	(280,947)	(1,137,835)
General and administrative expenses	21	(1,257,583)	(5,076,864)	(1,682,509)	(6,814,161)
		(4,278,128)	(17,270,802)	(4,071,965)	(16,491,458)
Profit before income tax		4,367,994	17,633,592	2,354,098	9,534,097
Income tax expense	14(b)	(972,738)	(3,926,943)	(426,263)	(1,726,365)
Net profit for the year		3,395,256	13,706,649	1,927,835	7,807,732

STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY

	Share Capital US\$	Reserves US\$	Retained earnings US\$	Total US\$
At 1 January 2015	8,000,000	-	3,178,519	11,178,519
Net profit for the year	-	-	1,927,835	1,927,835
At 31 December 2015	8,000,000	-	5,106,354	13,106,354
(KHR'000 equivalents) - (Note 4)				
At 31 December 2015	32,400,000	-	20,680,734	53,080,734
At 1 January 2016	8,000,000	-	5,106,354	13,106,354
Share issued during the year	12,000,000	-	-	12,000,000
Net profit for the year	-	-	3,395,256	3,395,256
Transfer to reserves	-	3,000,000	(3,000,000)	-
As at 31 December 2016	20,000,000	3,000,000	5,501,610	28,501,610
(KHR'000 equivalents) - (Note 4)				
At 31 December 2016	80,740,000	12,711,000	22,210,000	115,661,000

STATEMENT OF CASH FLOWS

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Cash flows from operating activities				
Profit before income tax				
Adjustments for:	4,367,994	17,633,592	2,354,098	9,534,097
Net interest income	(7,789,455)	(31,446,030)	(5,622,226)	(22,770,015)
Depreciation and amortisation	469,621	1,895,860	280,947	1,137,835
Allowance for doubtful loans	193,642	781,733	128,205	519,230
Gain on disposals of property and equipment	-	-	(29,886)	(121,038)
Cash used in operations	(2,758,198)	(11,134,845)	(2,888,862)	(11,699,891)
Changes in:				
Balances with the National Bank of Cambodia	(600,000)	(2,422,200)	-	-
Loans and advances	(21,980,824)	(88,736,586)	(19,539,376)	(79,134,473)
Other assets	(69,484)	(280,507)	168,088	680,755
Other liabilities	(21,440)	(86,553)	57,420	232,551
	(25,429,946)	(102,660,691)	(22,202,730)	(89,921,058)
Interest received	11,331,415	45,744,922	8,382,598	33,949,522
Interest paid	(3,619,213)	(14,610,763)	(2,790,004)	(11,299,516)
Income tax paid	(478,573)	(1,931,999)	(471,486)	(1,909,518)
Net cash used in operating activities	(18,196,317)	(73,458,530)	(17,081,622)	(69,180,570)
Cash flows from investing activities				
Acquisition of property and equipment	(123,216)	(497,423)	(1,013,132)	(4,103,185)
Acquisition of intangible assets	(47,030)	(189,860)	(56,940)	(230,607)
Proceeds from disposals of property and equipment	-	-	35,570	144,058
Net cash used in investing activities	(170,246)	(687,283)	(1,034,502)	(4,189,734)

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Cash flows from financing activities				
Share capital issued	12,000,000	48,444,000	-	-
Proceeds from borrowings	27,149,546	109,602,717	21,239,315	86,019,227
Repayment of borrowings	(20,914,853)	(84,433,262)	(3,485,552)	(14,116,485)
Net cash generated from financing activities	18,234,693	73,613,455	17,753,763	71,902,742
Net decrease in cash and cash equivalents	(131,870)	(532,358)	(362,361)	(1,467,562)
Cash and cash equivalents at beginning of the year	279,866	1,133,458	642,227	2,617,075
Currency translation difference	-	(3,641)	-	(16,055)
Cash and cash equivalents at end of the year (Note 22)	147,996	597,459	279,866	1,133,458

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

1. ORGANISATION AND PRINCIPAL ACTIVITIES

Cam Capital Plc ("the Company") was incorporated in Cambodia and registered with the Ministry of Commerce as a public limited company under the registration number Co. 6364/09E, dated 22 December 2009. On 19 March 2012, the Company received a new registration number Co. 6364E/2009 from the Ministry of Commerce.

On 17 February 2010, the Company received an indefinite license from the National Bank of Cambodia to conduct business as a Micro-Finance Institution.

On 28 February 2012, the Company obtained approval from the National Bank of Cambodia to change its legal name from the Cam Capital Co., Ltd to be Cam Capital Plc and the revised Memorandum and Articles of Association was approved by the Ministry of Commerce on 19 March 2012.

On 1 August 2013, the Company received approval from the National Bank of Cambodia to upgrade to a specialized banking institution and change its legal name to Cam Capital Specialized Bank Plc ("the Bank"). The revised Memorandum and Articles of Association reflecting the changes was approved by the Ministry of Commerce on 16 August 2013.

Since 1 August 2013, the principal activities are in the specialized banking businesses and the provision of related financial services.

The registered office of the Bank is located at No. 689B, Kampuchea Krom Blvd, Sangkat Teuk Laak 1, Khan Toul Kork, Phnom Penh, Cambodia.

The Bank had 257 employees as at 31 December 2016 (31 December 2015: 250 employees)

2. BASIS OF PREPARATION

(a) Statement of compliance

The financial statements have been prepared in accordance with Cambodian Accounting Standards and the guidelines of the National Bank of Cambodia ("NBC") relating to the preparation and presentation of financial statements.

The financial statements of the Bank were approved by the Board of Directors on 28 March 2017.

(b) Basis of measurement

The financial statements of the Bank have been prepared on the historical cost basis.

The national currency of Cambodia is the Khmer Riel ("KHR"). However as the Bank transacts its business and maintains its accounting records primarily in United States Dollars ("US\$"), management have determined the US\$ to be the Bank's functional and presentation currency as it reflects the economic substance of the underlying events and circumstances of the Bank.

Transactions in foreign currencies are translated into US\$ at the exchange rates ruling at the dates of the transactions. Monetary assets and liabilities denominated in currencies other than US\$ at the reporting date are translated into US\$ at the rates of exchange ruling at that date. Exchange differences arising on translation are recognised in the income statement.

(d) Use of estimates and judgements

The preparation of financial statements requires management to make judgements, estimates and assumptions that affect the application of accounting policies and the reported amounts of assets, liabilities, and income and expenses. Actual results may differ from these estimates.

Estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis. Revisions to accounting estimates are recognised in the year in which the estimates are revised and in any future periods affected.

Key accounting estimates and judgements applied in the preparation of financial statements include estimates of recoverable amount for loans and advances which have a separate accounting policy stated in Note 3(f).

3. SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES

The following significant accounting policies adopted in the preparation of these financial statements as set out below. These policies have been consistently applied to all the years presented, unless otherwise stated.

(a) Financial Instruments

The Bank's financial assets and liabilities include cash and cash equivalents, originated loans and receivables, deposits, other receivables, borrowings, subordinated debt and payables. The accounting policies for the recognition and measurement of these items are disclosed in the respective accounting policies.

(b) Cash and cash equivalents

Cash and cash equivalents consist of cash and bank balances, demand deposits and short-term highly liquid investments with original maturities of three months or less when purchased, and that are readily convertible to known amounts of cash and subject to an insignificant risk of changes in value.

(c) Deposits and placements with banks

Deposits and placements with banks are stated at cost.

(d) Statutory deposits

Statutory deposits included in balances with the NBC are maintained in compliance with the Cambodian Law on Banking and Financial Institutions and are determined by the defined percentage of the minimum share capital.

(e) Loans and advances

Loans and advances are stated in the balance sheet at the amount of principal outstanding less any amounts written off and the provision for bad and doubtful loans.

(f) Allowance for bad and doubtful loans

In compliance with NBC Guidelines, all loans and advances are classified according to the repayment capacity of the counterparty. This repayment capacity is assessed through past payment experience, financial conditional of the borrower, business prospective and cash flow projections, borrowers' ability and willingness to repay, financial environment, and quality of documentation.

In addition to the above qualitative information, number of days past due is taken into account as follows:

Classification	Number of days past due	Allowance rate
Normal/standard	<30 days	1%
Special mention	≥ 30 days – 89 days	3%
Substandard	≥ 90 days – 179 days	20%
Doubtful	≥ 180 days – 359 days	50%
Loss	360 days or more	100%

The adequacy of the allowance for bad and doubtful loans is evaluated monthly by management. Factors considered in evaluating the adequacy of the allowance include the size of the portfolio, previous loss experience, current economic conditions and their effect on clients, the financial situation of clients and the performance of loans in relation to contract terms.

The allowance will be calculated as a percentage of the loan amount outstanding at the time the loan is classified, excluding accrued interest. The allowance shall be recorded in the Bank's accounts and charged to the income statement for the month during which the corresponding loan has been classified below standard.

Recoveries on loans previously written off and reversal of previous allowances are disclosed as other operating income in the income statement.

(g) **Other assets**

Other assets are carried at cost.

(h) **Property and equipment**

Items of property and equipment are stated at cost less accumulated depreciation and accumulated impairment losses, if any. Where an item of property and equipment comprises major components having different useful lives, they are accounted for as separate items of property and equipment.

(i) Depreciation of property and equipment is charged to the income statement on a straight line-basis over the estimated useful lives of the individual assets at the following rates:

Leasehold improvements	5 years
Office equipment, furniture and fixtures	4 years
Computer equipment	2 years
Motor vehicles	4 years

(ii) Subsequent expenditure relating to an item of property and equipment that has already been recognised is added to the carrying amount of the asset when it is probable that future economic benefits, in excess of the originally assessed standard of performance of the existing asset, will flow to the Bank. All other subsequent expenditure is recognised as an expense in the year in which it is incurred.

(iii) Gains or losses arising from the retirement or disposal of an item of property and equipment are determined as the difference between the estimated net disposal proceeds and the carrying amount of the assets and are recognised in the income statement on the date of retirement or disposal.

(iv) An asset's carrying amount is written down immediately to its recoverable amount if the asset's carrying amount is greater than its estimated recoverable amount.

(i) **Intangible assets**

Intangible assets, which comprised of acquired computer software licenses and related costs, are stated at cost less accumulated amortization and impairment loss, if any. Acquired computer software licenses are capitalised on the basis of the cost incurred to acquire the specific software and bring it to use. It is amortized at 50% annual rates using straight-line basis.

Membership fees are stated at costs less accumulated amortization and impairment. It is amortized over the defined useful life of 50 years as stated in the membership contract.

(j) Impairment

(i) Financial assets

A financial asset is assessed at each reporting date to determine whether there is any objective evidence that it is impaired. A financial asset is considered to be impaired if objective evidence indicates that one or more events have had a negative effect on the estimated future cash flows of that asset. This does not apply to loans and advances which has a separate accounting policy stated in Note 3(f).

Individually significant financial assets are tested for impairment on an individual basis. The remaining financial assets are assessed collectively in groups that share similar credit risk characteristics.

All impairment losses are recognised in the income statement.

An impairment loss is reversed if it has been assessed to have decreased as a result of favorable events occurring subsequent to recognizing the impairment loss.

(ii) Non-financial assets

The carrying amounts of the Bank's non-financial assets are reviewed at each reporting date to determine whether there is any indication of impairment. If any such indication exists, the asset's recoverable amount is estimated.

The recoverable amount of an asset or cash-generating unit is the greater of its value in use and its fair value less cost to sell. In assessing value in use, the estimated future cash flows are discounted to their present value using a pre-tax discount rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the asset. For the purpose of impairment testing, assets are grouped together into the smallest group of assets that generates cash inflows from continuing use that are largely independent of the cash inflows of other assets or groups of assets (the "cash-generating unit").

An impairment loss is recognised if the carrying amount of an asset or its cash-generating unit exceeds its estimated recoverable amount. Impairment losses are recognised in the income statement.

(k) Borrowings

Borrowings are stated at cost.

(l) Provisions

A provision is recognised in the balance sheet when the Bank has a legal or constructive obligation as a result of a past event, and it is probable that an outflow of economic benefits will be required to settle the obligation. If the effect is material, provisions are determined by discounting the expected future cash flows at a pre-tax rate that reflects current market assessments of the time value of money and, where appropriate, the risks specific to the liability.

(m) Income and expense recognition

Interest income on loans is recognised on an accrual basis. Where a loan becomes non-performing, the recording of interest as income is suspended until it is realised on a cash basis. Interest on loans is calculated using the declining balance method on monthly balances of the principal amount outstanding.

Loan processing fees and commission is recognised as income when the loan is disbursed to customers. The loan fee income is calculated using the principal and fee rate.

Expenses are recognised on an accrual basis.

(n) Operating leases

Payments made under operating leases are recognised in the income statement on a straight-line basis over the period of the lease. Lease commitments are not recognised as liabilities until the obligation to pay become due.

(o) Income tax

Income tax on the profit or loss for the year comprises current and deferred tax. Income tax is recognised in the income statement except to the extent that it relates to items recognised directly to equity, in which case it is recognised in equity.

Current tax is the expected tax payable on the taxable income for the year using tax rates enacted or substantially enacted at the balance sheet date, and any adjustments to tax payable in respect of previous years.

Deferred tax is provided using the balance sheet method, providing for temporary differences between the carrying amounts of assets and liabilities for financial reporting purposes and the amounts used for taxation purposes. The amount of deferred tax provided is based on the expected manner of realisation or settlement of the carrying amount of assets and liabilities, using tax rates enacted at the balance sheet date.

A deferred tax asset is recognised only to the extent that it is probable that future taxable profits will be available against which the asset can be utilised. Deferred tax assets are reviewed at each reporting date and are reduced to the extent that it is no longer probable that the related tax benefit will be realised.

(p) Subordinated debt

Subordinated debt is treated as financial liability when there are contractual obligations to deliver cash or financial assets to the other entity or to exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially unfavourable to the entity, if otherwise, it is treated as equity. The subordinated debt which is approved by the NBC is included as a Tier II line item in the calculation of the Bank's net worth in accordance with the guidelines of the NBC.

Subordinated debt is stated at cost.

(q) Related parties

Parties are considered to be related if the Bank has the ability, directly or indirectly, to control the other party or exercise significant influence over the other party in making financial and operating decisions or vice-versa, or where the Bank and the party are subject to common control or significant influence. Related parties may be individuals or corporate entities and include close family members of any individual considered to be a related party.

Under the Cambodia Law on Banking and Financial Institutions, related parties include individuals who hold, directly or indirectly a minimum of 10% of the capital of the Bank or voting rights therefore, or who participates in the administration, direction, management, or the design and implementation of the internal controls of the Bank.

4. TRANSLATION OF UNITED STATES DOLLARS INTO KHMER RIEL

The financial statements are stated in United States Dollars. The translations of United States Dollar amounts into Khmer Riel are included solely for the compliance with the guidelines issued by the NBC regarding the preparation and presentation of financial statements and have been made using the prescribed official exchange rate of US\$1 to KHR4,037 (2015: US\$1 to KHR4,050) published by the NBC on 31 December 2016. These convenience translations should not be construed as representations that the United States Dollars amounts have been, could have been, or could in the future be, converted into Khmer Riel at this or any other rate of exchange.

5. BALANCES WITH THE NATIONAL BANK OF CAMBODIA

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Current account	2,278	9,196	1,678	6,796
Capital guarantee	1,000,000	4,037,000	400,000	1,620,000
	<u>1,002,278</u>	<u>4,046,196</u>	<u>401,678</u>	<u>1,626,796</u>

Under Prakas No. B7-00-05 on the Licensing of Specialized Banks dated 11 January 2000, the Specialized bank is required to maintain a capital guarantee deposit equivalent to 5% of registered capital with the National Bank of Cambodia. This deposit is not available for use in the Bank's day-to-day operations but is refundable when the Bank voluntarily ceases to operate the business in Cambodia. The capital guarantee deposit bears interest at 0.22% per annum.

6. BALANCES WITH OTHER BANKS

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Current accounts	4,554	18,384	7,887	31,942
Saving accounts	11,997	48,432	222,468	900,996
	<u>16,551</u>	<u>66,816</u>	<u>230,355</u>	<u>932,938</u>

7. LOANS AND ADVANCES - NET

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Short term loans	12,065,186	48,707,156	6,864,868	27,802,715
Long term loans	71,770,441	289,737,271	54,989,935	222,709,236
Gross loans	<u>83,835,627</u>	<u>338,444,427</u>	<u>61,854,803</u>	<u>250,511,951</u>
Allowance for losses on loans and advances				
At 1 January	657,612	2,663,327	529,407	2,157,333
Allowance during the year	193,642	781,733	128,205	519,230
Currency translation difference	-	(8,547)	-	(13,236)
At 31 December	<u>851,254</u>	<u>3,436,513</u>	<u>657,612</u>	<u>2,663,327</u>
Loans and advances, net	<u>82,984,373</u>	<u>335,007,914</u>	<u>61,197,191</u>	<u>247,848,624</u>

Loans and advances are analysed as follows:

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
a) By maturity:				
Not later than 1 year	12,408,502	50,093,123	7,502,448	30,384,913
Later than 1 year and no later than 3 years	20,336,719	82,099,335	10,930,874	44,270,040
Later than 3 years and no later than 5 years	51,006,232	205,912,159	43,172,228	174,847,523
Later than 5 years	84,174	339,810	249,253	1,009,475
	<u>83,835,627</u>	<u>338,444,427</u>	<u>61,854,803</u>	<u>250,511,951</u>
b) By industry:				
Agriculture	438,313	1,769,470	641,046	2,596,236
Construction	2,517,231	10,162,062	1,169,035	4,734,592
Services	20,872,167	84,260,938	31,837,049	128,940,048
Trade and commerce	44,201,437	178,441,201	26,647,149	107,920,953
Transportation	2,380,735	9,611,027	61,061	247,297
Other categories	13,425,744	54,199,729	1,499,463	6,072,825
	<u>83,835,627</u>	<u>338,444,427</u>	<u>61,854,803</u>	<u>250,511,951</u>

	2016		2015	
	US\$	KHR 000 (Note 5)	US\$	KHR 000 (Note 5)
c) By currency:				
US Dollars	83,835,627	338,444,427	61,854,803	250,511,951
d) By residency status:				
Residents	83,835,627	338,444,427	61,854,803	250,511,951
e) By relationship:				
★ External customers	83,646,144	337,679,484	61,746,254	250,072,329
Staff loans	189,483	764,943	108,549	439,622
	83,835,627	338,444,427	61,854,803	250,511,951
f) By performance:				
Standard loans				
Secured	83,563,451	337,345,652	61,669,548	249,761,669
Unsecured	189,483	764,943	123,549	500,373
Special Mention				
Secured	27,749	112,023	9,649	39,078
Sub-standard loans				
Secured	48,600	196,198	13,494	54,651
Doubtful loans				
Secured	6,344	25,611	3,741	15,151
Loss loans				
Secured	-	-	34,822	141,029
	83,835,627	338,444,427	61,854,803	250,511,951
g) By exposure:				
Non-large exposures	83,835,627	338,444,427	61,854,803	250,511,951

8. OTHER ASSETS

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Accrued interest receivable	604,626	2,440,875	462,045	1,871,281
Interest in suspense	(4,833)	(19,511)	(21,210)	(85,901)
Net Interest receivables	599,793	2,421,364	440,835	1,785,380
Prepayments	143,829	580,639	59,222	239,849
Deposits	165,940	669,900	191,768	776,661
Other receivable	2,841	11,469	8,514	34,483
	912,403	3,683,372	700,339	2,836,373

9. PROPERTY AND EQUIPMENT

2016	Leasehold improvements	Office equipment, furniture and fixtures	Computer equipment	Motor vehicles	Total	
	US\$	US\$	US\$	US\$	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Cost						
At 1 January 2016	687,258	275,468	534,553	283,570	1,780,849	7,212,438
Additions	7,366	13,971	52,999	48,880	123,216	497,423
Written off	-	-	(690)	-	(690)	(2,786)
Currency translation differences	-	-	-	-	-	(23,151)
At 31 December 2016	694,624	289,439	586,862	332,450	1,903,375	7,683,924
Less: Accumulated depreciation						
At 1 January 2016	207,345	115,470	212,302	90,506	625,623	2,533,773
Depreciation for the year	123,602	52,805	198,787	50,812	426,006	1,719,786
Written off	-	-	(692)	-	(692)	(2,794)
Currency translation difference	-	-	-	-	-	(8,134)
At 31 December 2016	330,947	168,275	410,397	141,320	1,050,939	4,242,640
Carrying amounts						
At 31 December 2016	363,677	121,164	176,463	191,132	852,436	3,441,284

2015

	Leasehold improvements	Office equipment, furniture and fixtures	Computer equipment	Motor vehicles	Total	
	US\$	US\$	US\$	US\$	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Cost						
At 1 January 2015	319,471	167,358	214,786	149,501	851,116	3,468,294
Additions	367,787	123,592	323,682	198,071	1,013,132	4,103,185
Disposals	-	(15,482)	(3,915)	(64,000)	(83,397)	(337,758)
Currency translation differences	-	-	-	-	-	(21,278)
At 31 December 2015	<u>687,258</u>	<u>275,468</u>	<u>534,553</u>	<u>283,572</u>	<u>1,780,851</u>	<u>7,212,447</u>
Less: Accumulated depreciation						
At 1 January 2015	127,234	89,632	145,249	86,273	448,388	1,827,181
Depreciation for the year	80,111	40,766	70,968	63,105	254,950	1,032,548
Disposals	-	(14,928)	(3,915)	(58,870)	(77,713)	(314,738)
Currency translation differences	-	-	-	-	-	(11,209)
At 31 December 2015	<u>207,345</u>	<u>115,470</u>	<u>212,302</u>	<u>90,508</u>	<u>625,625</u>	<u>2,533,782</u>
Carrying amounts						
At 31 December 2015	<u>479,913</u>	<u>159,998</u>	<u>322,251</u>	<u>193,064</u>	<u>1,155,226</u>	<u>4,678,665</u>

10. INTANGIBLE ASSETS

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Cost				
At 1 January	223,032	903,280	166,092	676,825
Additions	47,030	189,860	56,940	230,607
Currency translation difference	-	(2,900)	-	(4,152)
At 31 December	270,062	1,090,240	223,032	903,280
Accumulated amortisation				
At 1 January	103,766	420,253	77,769	316,909
Amortisation for the year	43,615	176,074	25,997	105,287
Currency translation difference	-	(1,350)	-	(1,943)
At 31 December	147,381	594,977	103,766	420,253
Carrying amounts				
At 31 December	122,681	495,263	119,266	483,027

11. OTHER LIABILITIES

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Accrual interest payable	295,841	1,194,310	230,513	933,578
Salary and withholding tax payable	32,598	131,598	52,131	211,131
Accrued expense	27,539	111,175	27,507	111,403
Professional fee	7,700	31,085	13,200	53,460
Others	67,769	273,584	64,209	260,046
	431,447	1,741,752	387,560	1,569,618

12. BORROWINGS

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Borrowings from non – related parties	9,474,043	38,246,711	7,720,645	31,268,611
Borrowings from related Parties (Note 23 (b))	46,083,562	186,039,340	41,602,267	168,489,183
	<u>55,557,605</u>	<u>224,286,051</u>	<u>49,322,912</u>	<u>199,757,794</u>

13. SUBORDINATED DEBT

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Subordinated debt (Note 23 (b))	700,000	2,825,900	700,000	2,835,000
	<u>700,000</u>	<u>2,825,900</u>	<u>700,000</u>	<u>2,835,000</u>

14. INCOME TAX

(a) Current income tax liability

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
At 1 January	335,062	1,357,001	380,285	1,549,661
Current income tax expense	972,738	3,926,943	426,263	1,726,365
Income tax paid	(478,573)	(1,931,999)	(471,486)	(1,909,518)
Currency translation difference	-	(4,356)	-	(9,507)
At 31 December	829,227	3,347,589	335,062	1,357,001

In accordance with Cambodian Law on Taxation, the Bank has an obligation to pay corporate income tax at either the rate of 20% of taxable profits, or the minimum tax at 1% of gross revenues, whichever is higher.

(b) Income tax expense

The reconciliation of income tax expense computed at the statutory tax rate of 20% to the income tax expense shown in the income statement is as follows:

	2016			2015		
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	%	US\$	KHR' 000 (Note 4)	%
Profit before income tax	4,367,994	17,633,592		2,354,098	9,534,097	
Income tax using						
statutory rate	873,599	3,526,719	20%	470,820	1,906,821	20%
Non-deductible expenses	8,444	34,088	0%	6,173	25,001	0%
Temporary difference	60,635	244,784	1%	(50,730)	(205,457)	-2%
Prior year under provision	30,060	121,352	1%	-	-	0%
Income tax expense	972,738	3,926,943	22%	426,263	1,726,365	18%

15. SHARE CAPITAL

The share capital structure and the details of authorized and registered shareholding are as follows:

	2016			2015		
	% of Ownership	Number of shares	Amount US\$	% of Ownership	Number of shares	Amount US\$
OXS-CAM Investments Limited	92%	18,400,000	18,400,000	86%	6,880,000	6,880,000
Mr. Lee Yong Man	4%	800,000	800,000	10%	800,000	800,000
OXS-CAM Limited	4%	800,000	800,000	4%	320,000	320,000
	100%	20,000,000	20,000,000	100%	8,000,000	8,000,000

16. RESERVES

During the year, the Bank transferred retained earnings amounting to US\$ 3,000,000 to Reserves. This occurred and was approved by NBC on 27 July 2016.

17. INTEREST INCOME

Interest Income was made from the following sources:

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Loans and advances	11,467,972	46,296,203	8,491,933	34,392,328
Balances with the National Bank of Cambodia	1,466	5,918	4,754	19,254
Balances with other banks	4,558	18,401	320	1,296
	11,473,996	46,320,522	8,497,007	34,412,878

18. OTHER OPERATING INCOME

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Fees and commission on loans	638,164	2,576,268	559,503	2,265,987
Penalty fees	406,984	1,642,994	324,549	1,314,423
Others	5,161	20,835	47,990	194,360
	<u>1,050,309</u>	<u>4,240,097</u>	<u>932,042</u>	<u>3,774,770</u>

19. PERSONAL EXPENSES

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Salaries and wages	2,243,073	9,055,286	1,894,465	7,672,583
Others employee benefits	307,851	1,242,794	214,044	866,879
	<u>2,550,924</u>	<u>10,298,080</u>	<u>2,108,509</u>	<u>8,539,462</u>

20. DEPRECIATION AND AMORTISATION

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Depreciation	426,006	1,719,786	254,950	1,032,547
Amortisation	43,615	176,074	25,997	105,288
	<u>469,621</u>	<u>1,895,860</u>	<u>280,947</u>	<u>1,137,835</u>

21. GENERAL AND ADMINISTRATIVE EXPENSES

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Rental	347,199	1,401,642	276,963	1,121,700
Professional fees	132,335	534,236	549,087	2,223,802
Advertising	125,228	505,545	286,664	1,160,989
Office supplies and stationery	111,833	451,470	138,258	559,945
Utilities	94,312	380,738	76,399	309,419
Vehicle expenses	78,164	315,548	61,656	249,707
Communication	71,307	287,866	45,819	185,567
Repairs and maintenance	67,880	274,032	54,068	218,975
Board of Directors' fees and expenses	52,047	210,114	45,276	183,368
Business meal and entertainment	45,218	182,545	39,668	160,655
Security guard	41,108	165,953	43,971	178,083
Insurance	25,657	103,577	24,296	98,399
Charitable contributions	500	2,019	11,636	47,126
Others	64,795	261,579	28,748	116,429
	<u>1,257,583</u>	<u>5,076,864</u>	<u>1,682,509</u>	<u>6,814,161</u>

22. CASH AND CASH EQUIVALENTS

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Cash on hand	129,167	521,447	47,833	193,724
Current account with NBC	2,278	9,196	1,678	6,796
Balances with other banks	16,551	66,816	230,355	932,938
	<u>147,996</u>	<u>597,459</u>	<u>279,866</u>	<u>1,133,458</u>

23. RELATED PARTY TRANSACTIONS AND BALANCES

(a) Transactions with related parties

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Borrowings:				
OKS-CAM Limited				
Principal received	20,800,000	83,969,600	15,800,000	63,990,000
Principal repayments	16,300,000	65,803,100	600,000	2,430,000
Interest expense	2,890,728	11,669,870	2,304,156	9,331,832
Directors of the Bank:				
Principal received	81,450	328,814	567,945	2,276,817
Principal repayments	100,000	403,700	-	-
Interest expense	99,225	400,571	65,157	263,885
Management compensation				
Board of Directors' fees and expenses	52,047	210,114	45,276	183,368
Key management compensation	504,700	2,037,474	429,084	1,737,790

(b) Balances with related parties

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Borrowings (Note 12)				
OKS-CAM Limited	44,600,000	180,050,200	40,100,000	162,405,000
Director of the Bank	1,483,562	5,989,140	1,502,267	6,084,183
	<u>46,083,562</u>	<u>186,039,340</u>	<u>41,602,267</u>	<u>168,489,183</u>
Subordinated debt (Note 13)				
OKS-CAM Limited	700,000	2,825,900	700,000	2,835,000
Accrued interest payable				
OKS-CAM Limited	125,273	505,727	112,551	455,832
Director of the Bank	4,516	18,231	11,602	46,988
	<u>130,789</u>	<u>524,958</u>	<u>124,153</u>	<u>502,820</u>

24. COMMITMENTS AND CONTINGENCIES

(a) Lease commitments

The Bank has operating lease commitments in respect of leasehold land and buildings as follows:

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Within one year	343,200	1,385,498	174,745	707,717
From two to five years	1,276,110	5,151,656	655,595	2,655,160
	<u>1,619,310</u>	<u>6,537,154</u>	<u>830,340</u>	<u>3,362,877</u>

(b) Taxation contingencies

Taxes are subject to review and investigation by a number of authorities, who are enabled by law to impose severe fines, penalties and interest charges. The application of tax laws and regulations to many types of transactions are susceptible to varying interpretations.

These facts may create tax risks in Cambodia substantially more significant than in other countries. Management believes that it has adequately provided for tax liabilities based on its interpretation of tax legislation. However, the relevant authorities may have differing interpretations and the effects since the incorporation of the Bank could be significant.

25. FINANCIAL RISK MANAGEMENT

(a) Introduction and overview

The Bank has exposure to the following risks from financial instruments:

- operational risk
- credit risk
- market risk
- liquidity risk.

This note presents information about the Bank's exposure to each of the above risks, the Bank's objectives, policies and processes for measuring and managing risk, and the Bank's management of capital.

(b) Operational risk

Operational risk is the risk of direct or indirect loss arising from inadequate or failed internal processes, personnel, technology and infrastructure, and from external factors other than credit, market and liquidity risks such as those arising from legal and regulatory requirements and generally accepted standards of corporate behaviour.

The operational risk losses is managed through established operational risk management processes, proper monitoring and reporting of the business activities by control and support units which are independent of the business units and oversight provided by the senior management of the Bank.

The Bank's operational risk management entails the establishment of clear organisational structures, roles and control policies. Various internal control policies and measures have been implemented including the establishment of signing authorities, defining system parameters controls, streamlining procedures and documentation and compliance with regulatory and other legal requirements.

(c) Credit risk

Credit risk is the potential loss of revenue and principal losses in the form of specific provisions as a result of defaults by the borrowers or counterparties through its lending and investing activities.

The primary exposure to credit risk arises through its loans and advances to customers. The amount of credit exposure in this regard is represented by the carrying amounts of the assets on the balance sheet. The lending activities are guided by the Bank's credit policy to ensure that the overall objectives in the area of lending are achieved; i.e., that the loans portfolio is strong and healthy and credit risks are well diversified. The credit policy documents the lending policy, collateral policy and credit approval processes and procedures implemented to ensure compliance with NBC Guidelines.

The Bank holds collateral against loans and advances in the form of mortgages over properties and/or charges over business assets. Estimates of fair value are based on the value of collateral assessed at the time of borrowing, and generally are not updated except when a loan is individually assessed as doubtful.

(i) Credit risk measurement

The Bank assesses the probability of default of individual counterparties by focusing on borrowers' forecast profit and cash flow.

(i) Risk limit controls and mitigation policies

The Bank operates and provides loans and advances to individuals or enterprises within the Kingdom of Cambodia. The Bank manages limits and controls concentration of credit risk whenever they are identified. Large exposure is defined by the NBC as overall credit exposure to any single beneficiary which exceeds 10% of the Bank's net worth.

The Bank is required, under the conditions of NBC Prakas No. B7-06-226, to maintain at all times a maximum ratio of 20% between the Bank's overall credit exposure to any single beneficiary and the Bank's net worth. The aggregation of large credit exposure must not exceed 300% of the Bank's net worth.

The Bank employs a range of policies and practices to mitigate credit risk. The most traditional of these is the taking of security in the form of collateral for loans to customers, which is common practice. The Bank implements guidelines on the acceptability of specific classes of collateral or credit risk mitigation. The principal collateral types secured for loans to customers are:

- Mortgages over residential properties (land, building and other properties);
- Charges over business assets such as land and buildings; and
- Cash in the form of margin deposits.

(ii) Impairment and provisioning policies

The Bank is required to follow the mandatory credit classification and provisioning in accordance with Prakas B7-09-074 dated 25 February 2009 on loan classification and provisioning. Refer to Notes 3(f) for details.

(v) Maximum exposure to credit risk before collateral held or other credit enhancements

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 4)	US\$	KHR' 000 (Note 4)
Balances with the National Bank of Cambodia	2,278	9,196	1,678	6,796
Balances with other banks	16,551	66,816	230,355	932,938
Loans and advances	82,984,373	335,007,914	61,197,191	247,848,624
Other assets*	602,634	2,432,833	580,317	2,350,285
		337,516,759	62,009,541	251,188,643

*The amount excluded non-financial assets.

	2016		2015	
	US\$	KHR' 000 (Note 6)	US\$	KHR' 000 (Note 6)
Loans and advances to customers Neither past due nor impaired	83,752,934	338,110,595	61,647,497	249,672,362
Past due but not impaired	27,749	112,023	155,249	628,758
Individually impaired	54,944	221,809	52,057	210,831
	<u>83,835,627</u>	<u>338,444,427</u>	<u>61,854,803</u>	<u>250,511,951</u>
Allowance for losses on loans and advances	(851,254)	(3,436,513)	(657,612)	(2,663,327)
	<u>82,984,373</u>	<u>335,007,914</u>	<u>61,197,191</u>	<u>247,848,624</u>

Neither past due nor impaired

Loans to customers neither past due nor impaired are good quality loans of which past due period is less than 30 days. These loans are supported by bank guarantee and management views that likelihood of default is relatively low.

Impaired loans and advances

Individually impaired loans and advances are loans and advances for which the Bank determines that there is objective evidence of impairment and it does not expect to collect all principal and interest due according to the contractual terms of the loans and advances. In compliance with NBC Guidelines, an allowance for doubtful loans and advances is made for loans and advances with payment overdue more than 90 days. A minimum level of specific provision for impairment is made depending on the classification concerned, unless other information is available to substantiate the repayment capacity of the counterparty.

In determining the allowance, any collateral value other than cash deposits which has been pledged is disregarded except that, in the case of a loan classified as "loss" all collateral may be utilised, at market values approved by the NBC. Refer to separate accounting policy stated in Note 3(f).

Past due but not impaired loans and advances

Past due but not impaired loans and advances are those for which contractual interest or principal payments are past due more than 30 days but less than 90 days, unless other information is available to indicate otherwise. In compliance with NBC Guidelines such loans are classified as special mention with a specific provision of 3%.

Loans with renegotiated terms/restructured loans

Loans with renegotiated terms are loans that have been rescheduled or refinanced in accordance with an agreement setting forth a new repayment schedule on a periodic basis occasioned by weaknesses in the borrower's financial condition and/or inability to repay the loan as originally agreed. Loans to be restructured are analysed based on revised projections of the borrowers' business prospects, cash flows and repayment capacities, taking into account updated business perspectives and overall market conditions with realistic and prudent assumptions.

Once the loan is restructured it remains in the same category independent of satisfactory performance after restructuring. The classification is not improved unless there are no arrears in repayment of principal and interest within 3 instalment periods and within a period of not less than 3 months.

Write-off policy

In compliance with NBC Guidelines, the Bank shall remove a loan/advance or a portion of a loan from its balance sheet when the Bank loses control of the contractual rights over the loan or when all or part of a loan is deemed uncollectible; or there is no realistic prospect of recovery.

Collateral

The Bank holds collateral against loans and advances in the form of mortgages over properties and/or charges over business assets. Estimates of fair value are based on the value of collateral assessed on an annual basis.

There were no non-financial assets obtained by the Bank during the year by taking possession of collateral held as security against loans and advances.

Concentration of risks of financial assets with credit risk exposure

Concentrations arise when a number of counterparties are engaged in similar business activities, or activities in the same geographic region, or have similar economic features that would cause their ability to meet contractual obligations to be similarly affected by changes in economic, political or other conditions. Concentrations indicate the relative sensitivity of the Bank's performance to developments affecting a particular industry or geographic location.

The Bank takes on exposure to market risk, which is the risk that the fair value or future cash flow of a financial instrument will fluctuate because of changes in market prices.

Market risk arises from open positions in interest rates, currency and equity products, all of which are exposed to general and specific market movements and changes in the level of volatility of market rates or prices such as interest rates, credit spreads, foreign exchange rates and equity prices.

The Bank does not use derivative financial instruments such as foreign exchange contract and interest rate swaps to hedge its risk exposure.

(i) Foreign currency exchange risk

The Bank operates in the Kingdom of Cambodia and does not transact in other currencies besides US\$; therefore, there is no currency exposures.

(ii) Price risk

The Bank is not exposed to price risk of securities because it does not hold any investments classified on the balance sheet as marketable securities.

(iii) Interest rate risk

Interest rate risk refers to the volatility in net interest income as a result of changes in the levels of interest rate and shifts in the composition of the assets and liabilities. Interest rate risk is managed through close monitoring of returns on investment, market pricing, cost of funds and through interest rate sensitivity gap analysis. The potential reduction in net interest income from an unfavourable interest rate movement is monitored against the risk tolerance limits set.

An analysis of the interest rate risk pertaining to the Bank's assets and liabilities is disclosed below.

2016	Assets						
	Up to 1 month US\$	>1-3 months US\$	>3-12 months US\$	1-5 years US\$	Over 5 years US\$	Non-Interest sensitive US\$	Total US\$
Cash on hand	-	-	-	-	-	129,167	129,167
Balances with the National Bank of Cambodia	-	-	-	-	-	2,278	2,278
Balances with other banks	11,997	-	-	-	-	4,554	16,551
Loans and advances to customers	-	1,634,193	10,284,708	71,260,258	84,174	-	83,752,934
- Performing	-	-	-	-	-	82,693	82,693
- Non performing	-	-	-	-	-	(851,254)	(851,254)
- Allowance	-	-	-	-	-	602,634	602,634
Other assets	-	-	-	-	-	81,738,000	81,738,000
Total financial assets	501,598	1,634,193	10,284,708	71,260,258	84,174	(39,978)	81,738,000
Liabilities	3,639,332	4,399,755	47,518,518	-	-	-	55,557,605
Borrowings	-	-	-	700,000	-	-	700,000
Subordinated debt	-	-	-	-	-	-	-
Other liabilities	-	-	-	-	-	303,541	303,541
Total financial liabilities	3,639,332	4,399,755	47,518,518	700,000	-	303,541	55,651,146
Total interest re-pricing gap	(3,137,734)	(2,765,562)	(17,233,810)	70,560,258	84,174	(303,541)	(74,174,000)

2015

	Up to 1 month US\$	>1-3 months US\$	>3-12 months US\$	1-5 years US\$	Over 5 years US\$	Non-interest sensitive US\$	Total US\$
Assets							
Cash on hand	-	-	-	-	-	47,833	47,833
Balances with the National Bank of Cambodia	-	-	-	-	-	1,678	1,678
Balances with other banks	222,468	-	-	-	-	7,887	230,355
Loans and advances to customers							
- Performing	247,235	1,042,949	6,160,207	54,093,453	249,253	-	61,793,097
- Non performing	-	-	-	-	-	61,706	61,706
- Allowance	-	-	-	-	-	(657,612)	(657,612)
Other assets	-	-	-	-	-	580,317	580,317
Total financial assets	469,703	1,042,949	6,160,207	54,093,453	249,253	44,809	62,057,374
Liabilities							
Borrowings	2,381,817	5,029,989	41,902,007	9,100	-	-	49,322,913
Subordinated debt	-	-	-	700,000	-	-	700,000
Other liabilities	-	-	-	-	-	243,713	243,713
Total financial liabilities	2,381,817	5,029,989	41,902,007	709,100	-	243,713	50,364,324
Total interest re-pricing gap	(1,912,114)	(3,987,040)	(35,741,800)	53,384,353	249,253	(198,904)	11,790,748

Fair value sensitivity analysis for fixed rate instruments

The Bank does not account for any fixed rate liabilities at fair value through profit or loss, and the Bank does not have derivatives as at the year end. Therefore, a change in interest rates at the reporting date would not affect profit or loss.

Cash flow sensitivity analysis for variable-rate instruments

The Bank does not have significant variable-rate instruments. Therefore, no cash flow sensitivity analysis for variable-rate instruments was presented.

(e) Liquidity risk

Liquidity risk is the risk that the Bank is unable to meet its payment obligations associated with its financial liabilities when they fall due and to replace funds when they are withdrawn. The consequence of this may be the failure to meet obligations to repay creditors and fulfil commitments to lend.

The Bank's management monitors balance sheet liquidity and manages the concentration and profile of debt maturities. Monitoring and reporting take the form of the daily cash position and projection for the next day, week and month respectively, as these are key periods for liquidity management.

At the Board of Directors' Meeting on 23 November 2016, it was discussed that the debentures (borrowings) with outstanding balance as at 31 December 2016 of US\$ 11 million are expected to be fully repaid by May 2017 in response to the notification from the NBC in the on-site inspection report issued on 30 September 2016. On 15 December 2016, the Bank has informed NBC of the Bank's agreement to repay the debentures balance as required in the on-site inspection report.

On 15 February 2017, OKS-CAM Limited entered into the ninth supplemental agreement to Revolving Credit Loan Agreement with the Bank to increase the revolving loan facility to US\$ 80,000,000.

The table below is an analysis of the assets and liabilities of the Bank by relevant maturity based on the remaining period at the balance sheet date to the contractual or estimated maturity dates.

	Up to 1 month US\$	>1-3 months US\$	>3-12 months US\$	1-5 years US\$	Over 5 years US\$	No fixed maturity date US\$	Total US\$
--	--------------------------	------------------------	-------------------------	----------------------	-------------------------	--------------------------------------	---------------

31 December 2014

Liabilities

Borrowings	3,689,714	4,619,620	2,943,822	44,600,290	-	-	55,853,446
Subordinated debt	-	-	-	700,000	-	-	700,000
Other liabilities	50,382	219,865	25,304	290	-	7,700	303,541
	<u>3,740,096</u>	<u>4,839,485</u>	<u>2,969,126</u>	<u>45,300,580</u>	<u>-</u>	<u>7,700</u>	<u>56,856,967</u>

31 December 2015

Liabilities

Borrowings	2,432,199	5,249,853	41,927,311	9,390	-	-	49,618,753
Subordinated debt	-	-	-	700,000	-	-	700,000
Other liabilities	32,612	127,296	1,354,630	99,408	-	243,713	1,857,659
	<u>2,464,811</u>	<u>5,377,149</u>	<u>43,281,941</u>	<u>808,798</u>	<u>-</u>	<u>243,713</u>	<u>52,176,412</u>

17) Capital management

The Bank's objectives when managing capital, which is a broader concept than the 'equity' on the face of the balance sheet, are:

- To comply with the capital requirements set by the NBC;
- To safeguard the Bank's ability to continue as a going concern so that it can continue to provide returns for shareholders and benefits for other stakeholders; and
- To maintain a strong capital base to support the development of the business.

The NBC requires all the Banks to **(i)** fulfil the minimum capital requirements, and **(ii)** comply with solvency, liquidity and other requirements.

26. FAIR VALUES OF FINANCIAL ASSETS AND LIABILITIES

Fair value represents the amount at which an asset could be exchanged or a liability settled on an arms-length basis. As verifiable market prices are not available, market prices are not available for a significant proportion of the Bank's financial assets and liabilities. Fair values, therefore, have been based on management assumptions according to the profile of the asset and liability base. In the opinion of the management, the carrying amounts of the financial assets and liabilities included in the statement of financial position are a reasonable estimation of their fair values.

27. EVENTS SINCE THE REPORTING DATE

On 13 March 2017, the NBC issued Prakas No.B7-017-109 to cap the interest rate to a maximum of 18% per annum for any maturity of loan. This Prakas is effective for new loan contract including restructured loan and/or refinancing loans with signature and/orfinger – printed from 1 April 2017.